

A Magyar Olimpiai Bizottság által Olimpiai Érdeméremmel kitüntetett

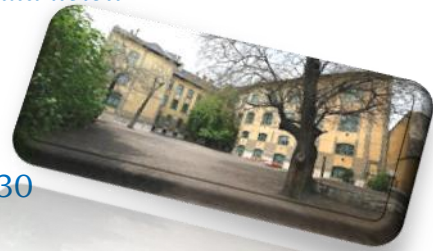
CSANÁDI ÁRPÁD

Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium

OM 200346

1143 Budapest, Órnagy u. 5-7.

Telefon: +36-30-267-82-08, +36-30-427-82-30

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Budapest

2024.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ RÉSZ.....	3
2. NEVELÉSI PROGRAM	6
3. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	31
4. AZ INTÉZMÉNY KÉPZÉSI TERVE.....	42
5. A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT INTÉZMÉNYI SZABÁLYOZÁSA	101
6. Békés Iskola szemlélet	106
7. Boldog Iskola program	116
8. Ökoiskola Program.....	118
9. Záró rendelkezések.....	123
Mellékletek	124

1. BEVEZETŐ RÉSZ

1.1. Helyzetelemzés

1.1.1. Rövid iskolatörténet

Az iskola 1897-ben kezdte meg működését egy bérházból átalakított épületben. A jelenlegi épületet 1904-ben adták át. A tanulói létszám növekedése miatt a húszas években átalakításra és bővítésre került sor. A háború alatt erősen megrongálódott épületet újjáépítették. Kezdetben elemi iskolai, majd általános iskolai oktatás folyt. Gimnáziumi képzés 1988 óta van. 1989-ben vette fel az iskola a hazai sportéletben és a nemzetközi olimpiai mozgalomban egyaránt elismert sportvezető, Dr. Csanádi Árpád nevét. A Központi Sportiskolával 1987-től együttműködő, majd 1991-től egyesülő Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnázium, a sportban kiemelkedő teljesítményt elért tanulók nevelését és oktatását vállalta fel. A cél az volt, hogy a sportban ígéretes tehetségű tanulók idejük nagy részét a sportnak szentelhessék, egyre jobb eredményt érjenek el, ugyanakkor iskolai feladataiknak is eleget tegyenek. Mindezt úgy, hogy kiegyensúlyozott, boldog gyerekek maradjanak. Az iskola úgy próbálta a feladatot megoldani, hogy kis létszámú tanulócsoportokat szervezett. Ez jelentette az épület belső struktúrájának megváltoztatását, a nagy termekből falazással kis osztálytermek építését úgy, hogy a gyönyörű szecessziós stílusjegyek ne sérüljenek.

Képzési formák

Az általános iskolai és gimnáziumi képzés mellett (8+4-es szerkezet) több, a sporthoz kapcsolódó szakmai képzések beindításával is színesítették a képzési formákat. Az 1991/92-es tanévtől gyakorlati fakultáció keretében, záróvizsgával végződő segédedzői képzést indított el az iskola. Az 1993/94-es tanévtől, érettségire épülő szakközépiskolai kiegészítő képzés keretében a 13. évfolyamon zajlott az a képzés, melynek eredményes záróvizsgálata esetén sportoktató, sportszervező és számítógép kezelő bizonyítványt kaphattak. Ez a képzési forma a 2002/2003-as tanévig működött. Évek óta folyt egyedi modulként a Sporttörténet tantárgy oktatása 10. évfolyamon. A 2008/2009-es tanévvel bezárólag csak általános iskolai és gimnáziumi képzés folyt az iskolában, mely a 2004/2005-ös tanévtől kiegészült a nyelvi

előkészítő osztály indításával, amit a 2015/2016-os tanévtől felmenő rendszerben általános tantervű osztállyal váltottunk fel. A 2006/2007-es tanévtől kísérleti jelleggel az első, az ötödik és a kilencedik évfolyamon bevezetésre került a közoktatási típusú sportiskolai kerettantervre épülő helyi tanterv, amely a 2007/2008-as tanévtől - az oktatási minisztérium által történt kihirdetés után – legitimmé vált. A 2009/2010-es tanévben újra indítottuk az érettségire épülő sport jellegű szakképzést, melynek szakmai programja része volt a pedagógiai programunknak.

Alapfeladat

A Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium a magyar sport utánpótlás nevelésében kiemelt szerepet betöltő intézmény. Az olimpiai mozgalom szellemiségének ápolása és az iskola ehhez kötődő hagyományai alapján kiemelt értéknek jelenik meg a tisztesség, a kitartás, a fegyelmezettség a munkavégzésben, a sportban és a tanulásban. Mindezeket tekintve a kiemelt szerep kötelezi az intézményt arra, hogy munkáját magas színvonalon végezze. Ez a kötelezvény nem csak az intézmény vezetőségére, pedagógusaira és alkalmazottaira vonatkozik, hanem az iskolában tanuló diákokra is. Az iskola országos beiskolázású sportiskola, ami azt is jelenti, hogy nem tartozik a kötelező beiskolázást folytató intézmények közé.

Az iskola hagyományai

Az olimpiai eszme megismertetését, ápolását és népszerűsítését a diákok körében az iskola kiemelt feladatként kezeli. Az iskola nevelő-oktató munkájával az olimpiai eszmét, gondolatot úgy is szolgálja, hogy 23 tanterme és tornatermei egy-egy olimpiai bajnok nevét viseli, hirdetve emlékét, eredményeit. Hiszünk abban, hogy a sportoló életével példát mutat a tanulóknak, megértik a szép és nemes olimpiai gondolatot, és folytatói lesznek az olimpiai sikereknek. Az osztályfőnöki órákon, vetélkedőkön pedagógus irányításával ismerkednek meg a névadóval.

A Csanádi-nap megrendezése iskolánk legfőbb hagyománya, melyen számos korábban vagy jelenleg is kiemelkedő teljesítményt nyújtó sportoló és sportszakember vesz részt. Ezen a napon kerülnek kiosztásra az iskola különböző díjai, melyekkel a jól tanuló és eredményesen sportoló diákok teljesítményét ismerjük el. Az iskolához tartozást erősíti a Csanádi nyakkendő

vagy sál, melyet ünnepélyeken viselnek a diákok. A hagyományok sorát növeli a tiszteletbeli olimpiai bajnok osztályfőnökök választása, a velük való találkozás és különböző programok szervezése. A 2005/2006-os tanévtől indult be a Csanádi Sportfórum, melynek keretében sportolókkal, sportszakemberekkel találkozhatnak a diákok. A meghívottak interaktív előadásukkal a „fiatalok tudatos sportolóvá nevelésében” segítik az iskola céljainak megvalósulását. (pl: Kozák Danuta, Szabó Gabriella, Lőrinc Tamás, Módos Péter, Berki Krisztián, Tóth Krisztián).

Az iskola jó kapcsolatot ápol a Sportiskolák Országos Szövetségével, a Honvédelmi Minisztérium sportért felelős államtitkárával, a Magyar Olimpiai Akadémiával, a sportági szakszövetségekkel, egyesületekkel, valamint a fenntartóval és a működtetővel, a sport- és általános képzésű nevelési-oktatási intézményekkel, a pedagógiai-szakmai szolgáltatást végző intézményekkel.

1.1.2. Személyi feltételek

Tantestület

Folyamatosan törekszünk a pedagógiai program megvalósításához szükséges munkaerő biztosítására. Ez részben új kollégák alkalmazásával, részben a pedagógusok továbbképzésével valósul meg. A fejlesztő pedagógus mellett hetente két alkalommal logopédus is végez fejlesztő munkát, iskolánk teljes állású sportpszichológussal rendelkezik, és a nevelő-oktató munkát pedagógiai asszisztens is segíti.

1.1.3. Tárgyi feltételek

Intézményünkben 29 tanterem található, melyből 2 informatika terem, egy fizika előadó, 1 kémia előadó, 1 biológia előadó, 1 ének- és rajzterem, 4 idegen nyelvi szaktanterem. Rendelkezünk 2 tornateremmel, 1 udvarral és egyéb létesítményekkel (könyvtár, konferenciaterem, büfé, konyha, ebédlő).

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskola nevelésfilozófiai elve

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítünk a gyerekeknek valóra váltani a lehetőségeit”,
(Erich Fromm)

azaz minél több diák számára lehetővé tenni az élsportolói életvitel mellett az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást; fenntartani egy olyan teherbíró, küzdőképes személyiséget, amely alkalmassá teszi az embert társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban él.

Az intézmény a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve egyrészt biztosítja a sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó nevelést-oktatást, oly módon, hogy tanulóink

- egyenlő esélyekkel indulhassanak tanulmányi téren a nem élsportoló kortársaikkal;
- érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően, sportbeli leterheltségük ellenére, alkalmasakká váljanak bármely közép-, illetve felsőoktatási intézménybe való továbbtanulásra, vagy sportjellegű szakma elsajátítására;
- a választott sportágukban képességeiknek megfelelően, maximális eredményeket tudjanak elérni;

másrészt az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában a sportra nevelést is.

2.2. A nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk nevelésfilozófiájának megfelelően és alapvető céljának megvalósítása érdekében a következő alapelveket tekintjük mérvadónak:

Pedagógiai alapelvek

- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása.
- Az önismeret fejlesztésén keresztül a helyes pályaválasztás elősegítése.
- Különféle kommunikációs csatornákon nyert információk értelmeztetése, feldolgoztatása. Szülőföldünk, hazánk kultúrájának, hagyományainak, történelmi emlékeinek megismertetése, megőriztetése és tiszteletben tartatása.
- Az európai és nemzetközi törekvések ismerete, más népekkel szembeni tolerancia.
- A Föld globális problémáinak megértése, a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete, gyakorlása.
- Az egészséges életmód szemléletének kialakítása, az egészségvédelmi technikák elsajátíttatása.
- Az iskola névadója iránti tisztelet erősítése, emlékének ápolása, valamint az olimpiai mozgalom szellemiségének továbbvitele.

A pedagógiai alapelvekből következően **céljaink**, kiemelten:

- Az értelem fejlesztése a megismerési, a kommunikációs, a gondolkodási és tanulási képességek fejlesztésével.
- Az általános műveltség minél magasabb színvonalon történő átadása mellett arra törekszünk, hogy diákjaink megfeleljenek az „egy életen át tartó tanulás” elvárásainak: korszerű ismeretekkel, az önművelés igényével, az önálló ismeretszerzés technikáinak ismeretével lépjenek ki intézményünkéből.
- A tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, az önnevelés iránti igényük felkeltésében, személyiségük stabilizálásában, életpályájukra való felkészítésükben.
- Személyiségük fejlesztése során az élsportolói életvitelhez elengedhetetlenül szükséges akaraterő, kitartás, kudarcátűrés és győzni akarás motívumainak fejlesztése.
- A szociális képességek - a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a konfliktuskezelés képességeinek - fejlesztése.

- Diákjaink rendelkezzenek a kor kívánalmainak megfelelő jártassággal az informatika terén, minél magasabb szinten tudjanak kommunikálni legalább egy idegen nyelven.
- Legyenek fogékonyak a művészetek iránt, a hagyományteremtésre és –ápolásra.
- A környezetért felelősséget érző és vállaló emberek kialakítása.
- Fontos célunk a fizikai állóképesség fejlesztése.

A személyiség fejlesztéséhez elengedhetetlen eszköz az értékek közvetítése. Iskolánk az alábbi értékek közvetítését tartja alapvető fontosságúnak:

- a biológiai lét értékei (az élet tiszteletére, az egészség értékére vonatkozó értékek),
- az én harmóniájára vonatkozó értékek,
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tiszteletre, szolidaritásra, toleranciára, szeretetre, felelősségre vonatkozó értékek),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulásra, problémaérzékenységre, kreativitásra, szellemi igényességre, a teljesítmény tiszteletére vonatkozó értékek),
- a humanizált társadalom- és világkép értékei (hazaszeretetre, egyetemes emberi jogok tiszteletben tartására, az emberi kultúra értékeire vonatkozó értékek).

Eljárások, eszközök:

- a differenciált oktatás lehetőség szerinti megvalósítása
- a könyvtárhasználati órák tudatos beépítése a tanmenetbe
- a projekt módszer alkalmankénti használata
- csoportbontás, amikor ez megvalósítható
 - a számítástechnikai jártasság megszerzése érdekében (az egy tanuló egy gép lehetőségének megteremtése),
 - a nyelvi kommunikációs készség fejlesztése érdekében idegen nyelvekből,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésének fejlesztése a közös célok elérésének érdekében
- a tanórán kívüli önálló feladatok, tevékenységek elvégzésével segíteni az önálló tanulás és ismeretszerzés képességének fejlődését

- a tanulók pályaválasztásának segítése

Iskolánkban alkalmazott diagnosztikus mérések a belépéskor:

Mit diagnosztizálunk?	Mikor?	Milyen eszközzel?	Kik végzik a mérést?
Az első évfolyamra érkezőknél			
Fizikai képességek, mozgáskoordináció	Beiratkozás előtt	Gyakorlatok	Testnevelő tanárok
Sportegészségügyi alkalmasság	Beiratkozás előtt	Orvosi vizsgálat, vizsgálat alapján készült javaslat	Iskolaorvos, sportorvos
Iskolaérettség	Beiratkozás előtt	Óvoda által készített javaslat	Iskolapszichológus
DIFER	Október-november	Mérőeszköz	Osztálytanító, fejlesztő pedagógus
9. évfolyamra érkezőknél és az oldalági beiskolázásnál			
Fizikai képességek	Felvételi eljárásban	Gyakorlatok	Testnevelők
Sportegészségügyi alkalmasság	Felvételi eljárást megelőzően	Sportorvos írásbeli javaslata	Sportorvos
Fiziológiai és pszichológiai adottságok	Felvételi eljárásban	Tesztek	Iskolaorvos, pszichológus
A választott sportágban elért eredmények, teljesítményszintek	Felvételi eljárást megelőzően, illetve szeptemberben	Interjú az edzőkkel, egyesületekkel, dokumentációelemzés, kérdőív	Iskolavezetés
Anyanyelvi és matematikai ismeretek	Felvételi eljárást megelőzően	Központi felvételi írásbeli vizsga feladatlapjai	Javító tanárok
Idegen nyelvi szintfelmérő	A felvételi eljárás során (február-március)	Tesztek	Idegen nyelvi munkaközösség

2.3. Feladataink a kulcskompetenciák fejlesztése területén

Kommunikációs kultúra fejlesztése (anyanyelvi kommunikáció)

A tanuló életkorának megfelelően a különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban tudjon megfelelően kommunikálni, kommunikációját folyamatosan kísérje figyelemmel, hogy mindig az adott helyzetnek megfelelően változtatni tudja. Legyen képes megkülönböztetni és felhasználni a különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni az információkat. Legyen képes különböző segédeszközöket (szótárak, lexikonok, IKT eszközök stb.) használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Legyen képes a kritikus és építő jellegű párbeszédre, mások megismerésére. Ehhez ismerje a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Színterei:

- Valamennyi tanóra,
- Projektmunka,
- Tantárgyi versenyek,
- Iskolai rendezvények,
- Diákönkormányzat,
- Tehetséggondozás,
- Tanulmányi kirándulások,
- Internet használata,
- Kulturális programok.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz (idegen nyelvi kommunikáció)

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása felöleli a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást.

Legyenek képesek a tanulók a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként az idegen nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására. Szükséges a

kulturális sokféleség tiszteletben tartása és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődés és kíváncsiság felkeltése, kialakítása.

Színterei:

- Különösen az idegen nyelvi tanórák,
- Digitális kultúra tanórák,
- Nemzetközi kapcsolatok,
- Internet használata,
- Külföldi tanulmányi kirándulások,
- Előadók meghívása,
- Tanulmányi versenyek,
- Tehetséggondozás,
- Nemzetközi projektekben részvétel,
- Vetélkedők szervezése, vetélkedőkön való részvétel.

Matematikai kompetencia fejlesztése

A matematikai kompetencia birtokában a tanuló rendelkezzen azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes legyen indokolni az adatokból kiolvasható eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén tud kommunikálni, valamint tudja alkalmazni a megfelelő számítástechnikai és egyéb segédeszközöket.

Színterei:

- Matematika tanórák,
- Természettudományi és társadalomtudományi tanórák,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Felzárkóztatások.

IKT kompetenciák fejlesztése (digitális kompetencia)

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén. Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

Feladatunknak tekintjük, hogy munkatársaink és tanulóink az IKT eszközöket és technológiákat készségszinten használják mindennapi munkájukban.

Színterei:

- Digitális kultúra tanórák,
- IKT eszközök használata,
- Prezentációk készítése,
- E-tananyagok használata,
- Szakmai tantárgyak,
- Internet, intranet használata,
- Belső és külső intézményi kommunikáció működtetése (tanár-tanár, tanár-diák, iskola/tanár-szülő),
- Tanulmányi versenyek, szakmai kiállítások, továbbképzések, tehetséggondozás, projektekben való részvétel,
- Külföldi kapcsolatok.

A hatékony, önálló tanulás fejlesztése

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás képességének további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása,

valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. A tanuló képes legyen a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására, saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

Színterei:

- Minden tanítási óra, különösen a tanulásmódszertan, önismeret és közösségi nevelés tanórák,
- Tehetséggondozás,
- Felzárkóztatás,
- Fejlesztő foglalkozások.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés (szociális és állampolgári kompetencia)

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyaló partnereinkben bizalmat keltünk és empatikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmigazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése.

Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés. Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján. A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási, faji és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magába foglalja a településhez, a nemzethez, az országhoz, az EU-hoz és általában Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot, a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a nyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben

tartása). Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége) fejlesztése.

Színterei:

- Különösen a demokratikus állampolgárságra nevelés, társadalomismeret és etika, történelem és állampolgári ismeretek tanórák,
- Nemzetközi, országos, helyi közéleti tevékenységek gyakorlása az önismereti és közösségi nevelés tanórák,
- Diákönkormányzat keretein belül,
- Tanulmányi versenyek,
- Tanulmányi kirándulások,
- Ünnepek szervezése, hagyományok ápolása,
- Közösségi szolgálat.

Gazdasági nevelés (kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia)

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, az egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés. A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések. A gazdasági, jogi és pénzügyi ismeretek ma már az általános műveltség részét képezik. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő, és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem jól működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak. Feladatunk, hogy mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatot, ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Kapja meg minden diák azokat az alapokat, amelyek a mindennapi életvitelhez szükségesek. Értjük el, hogy a diákok olyan elméleti és gyakorlati ismereteket, készségeket is szerezzenek, hogy adott esetben a családtagoknak, ismerősöknek is tudjanak gazdasági-pénzügyi kérdésekkel kapcsolatban tanácsot adni.

A tanórán kívüli ismeretszerzésre is fordítsunk kiemelt figyelmet pénzügyintézetek, könyvelőirodák, brókerirodák, önkormányzatok stb. látogatásával.

Feladatunk, hogy bővítsük a tanulók gazdasági, jogi- és pénzügyi ismereteit. Már kilencedik osztálytól ismertessük meg gazdasági játékokon keresztül a diákokat alapvető gazdasági, gazdálkodási ismeretekkel, készségekkel. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók elsajátítsák a munkahelyi viselkedés szabályait, és azok alkalmazását.

Színterei:

- Kiemelten a földrajz, matematika és társadalomismeret tanórák,
- Pályaorientáció,
- Községi nevelés,
- Tanulmányi versenyek,
- Tehetséggondozás
- Előadók meghívása
- Vetélkedők szervezése, vetélkedőkön való részvétel

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

Olyan képességek fejlesztése tartozik ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. Tanulóink a művészi kifejezés sokfélesége iránt legyenek nyitottak, esztétikai érzékük fejlesztésére fogékonyak. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejlessze kreativitásukat. A művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsák önismeretüket, emberi viszonyaikat, képesek legyenek eligazodni a világban.

Színterei:

- Különösen az ének-zene, rajz, közösségi nevelés tanórák,
- Történelem, magyar nyelv és irodalom, művészetek tanórák,
- Múzeum-, színház-, mozi látogatás, tanulmányi kirándulások,
- Diáknap,
- Kézműves foglalkozások,
- Zenei programok, művészeti versenyek, találkozók.

2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelésfilozófiai elvéhez híven oktató – nevelő munkánk minden területén a tanulók fejlődő személyiségének lehetőség szerinti teljes kibontakoztatása, az egyéni készségek és képességek figyelembevételével, a személyiség komplex fejlesztése a fő feladatunk. Ezért az ehhez kapcsolódó pedagógiai feladatok nemcsak ebben a fejezetben, hanem a nevelési program és a helyi tanterv minden egyes elemében megjelennek. Az iskola többi nevelési formájával együtt arra törekszik, hogy tanulói olyan személyiséggé váljanak, akik a kor tudományos eredményein alapuló ismeretekkel és ezzel együtt alkotó és kritikus gondolkodással rendelkezzenek. Akik számára fontosak az erkölcsi értékek, életigenlők és a konfliktusok kezelésére, feloldására is képesek; akikben a szellemi értékek testi edzettséggel párosulnak; akik a saját és társaik munkáját, eredményeit megbecsülik, s a másik ember személyiségét elfogadni képesek; akik együttműködésre, felelős és önálló feladatvégzésre képesek, szeretik családjukat és hazájukat. A személyiség fejlesztése a képességek fejlesztésén keresztül valósul meg. A képességek kialakítása és fejlesztése a szükséges tevékenységek gyakoroltatása révén valósítható meg. A személyiségfejlesztés első feladata a személyiségjegyek feltárása, a kiindulási állapot rögzítése.

A személyiség fejlődése szempontjából az általunk legfontosabbnak tartott pedagógiai feladatok, a feladathoz rendelt eszközök, módszerek.

Feladat	Eszköz, módszer
Önismeret fejlesztése	Tanórán és tanórán kívül: drámajátékok, önálló és csoportmunkában önismereti játékok, tréningek. A helyes önismeret kialakítása, és a reális önértékek megalapozása. Az önállóság és felelősségtudat fejlesztése. Az önmegvalósítás színtereinek bővítése a sporton túl a tanulmányi versenyeken, az ének-, zene, irodalmi és képzőművészeti tevékenységekben.

Együttműködési képesség fejlesztése	Az ún. kooperatív tanulás alkalmazása, csoportmunkák szervezése tanítási órán. Tanórán kívül közösségi feladatok megvalósítása, a közösséggé kovácsolódást segítő szokások, hagyományok, alapvető erkölcsi szabályok megteremtése, művelése és továbbfejlesztése, tanulmányi és sport csapatversenyek szervezése. Együttes pozitív élmények biztosítása, kellemes csoportlétkör megteremtése.
Szociális képességek fejlesztése úgy, mint a segítség és a konfliktuskezelés	Tanár-diák kapcsolat erősítése a személyes beszélgetések megteremtésével, az egy osztályban tanító tanárok összehangolt tevékenysége révén. A konfliktuskezelés módszereinek elsajátítása. Tanuló párok kialakítása. A segítség gyakorlása az élet különböző területein. Az élsportolói, a történelmi és az irodalmi személyek segítő cselekedeteinek megismerése. Önirányító- és önkormányzó-képesség kialakítása, tapasztalatszerzés az alá-, fölé-, mellérendelt viszony elfogadásában.
Demokratikus iskolai élet szervezése	A diákönkormányzat működési feltételeinek megteremtése, kompetenciakörbe tartozó közös döntések meghozatala, diákkörök működtetése, a diákjogok érvényesítése. A közösség életét meghatározó szabályok, törvények meghatározása, azokhoz történő igazodás.
Kognitív képességek fejlesztése	Az önálló, illetve aktív tanulást előtérbe helyező tanítási módszerek alkalmazásával: differenciált oktatás, projekt módszer, önálló feladatok adása. Önszabályozó-képesség kialakítása, gyakorlatszerzés a megbízatások vállalásában és teljesítésében.
Kommunikációs képességek fejlesztése	Alapképességeinek – beszéd, olvasás, írás – fejlesztése minden órán: az önálló, értelmes beszéd gyakoroltatása; önálló, írásbeli munkák készítése; az olvasási képesség magasabb szintjeinek (kritikai, illetve alkotó olvasás) elérése érdekében végzett tevékenységek. Kommunikációs játékok, gyakorlatok végzése. Vitakultúra kialakítása, mások véleményének meghallgatása.
Versengés képességének fejlesztése	Versenylehetőségek teremtése (csoportos, egyéni), tanulmányi, sport, játék, előadói, művészeti. Az egészséges versenyszellem kialakítása.
Az egészséges életmód kialakítása	Ismeretterjesztő előadások szervezése, személyes példamutatás, információforrások biztosítása: szakfolyóiratok, CD, videó. Egészségnevelő programok, versenyek szervezése, tanórán kívüli sportolási lehetőségek biztosítása. Megfelelő életritmus, célirányosan, változatos tevékenységformákkal összeállított heti- és napirend kialakítása, amely biztosítja a fejlődő szervezet és idegrendszer regenerálódásához, szellemi, testi felüdüléséhez szükséges aktív és passzív pihenést.

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Célunk a pedagógiai alapelvek között megfogalmazottakon túl a közösségi szabályok kialakítása, elfogadtatása, a közösségért tenni akaró és felelősséget vállaló diákok nevelése.

Ennek érdekében **feladataink**:

- Szociometriai mérésekkel követni a közösségek fejlődését
- A meglévő iskolai hagyományok ápolása és fejlesztése
- Tanulmányi és osztálykirándulások szervezése
- Projektek szervezése
- Házi versenyek szervezése
- Más iskolák diákjaival sport vagy kulturális kapcsolat kialakítása
- Külső kapcsolatok és partner kapcsolatok ápolása, kiterjesztése több nyelvterületre is
- A környezetvédelemhez és az egészséges életmódhoz kapcsolódó világnapok alkalmából kiállítások szervezése
- Bekapcsolódás környezetvédelmi akciókba
- Szociális és jótékonyági akciók felkarolása
- Diákkörök működtetése
- A nemzeti ünnepek méltó, színvonalas, változatos megünneplése
- Zene, képzőművészeti és irodalmi programok szervezése az iskolában és az iskolán kívül
- Csoportos, kiscsoportos beszélgetések
- Községi tulajdonságok (segítőkészség, barátság, bajtársiasság) fejlesztése, a tanulók egymáshoz való viszonyának, a megfelelő tanár-diák kapcsolat kialakulásának elősegítése
- A társadalmi együttélés alapvető szabályainak megismertetése, közösségben való megtapasztaltatása
- Gyermek- és felnőtt példaképek bemutatása, követésre való ösztönzés különös tekintettel a sportra (pl. sportforumok által)
- A felnőttek, idősek iránt érzett tisztelet kialakítása és ápolása
- A beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadás és segítőkészség fejlesztése

- Hazánkban és más országokban élő népcsoportok, népek értékeinek, hagyományainak, eredményeinek megismertetése, megbecsülése, tisztelete
- A népek békés egymás mellett élési igényének kialakítása.

Diákönkormányzat

A diákönkormányzat a tanulók kötelességeinek, jogainak gyakorlására, érdekképviselésére létrejött diákszervezet, mely a saját maga által kidolgozott, valamint az iskola működési szabályzata alapján működik.

Szervezeti felépítése:

a) Osztályközösségek:

Tagjai: az adott osztály tanulói

Vezetője: az osztály által demokratikusan választott 2 képviselő

b) DÖK (Diákönkormányzat):

Tagjai: a gimnáziumi és a felső tagozatos osztályok képviselői (2-2 fő), valamint az alsó tagozatos tanulók képviselésében egy tanuló.

Vezetője: az iskola tanulói által demokratikusan választott elnök.

c) Diákparlament:

A diákönkormányzat legfelsőbb fóruma

A diákönkormányzat feladatköre

- a) A diákönkormányzat feladatait a diáktanács látja el évenkénti munkaterv szerint.
- b) Az iskolai versenyekről, vetélkedőkről, programokról a DÖK véleményének figyelembevételével a nevelőtestület dönt.
- c) Egy tanítás nélküli munkanap programjáról a Diákönkormányzat dönt.
- d) A DÖK érdekeit a nevelőtestületben a diákönkormányzat felnőtt vezetője képviseli. A munkájukat segítő pedagógus kiemelt feladata, hogy erősítse a diákönkormányzatot a demokrácia létformájának megtanulásában, és a mikrokörnyezetben való begyakorlása terén.

2.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség felismerésével kapcsolatos feladataink

- Az óvodákkal, a küldő iskolákkal, illetve az egyesületekkel és az edzőkkel való kapcsolattartás fejlesztése:
- Tájékoztatás kérése a felvett tanulókról hobbi, érdeklődési kör, tanórán kívüli elfoglaltságok, versenyeredmények, sporteredmények tekintetében.
- Képességek diagnosztizálása

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk, hogy az élsportoló, tehetséges tanulóinkat a tanulás terén is képességeik maximumára juttassuk, a tehetségeseket ezen a téren is fejlesszük.

A tanórán a kognitív képességek fejlesztése:

- a differenciált oktatás megvalósítása,
- a kétszintű érettségi előkészítő foglalkozások.

Tanórán kívüli formái

- Szakkörök

A tantárgyi szakköröket a diákok igénye szerint a munkaközösségek szervezik. Az esetleges tanulmányi versenyekre való felkészítésen túl ezek olyan ismeretek és jártasságok megszerzésére irányulhatnak, amelyek túlmutatnak egy-egy tantárgy keretein (pl. környezetvédelmi szakkör).

- Művészeti érdeklődési körök

Ezek elsődleges feladata az ének, a zene, az irodalom, a vizuális kultúra és a filmművészet területén a tehetségek ápolása, az ismeretek bővítése.

2.7 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása (a házirendben foglaltak szerint),
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése, KRÉTA rendszerben való mielőbbi, lehetőleg az érdemjegy megszerzéskor történő rögzítése a szülők és a tanulók tájékoztatása érdekében,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, javító, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása.

2.7.1. Az osztályfőnökök megbízása, feladatai

Az osztályfőnök a gondjaira bízott diákközösség élén álló hiteles tanáregyeniség. Osztályán belül őrzi az iskolája által képviselt, a pedagógiai programban is megfogalmazott alapvető értékeket, és annak szellemében neveli osztályának tanulóit. Munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

I. Az osztályfőnökök kiválasztása, megbízása

1. Az osztályfőnököt az iskolavezetés/főigazgató bízta meg.
2. Osztályfőnöki megbízás elsősorban annak adható, aki
 - a) az intézmény főfoglalkozású tanára,
 - b) legalább egy éves tanári gyakorlattal rendelkezik.
3. Az osztályfőnöki megbízás általában 4 évre szól.
4. A tantárgyfelosztásnál kiemelt szempont, hogy az osztályfőnökök saját osztályukban minél magasabb óraszámban tanítsanak.

II. Az osztályfőnök feladatai

II/1. Tanulmányi előmenetel szempontjából:

- Beszámolót készít az osztály félévi, illetve év végi előmeneteléről.
- Év közben - szükség esetén - él a dicsérek, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- Legkésőbb félév, illetve a tanév vége előtt 30 nappal az e-napló útján értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.
- Igazolatlan hiányzás esetén értesíti a tanuló szüleit vagy gondviselőjét és felhívja figyelmüket a további hiányzások következményeire.
- Egy évben legalább kétféle szülői értekezletet tart, a tanulók tanulmányi eredményeiről tájékoztatást ad.
- Kapcsolatot tart az edzőkkel/egyesületekkel.
- Nevelési-oktatási célok megvalósulása érdekében fogadóórát tart.

- Az osztályfőnök **megvizsgálja** az osztályban tanító tanárok számára **problémát jelentő eseteket**. Kollégái kérésére, vagy szükség esetén összehívja az osztályban tanító tanárok értekezletét.
- Az osztályfőnök **képviseli az osztályába járó diákok érdekeit**. A tudomására jutott jogsérelmeket saját hatáskörében, vagy az iskolavezetés bevonásával orvosolja.

II/2. Osztályközösségének alakítása céljából:

- Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után javaslatot tesz a félévi és az év végi magatartás és szorgalom osztályzatokra.
- Év elején az első közösségi nevelés tanórán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra.
- Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Igény szerint megtervezi és megszervezi, valamint felelősséggel vezeti az osztálykirándulásokat.

III./3. Adminisztrációs tevékenységhez kapcsolódó feladatköre:

- Félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- A javítóvizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Törzslapok kitöltése és vezetése.
- Az osztályfőnök vagy az általa megbízott diák vezeti az osztály mindennapi élete során felmerülő kimutatásokat, névsorokat (pl. menzanévsor, sportegyesületi tagság, tanulóbiztosítás, rendezvényeken való részvétel stb.)

II/4. Az iskola hagyományrendszeréhez és munkarendjéhez kötődő tevékenységek:

- Az első tanévét megkezdő osztály osztályfőnöke az év elején bemutatja az iskola hagyományait, hagyományos rendezvényeit.
- Külön hangsúlyt fektet osztályának iskolai eseményeken való részvételére és ezeken felügyeli őket.

- Az iskolavezetés által jóváhagyott felmérések osztályszintű lebonyolítását, összesítését elvégzi, elvégezteti.

II/5. A Közösségi nevelés tanórák tervezésével, megtartásával kapcsolatos teendők:

- Összeállítja és elkészíti a közösségi nevelés tanórák tervezett tematikáját.
- A tervezett témákról beszélgetést folytat, illetve vitát vezet a közösségi nevelés tanórákon.
- Az első közösségi nevelés tanórán ismerteti a tanulókkal az intézmény éves munkatervének rájuk vonatkozó részét, tűz- és balesetvédelmi előírásokkal kapcsolatban tájékoztatót tart, majd a továbbiakban rendszeresen tájékoztatja az osztályt az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület határozatairól.
- Az osztály DÖK képviselője számára lehetőséget biztosít, hogy a közösségi nevelés tanórákon tájékoztassa az osztályt a diákönkormányzat által hozott határozatokról, tevékenységekről.
- Elvégzi a szükséges adminisztrációs tevékenységet.

2.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység rendje

2.8.1. Az iskolai alapító okiratban rögzített alaptevékenység

A Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium speciális feladatot, az **élsportolók** nevelését-oktatását vállalta fel.

Az intézmény a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve az egész ország területére kiterjedően, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: köznevelési törvény) 47. §, a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján biztosítja.

Elsősorban a választott sportág(ak)on belül az utánpótlás-nevelés feladataiban való részvételt a köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv alkalmazásával, a kiemelkedően sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó oktatást.

Emellett a sportban kiemelkedő képességeket mutató sajátos nevelési igényű tanulók és hátrányos helyzetű tanulók integrált oktatását:

- különös tekintettel a mozgásszervi fogyatékos,
- a hallási fogyatékkal élő tanulók integrált oktatását egyéb pszichés zavarral küzdők,
- látási fogyatékos,
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

2.8.2. Feladatok a sportban kiemelkedő képességeket mutató sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével, oktatásával kapcsolatban

Az integráció legfontosabb jellemzőjének az inklúzió (befogadás) megvalósulását tartjuk. Ezért sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A pedagógusaink és a szülők közösségének sikeres felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- A tevékenység olyan nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki:
 - a tananyag-feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező – gyógypedagógiai tanár az együttműködés során:
 - segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését
 - javaslatot tesz a fogyatékosság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
 - segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
 - javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
 - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
 - együttműködik a többségi pedagógusokkal, iránymutatásai során figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

2.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Feladatok:

- A tanulók családi körülményeinek megismerése szociológiai felmérés, egyéni beszélgetés alkalmával. Felelős: osztályfőnök és pszichológus.
- A szakintézmények (gyermekpszichiátria, Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságai) segítségét kérni a probléma felmerülése esetén.
- Egyéni bánásmóddal történő hátránykompenzáció.
- Rendszeres esetmegbeszélések.

2.10. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

A segítő programok:

- Tanulási technikák tanítása.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- Differenciált foglalkozás tanórán.
- Felzárkóztató foglalkozások beindítása a hiányzó ismeretek pótlására.
- Pótló foglalkozások az élsportolók hiányzásainak kompenzálására.

2.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A segítő programok:

- Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése.
- Egyéni fejlesztés.
- Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségéről.
- Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.
- Tankönyvtámogatás, tartós tankönyvek, étkezési támogatás.
- A Tanulásért és a Sportért Iskolai Alapítvány támogatása.

2.12. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról alapján szervezzük meg intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

Ennek keretében az osztályfőnök feladatkörébe tartozik a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység.

- Szükség esetén egyéb más szakemberrel családlátogatást végez.
- Szükség esetén segítséget kér az illetékes hatósági szervtől.
- Részt vesz a továbbképzéseken.

A jogszabályok alkalmazásán túl a hangsúlyt a megelőzésre helyezzük, ennek érdekében különböző mentálhigiénés programokat, előadásokat, kiállításokat szervezünk (lásd Egészségnevelési program). A program megvalósítása érdekében szorgalmazzuk a pedagógusok ilyen irányú továbbképzését. A szemléletformálást igyekszünk kiterjeszteni a szülők körében is.

2.13. A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus, sportegyesületek és szakszövetségek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A pedagógiai célkitűzéseink megvalósítása érdekében **célunk** a különféle együttműködés formák és azok színtereinek fejlesztése, illetve a partneri elvárás és elégedettség minél teljesebb kielégítése.

Feladataink

- az osztály- és iskolai szülői szervezet működésének erősítése
- a szülőkkel való kapcsolattartás formáinak fejlesztése
- a kollégiummal való kapcsolattartás mélyítése
 - a sportegyesületek és szakszövetségekkel kötött együttműködési megállapodások működtetése

Eljárás, eszköz

- a fogadóórák lehetőségének bővítése
- a kollégium, az egyesület és az iskola közötti információáramlás biztosítása
 - az osztályfőnök és az adott tanuló edzője és nevelő tanára közötti kapcsolat kialakítása

Felelősök, végrehajtók: a főigazgató, a főigazgató-helyettesek, az osztályfőnöki munkaközösség vezetője, az osztályfőnökök.

A kapcsolattartás formái:

Szülőkkel

- osztály szülői értekezletek (szeptember és február)
- fogadóórák (félévente egyszer)
- iskolai rendezvények alkalmával
- e-naplón keresztül
- igény szerint elektronikus levelezésen, telefonon vagy személyesen

A szülői szervezettel

Az iskolában a szülőknek az köznevelési törvényben meghatározott jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezet működik. Az osztályok szülői közösségét az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják, akik 2-3 fős vezetőséget választanak. Az iskolai szülői szervezet legmagasabb szintű döntéshozó szerve az iskolai szülői szervezet választmánya. Az iskolai szülői szervezet választmányának munkájában az osztály szülői szervezetek elnöke és vezetőségi tagjai vehetnek részt. Az iskolai szülői szervezet választmánya megválasztja az iskolai szülői szervezet tisztségviselőit. Az iskolai szülői szervezet elnöke közvetlenül a főigazgató tart kapcsolatot.

Azokban az ügyekben, amelyekben a szülői szervezetnek az SZMSZ vagy jogszabály véleményezési jogot biztosít, a véleményt a főigazgató kéri meg az írásos anyagok átadásával.

A szülői szervezet képviselőjét a nevelőtestületi értekezlet véleményezéssel érintett napirendi pontjának tárgyalásához meg kell hívni. Az intézmény szülői szervezete részére a főigazgató tanévenként legalább egy alkalommal tájékoztatást ad az intézmény munkájáról.

Az osztályok szülői szervezetei kérdéseiket, véleményeiket, javaslataikat a választott szülői szervezet elnöke vagy az osztályfőnök segítségével juttatják el az iskola vezetőségéhez.

A tanulókkal, a diákönkormányzattal

A tanulók, a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjét az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb jogszabályokban megfogalmazott jogokkal rendelkezik.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt a nevelőtestület véleményét, ill. SZMSZ-ének jóváhagyását a diákönkormányzatot segítő tanár közreműködésével az igazgató útján kéri meg. A jogszabályok vonatkozó bekezdéseiben, valamint meghatározott esetekben a diákönkormányzat véleményének megszerzéséről az főigazgató gondoskodik az előterjesztés megfelelő időben történő átadásával. Az iskolai tanulók összességét érintő ügyekben a diákönkormányzat - a segítő tanár támogatásával - az főigazgató, a szűkebb közösséget érintő ügyekben a főigazgató-helyettesekhez fordulhat.

Az iskola a DÖK működéséhez tantermet, iskolarádiót, a segítő tanáron keresztül fénymásolási lehetőséget biztosít.

Az intézmény partnereivel

Az iskolát a külső kapcsolatokban a főigazgató képviseli. A főigazgató-helyettesek a vezetői feladatmegosztás szerint tartanak kapcsolatot a külső szervekkel.

Az iskola rendszeres kapcsolatot tart:

- A fenntartóval az érvényes jogszabályi előírásoknak megfelelően, illetve éves munkaterv alapján.
- A sportegyesületekkel (több tanulót is befogadó egyesületekkel együttműködési megállapodás alapján).

- A kollégiumokkal (a legtöbb vidéki tanulót befogadó kollégiummal együttműködési megállapodás alapján).
- Az iskola-egészségügyi szolgáltatóval:
 - Az iskola épületében kialakított orvosi szobában rendszeresen, heti két napon rendel az iskolaorvos és a védőnő, illetve szükség esetén többször.
- Fővárosi és kerületi pedagógiai szakszolgálatokkal:
 - A kapcsolattartás célja a pedagógusok szakmai továbbképzésének biztosítása.
 - Kapcsolattartó a pedagógiai főigazgató-helyettes.
- Az olimpiai bajnokok nevét viselő közoktatási intézményekkel.
- A MOA (Magyar Olimpiai Akadémia) vezetésével éves munkaterv alapján, több formában valósul meg az együttműködés: intézményi napok, sportversenyek, közös rendezvények.
- A Honvédelmi Minisztérium sportért felelős államtitkára és az iskola közötti együttműködési megállapodásán keresztül.

3. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

3.1. Célok megfogalmazása

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulóink testi-lelki egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

Valljuk, hogy az iskolai egészségfejlesztés az iskola életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul:

- a pedagógusok és tanulók egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére,
- a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére,
- az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Elsősorban szemléletváltásra és a prevencióra helyezve a hangsúlyt, célunk:

- az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- a beállítódások és a magatartás pozitív mintákhoz való fokozatos formálása,
- a tanulók kommunikációs, cselekvési képességeinek javítása,
- az egészségvédelem, a mentálhigiénia kérdéseivel kapcsolatos ismeretek közlése, pontosítása,
- a szükséges környezeti változtatások (fizikai, szociális) végrehajtása.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek, mely az iskola pedagógiai rendszerébe, az összes tevékenységébe beépülnek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési és egészségfejlesztési program megvalósításától azt várjuk, hogy tanulóink képesek legyenek

- viselkedésük, életvezetésük helyes alakítására;
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülésére;
- sajátos étrendet, mozgásformát kialakítani egészségük megőrzése érdekében;
- a társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztésére.

3.2. Adott tanévre vonatkozó egészségnevelési program megvalósítása

Formái:

- Tanórai foglalkozások – a helyi tantervben az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó témák feldolgozása.
- Tanórán kívüli foglalkozások – kirándulások, erdei iskolai programok, napközis foglalkozások, iskolai egészségnap, csoportfoglalkozások.
- Tájékoztató fórumok – szülők számára, osztályszintű, szakmai tanácskozások, tréningek.
- Iskolán kívüli rendezvények–kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz.
- Iskola/sportpszichológusi tevékenység segíti az osztályfőnöki munkát, illetve a közösség szervezést. Tanítási időben, a tanórák ideje alatt is végezhet egyéni tanácsadást.

3.3 Egészségfejlesztési program

Bevezetés

Magyarországon az utóbbi évtizedben nagyon kedvezőtlenül alakult a népesség egészségi állapota. A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozás, és a környezeti tényezők egyaránt felelősek.

Az egészség testi, lelki, társadalmi jó közérzet.

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amely során az oktatók tevékenysége a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő. Sportiskolai mivoltunkból adódik, hogy az egészségfejlesztésre-egészségnevelésre kimagasló figyelmet fordítunk.

A program célkitűzései

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskola mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az egészségfejlesztés és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés a tanuló és a szülő részvételével az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére szolgál.

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Egészségnevelési feladatok

Az iskola mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az egészséges táplálkozás, a mindennapos testnevelés, testmozgás, a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Kiemelt feladatok

- higiénés magatartásra nevelés
- egészséges mozgásfejlődés biztosítása
- betegségek elkerülésére, egészség megóvására nevelés
- krízis prevenció
- harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés
- családi életre, társsá-, szülővé válásra nevelés

Az egészségfejlesztési programot az iskolavezetés által felkért oktatók az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársainak (iskolaorvos, védőnő, fogorvos) közreműködésével készítették el:

- főigazgató
- gyermek-, és ifjúságvédelmi felelős
- diákönkormányzatot segítő tanár
- testnevelés szakos tanárok
- természettudományos tantárgyat tanító tanárok

A program megvalósításának feltételei, a program megvalósításának iskolán belüli személyi feltételei

Egészségfejlesztő csoport tagjai:

- főigazgató – vagy megbízottja
- osztályfőnökök
- testnevelők
- iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos – védőnő - iskolafogászat)
- gyermek-, és ifjúságvédelmi felelős
- diákönkormányzatot segítő tanár

Iskolán kívüli személyi feltételek, kapcsolatok

- iskolaorvos, védőnő, iskolafogászat
- szülői munkaközösség
- gyermekjóléti szolgálatok (járási szakértői bizottság, családsegítők)
- NNK, Nórádi megyei intézményeinek egészségfejlesztési szakemberei
- rendvédelmi szervek
- kábítószerügyi egyeztető fórumok (drogambulancia)

A program megvalósításának tárgyi feltételei

- jól felszerelt, világos osztálytermek, közösségi terek
- korszerű digitális eszközök
- rendezett udvar, tornacsarnok

A program megvalósításának szinterei

Tanórai keretek

- természettudományos órák
- osztályfőnöki órák
- nyelvi órák
- testnevelés órák

Tanórán kívüli keretek

- mindennapos testmozgás, szakirányú edzések, sportfoglalkozások
- tematikus napok (pl. sportnap, Csanádi-nap, környezetvédelmi akciók)
- versenyek
- egyéb rendezvények, előadások
- járási szakértői bizottság foglalkozásai
- kirándulások, természetjárás, túrázás
- a társadalmi környezet (kortárskapcsolatok, munkahely, tágabb társadalmi hatások)

Egyéb lehetőségek

Iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, iskolafogászat)

Fő feladata a prevenció, az év eleji, év közbeni szűrésekkel, vizsgálatokkal diagnosztizálni az előforduló tüneteket, problémákat, hogy a szükséges terápiát mielőbb alkalmazni lehessen. Rendszeres konzultáció osztályfőnökkel, szülővel, testnevelővel. Kapcsolattartás háziorvos és iskolaorvos között.

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. A szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak. Megbízható információkat kapunk azokról a tanulókról, akiknél valamilyen deformitás, hanyagtartás, vagy bármilyen rendellenesség van jelen. A védőnő saját munkaterve szerint egészségnevelési órákat tart.

Szülők, tanárok találkozási

Iskolánkban rendszeresen adódik lehetőség arra, hogy a szülők találkozhassanak a tanárokkal. A szaktanárok szakmai, pedagógiai észrevételei, értékelései mellett sort lehet keríteni egészségneveléssel kapcsolatos problémák megbeszélésére is.

Diákönkormányzat

A tanév elején és a tanév közben rendszeres a konzultáció a diákok képviselői és az egészségfejlesztő csoport tagjai között, a programok, rendezvények, és az egyéni testmozgásvezérlési lehetőségek koordinálása.

A program megvalósítása

Helyzetelemzés

- Az intézmény tanulóinak, tanárainak, a szülőknek az egészséges életmódhoz való viszonyulásának kérdőív formában történő felmérése. A nevelőtestületnél különös hangsúlyt kap a problémakezelés módszereinek vizsgálata, az elsődleges preventív egészségmegőrzés ismereteinek tudásszintje. Tanulóknál az eltérő korosztályoknak megfelelő szintű és típusú kérdőívek használata.

- Iskolaorvosi szűrések, vizsgálatok.

- Évente egyszer, tavasszal fizikai állapotfelmérés testnevelésórán.

A kapott vizsgálati eredményeket áttekintjük, és meghatározzuk, kidolgozzuk az elsődleges, illetve másodlagos prevenciók feladatokat és módszereket.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók általános fizikai állapotának mérésére a hungaro fitt fitsségi tesztet alkalmazzuk, amely a tanulók alap motoros képességeinek – gyorsaság, erő, állóképesség – mérésére szolgál.

A módszer elemei: Cooper-teszt, helyből távolugrás, tömött labda lökés, tömött labda dobás hátra, fekvőtámaszban karhajlítás, hanyatt fekvésből felülés és hason fekvésből törzsemelés.

A tanulók általános motoros képességeinek mérése sportági mozgásformákkal, illetve speciális sportági képességek mérésével történik. A módszer tartalmazza a tanulók életkorának és az iskola pedagógiai programjának megfelelő sportági mozgásformák teljesítményre történő mérését is. A teljesítmény mérése a következő sportági mozgásformákban történik: 60 és 800 méteres síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlylökés, gerelyhajítás, úszás, Cooper-teszt, kötélmászás.

Pszicho-motoros képességek mérése. Olyan speciális az életkornak és a pedagógiai programnak megfelelő összetett mozgássorozatok bemutatása, amely alkalmas a tanulók koordinációs képességeinek, mozgás ügyességének és mozgásismeretének felmérésére. Tartalmazza: talaj, szekrényugrás, korlát, gyűrű – a fiúknál; talaj, szekrényugrás, felemáskorlát, gerenda – a lányoknál; ezen szerek összefüggő gyakorlatainak vagy elemkapcsolatainak bemutatását, a koordináltság, mozgásügyesség, téri tájékozódó képesség mérésére. Tartalmaz olyan sportági labdás – kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás – összetett feladatokat, amelyben megtalálhatóak az adott sportág alapmozgás ismeretei, és a sportjáték végrehajtásához szükséges koordinációs képességek. Azaz a tanuló mozgás közben hogyan alkalmazkodik a változó irányból és változó erővel érkező labdához, alkalmazkodás a társakhoz és a védő játékoshoz, a tanult technikai elemeket hogyan hajtja végre változó körülmények között, a legmegfelelőbb megoldás kiválasztása a változó körülmények között – döntés kényszer.

Prevenció az egészségfejlesztés területén

Iskolánkban kiemelt szerep jut a prevenciós munkának a következő területeken:

- az egészséges táplálkozás (a táplálék összetétele, mennyisége, elosztása, a modern konyhatechnológiai eljárások ismerete, alkalmazása)
- az aktív szabadidő eltöltés (a napirend kialakítása, a tanulás-sport-pihenés helyes aránya)
- a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné
- a lelki egyensúly megteremtése
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása

- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése
- a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása

Egészségnevelés a tanórákon

Az iskolánk egészségfejlesztéshez kapcsolódó, a nevelés-oktatás egészét érintő feladatainak színtere minden tanóra és tanórán kívüli rendezvények. Fontos a tanári példamutatás.

Az oktatók ösztönzik a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Az ismeretátadásban kiemelt szerepet kapnak az osztályfőnöki órák, a természettudományos, a nyelvi és a testnevelés órák.

Egészségnevelés az osztályfőnöki óra keretében

Az osztályfőnöki órák tartalmával kapcsolatban nagy az iskola szabadsága és ezzel együtt a felelőssége is. Az órakeret szűkös, de a napi feladatok, valamint az aktuális problémák megbeszélése mellett teret kell adni az egészségnevelésnek is.

Diákjainktól elvárjuk, hogy lehetőségeikhez mérten legyenek tisztában a balesetmegelőzés, balesetvédelem és a kölcsönös segítségnyújtás fő elveivel, fontosságával, egészséges étkezési szokásokat alakítsanak ki, felismerjék a helyes napirend fontosságát, tudatosuljanak bennük a káros szenvedélyek egészségkárosító hatásai, a dohányzás, az alkoholfogyasztás, tudatmódosító-szerekkel való találkozás veszélyei.

A drog-prevencióval kapcsolatos feladatokat előadások szervezésével, kortárs segítők bevonásával, rendőrségi, ifjúságvédelmi szakemberek segítségével oldjuk meg.

Egészségnevelés a testnevelésórán és a sportoktatásban

A korszerű technológiák az embert egyre erősebben kényszerítik mozgásszegény életmódra, ami az egyén fizikai erejének, fizikai képességeinek hanyatlását, testi-szellemi teljesítményének romlását idézheti elő. A testnevelés és a sport az a magatartás-, és tevékenységforma, amely a testi egészségünk óvása mellett a humán erőforrásaink megőrzésében és fejlesztésében kiemelt szerepet játszik. Fontosak az olyan lélektani hatások, mint a sikerélmény, küzdeni tudás, akaraterő fejlesztése, a kikapcsolódás, szórakozás, örömforrás lehetősége.

Célunk megszerettetni a mozgást, változatos, hangulatos óravezetéssel, sikerélmény biztosításával úgy, hogy ne csak a teljesítmény-központú oktatás domináljon. A tanulók önmagukhoz mért fejlődését figyeljük, mind a technikai, mind pedig a kondicionális képességfejlesztés területén, nem az abszolút teljesítményt osztályozzuk.

A tanulók aktuális fizikai állapota az évenkénti Netfit teszt felmérések során meghatározható. A tanulók közreműködésével fontos a testedzés hatásainak elemzése, az önismeret, önértékelés, önbecsülés fejlesztése.

- *rövidtávú program*: felmérés, korosztálynak megfelelő szintre hozás
- *középtávú program*: az erő, és az állóképesség fokozása egyre emelkedő terheléssel játékos formában, valamint egyéb képességek fejlesztése (gyorsaság, ügyesség, kreativitás stb.)
- *hosszútávú program*: megszerettetni a mozgás bármilyen formáját

Egészségnevelés a nyelvi órákon

Az élő idegen nyelv oktatása során elsajátított kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, illetve a gyakorlati élettel. Tehát mivel a nyelv az élet minden területét átfogja, az idegen nyelv egyedülálló a tantárgyak között, hiszen számtalan lehetőséget biztosít a tantárgyat oktató tanár számára a tanulók ismereteinek bővítésére, világról alkotott véleményük, beállítottságuk formálására.

Az érettségi vizsgák, valamint a nyelvvizsgák követelményrendszerébe foglalt témakörök tanítása során a nyelvtanár tevékenyen részt vehet a tanulók egészségnevelésében:

- testnevelés, egészséges életmód, egészségmegőrzés
- egészséges étrend, sport, fitness, betegségmegelőzés
- gyógymódok, alternatív gyógyászat
- szenvedélybetegségek: dohányzás, alkohol, drogok
- test-és lélek harmóniája
- a család szerepe, fontossága
- a tizenévesek világa, baráti kapcsolatok
- generációk kapcsolata, generációs különbségek
- példaképek
- kultúrák, népek, országok
- kulturális különbségek, tolerancia

Egészségnevelés természettudományos órákon

A tanórák egyik fontos célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek testi és lelki egészségük védelme érdekében. Feladata, hogy segítse a tanulót a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A feldolgozásra kerülő témakörök középpontjában többek között az emberi szervezet felépítésének és működésének megismerése szerepel. Kiemelt szerepet kap a tudatosan vállalt egészséges életmód biológiai alapjainak elsajátítása. Ismerjék meg a tanulók:

- a szervezet anatómiáját, élettani folyamatait
- a szervek, szervrendszerek betegségeit, azok kiváltó okait, megelőzésének, gyógyításának módjait
- a környezet egészség károsító hatásait, a megelőzés módjait, a gyógyítás lehetőségeit
- a felelősségteljes párhelyes kapcsolat egészségügyi és erkölcsi vonatkozásait
- a káros szenvedélyek egészségkárosító hatásait

A lelki egészség megőrzése érdekében iskolapszichológus alkalmazása

Az iskolánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy

- elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést,
- támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást,
- felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket,
- továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget erősítő változásokra.

A megvalósítás sikerkritériumai, értékelés

Rövidtávon (1 év):

A környezeti és egészségnevelés az iskolai élet valamennyi területén megjelenik.

Az egészséges táplálkozás feltételei kialakulnak a büfében.

Kulturált, ízléses, az évszaknak megfelelő öltözködés jellemző.

Iskolánk minden tanulója aktív sportoló.

Középtávon (3-4 év):

A betegségekkel szembeni immunitás erősödik, a tanulói hiányzások száma csökken.

A dohányzók száma csökken.

Alkohollal kapcsolatos problémák nem jellemzőek, a kortárssegítők száma nő, a drog-megelőzést rendszeresen szervezett tájékoztató rendezvények segítik.

Hosszútávon (8-10 év):

Átfogó szemléletváltozás.

Az iskola egész életét átfogó környezeti és egészségnevelés valósul meg az átdolgozott szakmai program következtében, a változatosabb módszerek, munkaformák növelik a motivációt, hatékonyabb a munkavégzés.

Összehasonlító értékelés

Folyamatértékelés

A végrehajtás szakaszában hogyan fogadják a diákok, a tanárok, és a szülők a programot, pl. az egyes rendezvényeken hányan vesznek részt.

Átfogó éves értékelés

Az éves munka értékelésekor új célkitűzések meghatározása, új állapotfelmérés, és a középtávú teljesülés tükrében 5-6 évente felülvizsgálat.

3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása (20/2012 (VIII. 31) EMMI rendelet 7. § ak) pontja)

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) valósul meg. Baleset esetén elsősegélynyújtó dobozok a tanáriban és az iskolatitkárnál találhatók.

Cél:

- hasznos ismeretek átadása, tanítása diákjaink részére alapvető elsősegély-nyújtási módokról,
- gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén
- egészségtudatos magatartás kialakítása
- felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt
- szociális képességek fejlesztése

Célcsoport:

1-12. évfolyamon tanuló diákjaink

Helyszín:

Iskolai tantermek, szaktantermek

Látogatás mentőállomásokon és a Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezeténél

4. AZ INTÉZMÉNY KÉPZÉSI TERVE

A Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium az alapító okiratában jóváhagyott 8 évfolyamos általános iskolai képzést és 4 évfolyamos gimnáziumi képzést folytat.

A választott kerettanterv megnevezése: **Kerettanterv a köznevelési típusú sportiskola neveléséhez-oktatásához.**

Az egyéni képességekhez igazodó differenciált képességfejlesztés megvalósításához az iskola a lehetőségeihez mérten tantárgyi és egyéb foglalkozások esetén **csoportbontásokat** alkalmaz. A csoportbontás feltétele az iskola számára engedélyezett órátömeg, szakember-ellátottság, fizikális infrastruktúra megléte. A csoportok kialakításakor fontos szempont az azonos tudásszinten lévők azonos csoportba sorolása.

4.1. Tantárgyi struktúra és óraszámok

Alkalmazása az általános iskola, valamint a gimnázium összes évfolyamán

Kezdő tanév: 2020/2021.

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK ÁLTALÁNOS ISKOLA - ALSÓ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgy	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv	3	3	3	3
Magyar irodalom	5	5	4	4
Első élő idegen nyelv	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	1,5	1
Vizuális kultúra	2	2	1,5	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Önismeret/Dramajáték *	0,5	0,5	0,5	0,5
Sportágválasztás *	0,5	0,5	0,5	0,5
Szabadon tervezhető órakeret	2 (felhasználva)	2 (felhasználva)	1 (felhasználva)	1 (felhasználva)
Rendelkezésre állóórakeret	24	24	24	25
A nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2	2	2	2

* A megjelölt tantárgyak értékelése szóvegesen, 4 fokú skálán történik:

4 fokú skála értékei:	kiválóan teljesített
	jól teljesített
	megfelelően teljesített
	felzárkóztatásra szorul

A tanulókat **1. osztályban** félévkor és év végén is szóvegesen értékeljük minden tantárgyból. A tanulókat **2. osztályban** félévkor még szóvegesen, a tanév végén már érdemjeggyel értékeljük minden tantárgyból – kivételt képez ez alól az Önismeret/Dramajáték és a Sportágválasztás tantárgyak, ezek továbbra is szóvegesen értékelendők. A tanulókat **3. és 4. osztályban** félévkor és év végén is érdemjeggyel értékeljük minden tantárgyból, kivételt képez

ez alól az Önismeret/Dramajáték és a Sportágválasztás tantárgyak, ezek továbbra is szövegesen értékelendők.

****A** nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: *„A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá, ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétszeresével emelkedhet.”*

ÁLTALÁNOS ISKOLA - FELSŐ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv	2	2	1	1,5
Irodalom	2,5	2,5	2	2
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	3
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret *		1	-	
Önismeret/Drámajáték *	-	-	0,5	-
Olimpiaismeret *	0,5	0,5	-	-
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Testnevelés	5	5	5	5
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	-	1
Tanulásmódszertan *	1	-	-	-
Sportegészségtan - Sportetika	-	-	0,5	0,5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	0,5 (felhasználva)	0,5 (felhasználva)	1 (felhasználva)	0,5 (felhasználva)
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
A nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2	2	2	2

* A megjelölt tantárgyak értékelése szövegesen, 4 fokú skálán történik:

4 fokú skála értékei:	kiválóan megfelelt
	jól megfelelt
	megfelelt
	nem felelt meg

****A** nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: *„A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá, ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet.”*

KÖZÉPISKOLAI TAGOZAT

Óraterv a kerettantervhez - 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv	1	1	1	1
Irodalom	2	3	4	4
Első élő idegen nyelv	3	4	5	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	4
Történelem	2	3	3	4
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-
Biológia	3	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Természettudományok	-		2****	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Mozgóképkultúra és Médiaismeret	-	-	-	1
Művészetek		-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés (Sportismeretek)*	4	4	4	4
Tanulásmódszertan	1	-	-	-
Sporttörténet*	1	-	-	-
Testnevelés-elmélet*	-	0,5	-	-
Sportegészségtan*	-	-	0,5	-
Edzéselmélet*	-	0,5	-	
Sport és szervezetei*	-	-	0,5	-
Sportpszichológia*	-	-		0,5
Sportetika*	-	-		0,5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötött célú órakeret	-	-	4(fakt)	4(fakt)
Kötelező alapóraszám	33	33	30	28
Szabadon tervezhető	1 (felhasználva)	1 (felhasználva)	4 (felhasználva)	3 (felhasználva)
Maximális órakeret	34	34	34	34
A nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2	2	2	2

*Sportspecifikus tantárgy, sportiskolai kerettanterv alapján.

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: *„A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá, ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétszeres tanítási órával emelkedhet.”*

***A 11-12. évfolyamokon a kötelező óraszám 59 óra, amelyből mindkét évfolyamon 4-4 órát az érettségire történő felkészítésre kell fordítani. A **természettudományos ismeretek** és kiemelten az MTMI készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktató, természettudományos műveltséget bővítő integrált természettudomány tantárgyat vagy a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben. A választott tantárgyak ismeretanyaga nem képezi részét e tárgyak középszintű érettségi követelményeinek, ugyanakkor az érettségi vizsga letételéhez az itt megszerzett tudás és készségek segítséget jelentenek. **A 11-12. évfolyamon az alap, illetve emelt óraszámú folytatódó tanulást, tanítást a szabadon választható órakereten belül kell kialakítani, melynek okán a 11. évfolyamon a Természettudomány tantárgy heti 2 órában történő oktatása a heti 4 szabadon tervezhető óra terhére történik.**

Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés megszervezésére a **Köznevelési törvény 27. § (11) bekezdése** alapján kerül sor.

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.”

4.2.Választható érettségi vizsgatárgyak

Választható érettségi vizsgatárgyak, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését igény esetén az iskola kötelezően vállalja:

- angol nyelv
- német nyelv
- olasz nyelv
- biológia
- földrajz
- fizika
- kémia
- ének-zene
- vizuális kultúra
- etika
- digitális kultúra (informatika)
- állampolgári ismeretek
- testnevelés

A választható érettségi vizsgatárgyakból a tanuló akkor tehet érettségi vizsgát, ha az adott tantárgy középiskolai tantárgyi követelményeit teljesítette.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén e tantárgy tekintetében mentesül a tantárgyi órák látogatása, ill. az adott évfolyam követelményeinek teljesítése alól.

Az adott tanévben teljesített előrehozott érettségi vizsga esetén a diák köteles az adott tantárgy óráin a vizsga után is részt venni.

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit a Pedagógiai Program 1. sz. melléklete tartalmazza.

4.3. A fakultációs órák rendje

A tanulók egyéni döntés alapján jelentkezhetnek a választható tantárgyakra, foglalkozásokra, szakkörökre, fakultációs foglalkozásokra, figyelembe véve a foglalkozásokat tartó pedagógus személyét.

Iskolánk a 11. és a 12. évfolyamon minimum 5 tantárgy emelt és középszintű tanulását biztosítja. Az emelt szintű és a középszintű érettségire felkészítő fakultációs óráknak négy fő célja van:

- felkészítés az emelt szintű érettségi követelményeire,
- közép- és emelt szintű érettségi felkészítés a 11-12. évfolyamon már nem tanított tantárgyakból,
- színvonalas és igényes képzés biztosítása tanulóink érdeklődési körének megfelelően,
- felkészítés az egyetemi tanulmányokra.

Segítség a választáshoz

A fakultációs órák kiválasztása és véglegesítése a 10. évfolyam második félévében történik a 10. évfolyam március hónapjának végéig történik meg. A 10. évfolyamos diákok számára többféle tájékoztatói lehetőséget is biztosítunk a fakultációs kínálat megismerésére.

A fakultációs órák és a természettudományi modul felvétele

A diákok szülői támogató aláírással ellátott nyomtatványon nyilatkoznak arról, hogy milyen fakultációs órákat, illetve természettudományi modult szeretnének tanulni a 11. évfolyamon. A döntésnél az alábbiakat kell figyelembe venni:

- A 11. és 12. évfolyamon két fakultáció felvétele kötelező. A 12. évfolyamon az előző évben felvett fakultációk folytatódnak.
- A fakultáció kiválasztásának szabadságát csupán az korlátozhatja, hogy
 - van-e elegendő számú jelentkező a csoport elindításához,
 - órarendi szempontból megoldható-e a diák által választott párosítás.
- Aki nem választott természettudományos fakultációs órát (biológia / fizika / földrajz / kémia), annak egy természettudományos modult (biológia / fizika / földrajz / kémia) kell választania 11. évfolyamon heti 2 órában. Ez a modul a 12. évfolyamon már nem folytatódik.

a) **Előzetes jelentkezés határideje:** minden év március 31.

b) **Az adatok összesítésének határideje:** minden év április közepe

A fenti határidőig az iskolavezetés összesíti a beérkezett adatokat és mérlegeli azt, hogy az iskola erőforrásai – figyelembe véve az egyes tantárgyak eltérő sajátosságait – milyen csoportok indítását teszik lehetővé. Ennek alapján a munkaközösségekkel egyeztetve megkezdik a fakultációs órák órarendjének kidolgozását, valamint tájékoztatást nyújt a 10. évfolyam diákjainak arról, hogy

- milyen tantárgyakból gyűlt össze elegendő számú jelentkezés a csoport elindításához,
- a létszámoktól függően az egyes tantárgyakból várhatóan hány csoport indul,
- a tervezett órarend értelmében milyen tantárgypárosítások lehetségesek.

c) **A végleges jelentkezés határideje:** minden év május 20.

A szülők és a diákok az iskola által nyújtott információk alapján meghozzák végleges döntésüket, és erről a szülő és a diákok aláírásával ellátott, az osztályfőnöknek leadott űrlapon nyilatkoznak. Az újabb összesítés eredményeként válnak véglegessé a fakultációs jelentkezések.

Változtatás a fakultációs órákban

Minden tanév szeptemberében újra átnézésre és véglegesítésre kerül a fakultációs órákra történt jelentkezés. **Fakultáció váltásra** a főigazgatónak írt egyéni kérvény benyújtása és elbírálás alapján, **csak különbözeti vizsga letételével kerülhet sor. A különbözeti vizsgát az első félévben teljesítenie kell a tanulónak.** A fakultáció módosítására vonatkozó **kérvény benyújtásának határideje: szeptember ötödik munkanapja.**

A változtatási szándék mérlegelésekor figyelembe kell venni:

Egy fakultációs óra „menet közbeni” felvételekor/leadásakor intézményünk különbözeti vizsga letételét írja elő a tanuló számára. Ezen különbözeti vizsga letételének határideje szeptember utolsó munkanapja. Ha valakinek a fakultációs órák leadásának eredményeképp kettő alá csökkenne a fakultációs óráinak a száma, új fakultációs órát köteles fölvenni, kivéve, ha a fakultációs tantárgyból már érettségi vizsgát tett (pl. angol nyelv).

d) Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén az adott tantárgy tanítási óráinak látogatása, illetve minősítése és értékelése alól mentesül.

A Pedagógiai Programban megfogalmazott nevelésfilozófiai célok és alapelvek összevetése a köznevelési törvényben megfogalmazott elvárásokkal

Az intézmény a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve egyrészt biztosítja a sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó nevelést-oktatást, másrészt az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában a sportra nevelést is.

4.4. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Kerületünkben **11 nemzetiség** rendelkezik nemzetiségi önkormányzattal.

Ezek:

- bolgár
- görög
- horvát
- lengyel
- német
- örmény
- roma
- román
- ruszin
- szerb
- szlovák

- **magyar irodalom** 3-8. osztály: kisebbségi mesék, táncok, népszokások
- **ének-zene** 2-8. osztály: kisebbségi népdalok, népdalfeldolgozások, zeneművek
- **történelem, hon- és népismeret** 6. osztály: népszokások, hagyományok, foglalkozások, tárgyi emlékek
- **történelem** 8. osztály: a kisebbségek eredete, kultúrájuk hasonló és eltérő vonásai

A közösségi nevelés tanóra keretében mind az általános iskola felső tagozatán, mind pedig a gimnáziumi tagozaton megjelenhet az egyes nemzetiségek kultúrájának bizonyos szegmense.

4.5. Az alkalmazható tankönyvek és tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyveket, valamint a hozzájuk tartozó tanulmányi segédleteket, valamint a szükséges taneszközöket a munkacsoportok a hivatalos tankönyvlistáról a meghatározott anyagi kereteken belül választják ki, figyelembe véve az alábbi szempontokat.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- Az egymásra épülés elvét szem előtt tartva, lehetőség szerint törekedni kell a tankönyvcsaládok használatára.
- Adjon minél nagyobb segítséget az iskolai oktatás - nevelés céljai között kiemelten megfogalmazott képességek fejlesztéséhez, a tevékenykedtető óravezetéshez.
- Legyen kompatibilis a Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladataival, valamint tartalma minél nagyobb mértékben fedje le a helyi tantervben meghatározott tantárgyi programokat.
- A kiválasztott tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak.
- Kivitelezése legyen igényes és esztétikus.
- Ára legyen elfogadható.

Az egyes tantárgyak tanításához szükséges taneszközök kiválasztásának szempontjai:

- Segítsék a helyi tantervben megfogalmazott követelmények elsajátítását.
- A tanári demonstrációs eszközök könnyen kezelhetők, jól láthatók legyenek.

- A tanulók által használt eszközök az egyéni tanulást segítő, a tevékenykedtetést előtérbe helyező, differenciálásra alkalmas taneszközök legyenek.

4.6. A felvétel, az iskola magasabb évfolyamára lépés és az átjárhatóság feltételei

Felvétel

A felvehető tanulók maximális létszámát a jogszabályi előírásokhoz, hely adottságokhoz és az alapító okiratban meghatározott számokhoz igazítjuk. Objektív mérce lehet még ezen túl az iskola épületének tagolása, a tantermek befogadó képessége.

Az **első évfolyamra** való belépés feltétele az iskolaérettség (óvoda véleménye alapján, ennek hiányában szakértői vélemény alapján), alkalmassági felmérés eredménye, ha van már választott sportága, akkor az edzői javaslat és beszélgetés a sportpszichológussal.

Gimnáziumunk **kilencedik évfolyamára** az Oktatási Hivatal által kiírt általános felvételi eljárás keretében jelentkezhetnek a 8. évfolyamos tanulók. Minden jelentkezőnek részt kell vennie a felvételi eljárást megelőző központi írásbeli vizsgán. Iskolánk „köznevelési típusú sportiskola”, azaz a felvételi vizsgának elemei: szóbeli elbeszélgetés, sportegészségügyi alkalmassági-, és fizikai képességeket felmérő vizsgarész. A tanulók felvételéről az főigazgató dönt. Döntésekor a felvételin nyújtott teljesítmény mellett figyelembe veszi a jelentkező sportbéli teljesítményét, az egyesülete ajánlását, valamint az általános iskolai eredményeit is 5. osztálytól kezdve.

A szóbeli elbeszélgetés és alkalmassági vizsga elemei:

Sportegészségügyi alkalmassági, valamint a fizikai képesség felmérési vizsgálaton való megfelelés. (Ennek hiányában felvételt nyerni nem lehet.) Értékelés: megfelelt/nem megfelelt.

1. Fizikai állóképesség mérése

Helyből távolugrás

Felülések (30)

Szlalom labdavezetés kosárlabdával

Kötélmászás lányoknak, illetve függeszkedés fiúknak

2x15 m-es szlalom futás időre

Súlypont-emelkedés

2. Önismereti tesztek

Személyiség mérő teszt, figyelem teszt, motivációs, gondolkodó teszt

3. A szóbeli beszélgetés témái:

Csanádi Árpád életének fontosabb állomása.

A Magyar Olimpiai Mozgalom kialakulása.

Magyarország szempontjából az eddigi legeredményesebb Olimpiák eredményeinek ismerete.

A tokiói olimpia magyar érmeseinek és pontszerzőinek az ismerete.

Saját sportág történetének ismerete.

Jövőkép.

Az iskola a felvételi kérelmekről a fentiekben meghatározott eredmények alapján dönt.

4. Tanulmányi eredmények beszámítása:

-Általános iskolai tanulmányi eredmény

7. osztály év végi és 8. osztály félévi (közismereti tantárgyak és a testnevelés)

eredményének átlaga (maximum: 30 pont)

-Központi írásbeli vizsga eredményei:

Anyanyelv (maximum: 50 pont)

Matematika (maximum: 50 pont)

-A felvett tesztek eredményei (maximum: 15 pont)

-Szóbeli elbeszélgetés (maximum: 25 pont)

Eredményességi táblázat alapján (maximum: 30 pont)

Összesen: 200 pont

Különleges helyzet szabályozása a felvételi eljárás során

Azonos pontszámot elért tanulók esetében a jobb tanulmányi átlagot és sportteljesítményt elért tanulót soroljuk előbbre, illetve szempont az, hogy az iskola és az adott egyesület között van-e érvényes együttműködési megállapodás.

Különösen indokolt esetben, ezektől a feltételektől az főigazgató eltérhet. Az eset indokoltságának mérlegelése, a tanuló felvétele a főigazgató hatásköre.

További évfolyamokra történő felvételnél a főigazgató a következő szempontokat mérlegelve hozza meg döntését: van-e üres hely, a tanuló sporteredményei, az egyesület, illetve edző jellemzése, a tanuló tanulmányi eredménye, az addigi magatartása.

Az iskola magasabb évfolyamára lépésének feltételei

- A helyi tantervben tantárgyanként rögzített minimum követelmények teljesítése esetén a tanuló magasabb évfolyamba léphet.
- A tanuló az első évfolyamot a szülő kérésére megismételheti
- Az oldalági beiskolázásnál a különbözeti vizsgák megléte a továbbhaladás feltétele.

4.7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A nemzeti köznevelésről szóló törvény előírja, hogy az első évfolyamon félévkor és a tanév végén, illetve a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, avagy felzárkóztatásra szorul.

A folyamatos ellenőrzésnek a nevelőtestület által elfogadott elvei

- A leggyakrabban alkalmazott ellenőrzési formák: szóbeli felelet, írásbeli számonkérés, önálló kiselőadás, házi dolgozat, órai munka.
- Az ellenőrzést mindig kísértje értékelés, ami legyen előremutató.
- Az ellenőrzés nem lehet a fegyelmezés eszköze.
- A tanulók teljesítményét havonta legalább egy érdemjeggyel, illetve szóveges értékeléssel vagy minősítéssel értékelni kell.
- A félévi, ill. év végi osztályzat nem térhet el lényegesen - a tanuló kárára - a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától.
- Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli.
- A szülők értesítése szervezeten, gyermekük tanulmányi előmeneteléről, tanévenként legalább négy alkalommal történik: minimum negyed- és háromnegyedévkor a fogadóórákhoz kapcsolódva, valamint a félévi értesítőn és az év végi bizonyítványon keresztül.

4.7.1. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje és korlátai, a tanulók tudásában betöltött szerepe, súlya

Az iskolai írásbeli/szóbeli beszámoltatás formái:

- felelet / írásbeli felelet
- témaközi dolgozat
- témazáró dolgozat / témazáró felelet
- iskolai dolgozat (pl. irodalmi, idegen nyelvi stb.)
- házi dolgozat
- év eleji, félévi, év végi felmérés

→ **Felelet / Írásbeli felelet** az utolsó három óra anyagából íratható. Az 1-2. évfolyamon az előző órán bejelentendő, a 3-12. évfolyamon bejelentés nélkül bármikor íratható.

→ **Témaközi írásbeli dolgozat** a témakör utolsó 3-5 tananyagára terjedhet ki, előző órán bejelentendő. Maximum 30 perces írásbeli számonkérés.

→ **Témazáró dolgozat** a témakör lezárása, összefoglalása és gyakorlása után írható. Az 1-4. évfolyamon két héttel, az 5-12. évfolyamon egy héttel előbb be kell jelenteni a megíratását és a követelményeket. Egy teljes tanórát vesznek igénybe. Minden nappali tagozatra járó diák köteles az adott félévben az évközi témazáró dolgozatokat megírni, mulasztás esetén ezeket a témazárókat a szaktanárral való előzetes egyeztetés alapján pótolni kell, mert a témazáró dolgozatok megírása által válik érvényessé a tanuló féléve. **Legkésőbb az adott félév osztályozó vizsgáinak időpontja előtt 5 munkanappal lehet pótolni a hiányzó témazárókat.**

→ **Témazáró felelet** a témakör lezárása, összefoglalása után levő felelet (azok számára, akiknek inkább a szóban való teljesítés javasolt).

→ **Tanítási szünet** utáni első nap témaközi írásbeli- és témazáró dolgozat nem íratható.

→ **Az év eleji, félévi, év végi felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak, a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után kerül sor rájuk, s megtörtént az előzetes bejelentés.

→ **Házi dolgozat** magyarból a 2-4. évfolyamon félévente legfeljebb 2, az 5-12. évfolyamon félévente legfeljebb 4, a többi tantárgyból félévente legfeljebb 1 íratható. A házi dolgozat téma- és feladatkörét legalább két héttel a beadási határidő előtt kell kijelölni. Ebbe az időtartamba a tanítási szünetek ideje nem számítható be. A 2-4. évfolyamon párhuzamosan

két házi dolgozat nem adható fel különböző tantárgyakból sem. Az 5-12. évfolyamon párhuzamosan különböző tantárgyakból maximum két házi dolgozat adható fel. A házi dolgozatok értékelése 5 -12. évfolyamon osztályzatokkal történik, be nem nyújtásuk a feladat elégtelen megoldásával egyenértékű.

→ **Valamennyi írásbeli** munkát legkésőbb a megíratástól számított 3. héten belül ki kell javítani.

4.7.2. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

→ A **házi feladatok** kijelölésénél figyelembe kell venni a tanulók sportbéli leterheltségét. - Szóbeli házi feladatként csak olyan tananyag megtanulása adható fel, melynek a feldolgozása a tanítási órán megtörtént.

→ Csak annyi **írásbeli házi feladat** adható fel, amennyit a következő tanórán a tanító, a tanár ellenőrizni tud. Az írásbeli házi feladat a tanult ismeretek jobb elsajátítását, a készségek kialakítását szolgálja, így azokat minden esetben ellenőrizni és javíttatni kell.

→ **Hétvégére és szünidőre csak annyi írásbeli és szóbeli házi feladat** adható fel, amennyi a szokásos tanulnivaló egyik tanóráról a másikra. A kötelező és ajánlott olvasmányokat a pedagógus a tanév elején, de legkésőbb szeptember 20-ig köteles bejelenteni és leírni a sorrend és a várható időpont körülbelüli megjelölésével.

→ A napköziben a tanulási idő az irányított és egyéni tanulást figyelembe véve az 1-4. évfolyamon 30-60 perc, az 5-8. évfolyamon 60-90 perc.

4.7.3. A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

Az értékelés során a témazáró dolgozatok érdemjegyeit súlyozottan (lásd: „A vizsgák leírása és az értékelési rendszer munkaközössége szerint” című részben) kell figyelembe venni.

A magatartás és szorgalom minősítése az osztályfőnök feladata. A minősítés előtt ki kell kérnie az osztályközösség (kivéve az alsó tagozaton) és az osztályban tanító tanárok véleményét.

Ezek figyelembevételével állapítja meg a végső minősítést. A fentiek mérlegelésekor iskolánkban a következő szempontokat tartjuk irányadónak:

A magatartás értékelése

PÉLDÁS /5/ minősítést kaphat:

- a / akinek az adott félévben a magatartása példamutató és nem rendelkezik igazolatlan hiányzással
- b / nincs osztályfőnöki és igazgatói figyelmeztetése, szaktanár által történt bejegyzése;
- c / az osztálytársai és a szaktanárok elismerik óra alatti és azon kívüli példás viselkedését;
- d / osztályközösségi vagy DÖK megbízatása van, s azt jól ellátja;
- e / nincs funkciója, de többször vállal közösségi munkát;

JÓ /4/ minősítést kaphat:

- a / akinek az adott félévben legfeljebb 6 igazolatlan órája van;
- b / az értékelt félévben nincs igazgatói figyelmeztetése, az iskolai házirend követelményeit megtartja;
- c / a tanulói közösségnek és az iskola nevelőinek nincs kifogása a viselkedése ellen.

VÁLTOZÓ /3/ magatartású az a tanuló:

- a / akinek az értékelt időszakban legfeljebb 9 óra igazolatlan órája van;
- b / igazgatói figyelmeztetője van / írásban vagy szóban /;
- c / nevelőihez és társaihoz nem őszinte, tiszteletlen velük szemben,
- d / órai és órán kívüli magatartása kifogásolható; óra alatti viselkedésével zavarja társait a tanulásban
- e / közös munkában nem vesz részt, azt zavarja;

ROSSZ /2/ az a tanuló:

- a / akinek 10, vagy annál több igazolatlan órája van;
- b / igazgatói megrovása vagy tantestületi figyelmeztetése van;

c / nevelőiihez, társaihoz való viszonya durva, goromba, megjegyzései sértők, emberi magatartása elítélendő;

d / gátolja a közösség munkáját, annak határozatai ellen cselekszik.

A szorgalom minősítése, értékelése

A szorgalom minősítése azt fejezi ki, hogy az elért eredmény mennyire van összhangban a tanuló képességeivel.

PÉLDÁS /5/ szorgalmú az, aki:

a / képességei szerint eleget tesz tanulmányi kötelezettségeinek;

b / érdeklődési körén belül többletmunkát is végez;

c / aktívan részt vesz a tanórai munkában;

d / az értékelt időszakban erőteljes javulás mutatkozik munkájában;

e / környezetét rendben tartja, felszerelései hiánytalanok

JÓ /4/ a szorgalma annak, aki:

a / kisebb kilengésektől eltekintve képességei szerint dolgozik;

b / az órákon figyel, de az aktív munkába nem, vagy csak tanári felszólításra és ritkán kapcsolódik be;

c / az előző időszakhoz viszonyítva munkájában visszaesés tapasztalható.

d / környezetét többnyire rendben tartja, felszerelései általában hiánytalanok

VÁLTOZÓ /3/ az osztályzata annak, aki:

a / tanulmányi kötelezettségének rendszertelenül tesz eleget;

b / óra alatti figyelmetlenségével társait is zavarja;

c / önálló munkavégzésre nem hajlandó, munkája szélsőségesen ingadozó;

d / tanulmányi munkájában hanyagságból erős visszaesés mutatkozik;

e/ környezetét gyakran nem tartja rendben, felszerelései többnyire hiányosak

HANYAG /2/ minősítést kap, aki:

- a / tanulmányi munkájában megbízhatatlan, feladatait rendszertelenül végzi;
- b / az órai munkába egyáltalán nem vonható be;
- c / képessége alatti eredményét is tovább rontja, a szaktanári segítséget sem veszi igénybe;
- d / egy vagy több szaktárgyból elégtelen osztályzata van.
- e / környezetét gyakran rendetlen, felszerelései többnyire hiányosak, hiányoznak.

A magatartás és a szorgalom év végi osztályzata az első félév és a második félév osztályzatának az átlaga.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

A dicséret, a jutalmazás a nevelés alapvető eszköze.

A jutalmazás elvei

Dicséretet, ill. jutalmat kaphat az a tanuló, vagy tanuló közösség, aki (amely)

- kimagasló sporteredményt ér el, és a tanulmányi munkája, valamint magatartása ellen nincs kifogás;
- tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi;
- kiemelkedő valamely tantárgyban;
- jó eredményt ér el tanulmányi versenyen;
- átlagon felül szorgalmas hosszabb távon;
- eredményes kulturális tevékenységet folytat;
- közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez;
- hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

A jutalmazás formái

Dicséret szóban, vagy írásban, az e-naplóban

Ez lehet: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatóhelyettesi, igazgatói, nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi dicséretét az e-naplóba és a bizonyítványba kell bevezetni.

Oklevél, jutalomkönyv, Csanádi-díj, Palánta-díj, országos kitüntetés

Tanév végén az egész évben kiemelkedő tanulmányi munkáért, példás magatartásért és szorgalomért, valamint tanulmányi-, sport-, és kulturális versenyeken elért jó eredményekért adható. Kiemelkedő eredménnyel végzett együttes (kollektív) munkát, valamely nemes cél érdekében közösen kifejtett erőfeszítést, példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget (osztályt, énekkart, diákkört, sportolókat) csoportos jutalomban (kirándulás, színház stb.) lehet részesíteni.

Olimpiai Termék Alapítvány által alapított díjak közül az alábbiakat:

Fábián Dezső-díj – (a legjobb vízilabdázó)

Deák Ferenc-díj – (a legjobb labdarúgó)

Harangi Imre-díj – (a legjobb ökölvívó)

Cséfay-díj – (a legjobb kézilabdázó)

Schlegel Oszkár-díj – (a legjobb fiú sportoló)

Elek Ilona-díj – (a legjobb leány sportoló)

Zsivótzky Gyula-díj – (legjobb atléta)

Jutalmazásra javasolhat

Tanulókat egyéni, vagy csoportos jutalmazásra a nevelőtestület bármely tagja, a DÖK és a szülői munkaközösség javasolhat.

Jutalmat vagy dicséretet adhat

A szaktanár, az osztályfőnök, az igazgatóhelyettes, a főigazgató, a nevelőtestület, helyi, vagy külső szervek, külső intézmények.

4.7.4. Az általános iskolai tanulmányokat záró (8. osztály) belső vizsga célja, formája, a vizsga témakörei és értékelése

A belső vizsga célja elsősorban annak mérése, hogy az alapfokú nevelés-oktatás végén mennyire sikerült az általános műveltséget megalapozni, a kulcskompetenciákat fejleszteni.

Ennek megfelelően a vizsga területei:

- humán műveltség,
- természettudományos műveltség,
- matematika,

A vizsga formái:

- szóbeli, vagy
- írásbeli, vagy
- gyakorlati

A vizsga témakörei:

A vizsgák témaköreit az adott évfolyamon tanító szaktanár állítja össze. A szaktanár a témaköröket/tételeket adott tanév december 1-jéig köteles kiadni a diákok számára.

A vizsga eredménye beszámít az év végi osztályzatba.

4.7.5. Az intézményi vizsgák céljai, formái, a vizsgák témakörei és értékelése

A belső vizsgák célja:

- diagnosztikus és szummatív értékelés, hogy a nevelés-oktatás adott szakaszának végére mennyire sikerült az általános műveltséget megalapozni, a kulcs kompetenciákat fejleszteni,
- a pályaválasztás, az érettségi előkészítők választásának elősegítése.
- a sikeres érettségi vizsga letételének elősegítése.

Szóbeli vizsga esetében póttétel húzására nincs lehetőség.

A belső vizsgák témaköreit a szaktanár az adott tanév december 1-jéig köteles kiadni a diákoknak.

A belső vizsgákat (8. záróvizsga, 10., illetve 11. kisvizsga és 12. próbaérettségi) kötelező teljesíteni (az egyéni munkarendes [magán-]tanulóknak is), mert ez a továbbhaladás feltétele.

A belső vizsgákat ismételni nem lehet. Ha a tanuló önhibáján kívül nem jelenik meg a megadott vizsgaidőpontban, és hiányzásáról igazolást hoz, a vizsgát pótolhatja. Ha a tanuló önhibájából nem jelenik meg a megadott vizsgaidőpontban vagy hiányzásának okát orvosi vagy sportigazolással nem igazolja, a vizsga eredménye elégtelen.

Intézményi belső vizsgák

	8. év félév	8. év vége	9. év vége	10. félév	10. év vége	11. félév	11. év vége	12. félév	12. év vége
Magyar nyelv írásbeli		X			X				X
Irodalom szóbeli		X			X				X
Történelem írásbeli									X
Történelem szóbeli					X				X
Matematika írásbeli					X				X
Idegen nyelv írásbeli								X	
Idegen nyelv szóbeli							X		X
Természettudományos tantárgy		X							
Testnevelés elmélet és gyakorlat									X

8. osztály záróvizsga

Magyar nyelv (írásbeli, június első két hete) Egy 45 perces, feladatlap jellegű írásbeli dolgozat, amely magában foglalja a hangtan, szófajtan, alaktan és mondattani ismereteket. Értékelése, mint a témazáró dolgozat esetében, 200%-os érdemjeggyel.

Irodalom (szóbeli, június első két hete) Bizottság előtt történő tétel kifejtés, amely három elemből áll: írói/költői életpálya bemutatása, memoriter, irodalomelméleti definíció. Tételcímek kiadása: minden tanév december 1-jéig. Értékelése, mint a témazáró dolgozat esetében, 200%-os érdemjeggyel.

Természettudományos vizsga: (írásbeli, április közepe): Írásbeli vizsga a természettudományos kompetencia minta feladatsoraiból. Időtartama 2x45 perc. Értékelése 4 db 100%-os érdemjeggyel (az egy-egy tantárgy – biológia, fizika, földrajz, kémia -

feladataiból kapott eredmény után, az adott tantárgyhoz beírva), a szaktantárgy vizsgarendjében meghatározott értékelési rendje szerint.

10. évfolyam kisvizsga:

Magyar nyelv (írásbeli) március első két hete

Irodalom (szóbeli) június eleje

Történelem (szóbeli) június eleje

Matematika (írásbeli) május vége

1. **Magyar nyelv** – Egy 90 perces feladatlap jellegű írásbeli dolgozat, mely a 9. és a 10. évfolyam alapismereteire épül, a középszintű érettségi követelményekhez igazodva. A 10. évfolyamon minden március első két hetében. A humán munkaközösség szaktanárai állítják össze. Értékelése, 1 db 300%-os érdemjeggyel.
2. **Irodalom** – szóbeli vizsga. Előzetesen összeállított tételekből, melyek a 9. és a 10. évfolyamos tananyagra épülnek, a középszintű érettségi követelményekhez igazodva, minden június elején. A humán munkaközösség szaktanárai állítják össze. A vizsgázó egy szóbeli irodalom tételt húz. Értékelése 1 db 300%-os érdemjeggyel.
3. **Történelem** – szóbeli vizsga. Előzetesen összeállított témakörök alapján, a középszintű érettségi követelményekhez igazodva, két témakörből felel a vizsgázó: egyik a 9. másik a 10. évfolyamos tananyagból, minden június elején. Értékelése, mint a témazáró dolgozat, 2 db 200%-os érdemjeggyel.
4. **Matematika** – a 9. és 10. évfolyam követelményei alapján, illetve a középszintű érettségi követelményekhez igazodva írásbeli feladatlap megoldása, mely 60 perces. A feladatlapot a munkaközösség szaktanárai állítják össze. Értékelése, mint a témazáró dolgozat, 2db 200%-os érdemjeggyel.

11. évfolyam kisvizsga:

Idegen nyelv (szóbeli, május második felében): A tanuló két tételt húz különböző témakörökből: egy szituációs gyakorlatot (szerepjátékot) és egy önálló témakifejtést. Értékelése: tételenként egy-egy 200%-os kisvizsga jegy. A továbbhaladás feltétele a 11-es kisvizsga megléte. Akinek nincs meg év végén, az nem értékelhető, augusztusban pótolnia kell (a javítóvizsgák időpontjában).

12. évfolyam próbaérettségi:

Magyar nyelvtan (írásbeli) március

Irodalom (szóbeli) április

Történelem (szóbeli) (írásbeli) április

Idegen nyelv (írásbeli) december

Idegen nyelv (szóbeli) április

Matematika (írásbeli) április

Testnevelés (szóbeli) (választott) április

1. **Magyar nyelvtan** – írásbeli vizsga, 60 perces. A 12. évfolyamon minden márciusban. Az írásbeli feladatsort a humán munkaközösség szaktanárai állítják össze. Az új típusú középszintű érettségi követelményeihez igazodó, szövegértő, nyelvtan és műveltségi alapismereteket számonkérő tesztfeladatsor. Értékelése 1 db 300%-os érdemjeggyel.

2. **Magyar** – szóbeli vizsga Irodalomból. A 12. évfolyamon minden április első három hetében. Előzetesen összeállított irodalom témakörök alapján, melyek a középszintű szóbeli érettségi követelményekhez igazodnak, melyeket a humán munkaközösség szaktanárai állítanak össze. A vizsgázó egy szóbeli irodalom tételt húz, melynek „A” és „B” része van. Az „A” rész a hosszabb kifejtős tétel pl. egy életmű bemutatása, műelemzés, a „B” rész rövidebb kifejtős tétel pl. valamely irodalomelméleti fogalom ismertetése, magyarázata stb. Értékelése 1 db 300%-os érdemjeggyel.

3. **Történelem** - írásbeli vizsga, 90 perc. A 12. évfolyamon minden április első három hetében. Előzetesen összeállított témakörök alapján, melyek a középszintű írásbeli érettségi vizsga követelményeire épülnek. A feladatlapot a munkaközösség szaktanárai állítják össze, mely feladatlap áll egy rövid válaszokat igénylő részből, és egy rövid/hosszú esszé megírásából. Ideje 90 perc. A feladatlap megoldásához térkép nem használható! Az írásbeli értékelése 2 db 100%-os érdemjeggyel történik.

Szóbeli vizsga: Előzetesen összeállított témakörök alapján, melyek a középszintű szóbeli érettségi vizsga követelményeire épülnek. A szóbeli vizsgán a tanuló két tételt húz. Értékelése tételenként egy-egy 100%-os érdemjeggyel történik.

4. **Idegen nyelv** – (**írásbeli – december folyamán, szóbeli – áprilisban**): Mind az írásbeli, mind a szóbeli felépítése a középszintű érettséginek megfelelő. Az írásbeli és a szóbeli vizsga értékelése egy-egy 300%-os érdemjeggyel történik. Értékelése, javítása igazodik az érettségi

értékeléséhez. Az előrehozott érettségire jelentkezők is ekkor vizsgáznak le a 11-12. évfolyamos tananyagból.

5. **Matematika** – az érettségi feladatok alapján, a munkaközösség szaktanárai állítják össze. A két részes feladatlap első része egy 45 perces és 30 pontot érő feladatsor, a második része egy 135 perces és 70 pontos feladatsor. Értékelése, mint a témazáró dolgozat, 2db 200%-os érdemjeggyel.

6. **Testnevelés** – előre kiadott témakörök alapján, melyet a munkaközösség szaktanárai állítanak össze. A vizsgázónak egy tételt kell húznia, mely A és B részből áll. Értékelése 1 db 200%-os érdemjeggyel. A vizsga az érettségizők számára kötelező.

Egyéb vizsgák rendje

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát *kell tennie* a tanulónak a félévi és / vagy a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) a tanuló egyéni munkarendes, számára a tanév közben jegyet adni nem lehet, illetve, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (de az értékelés alól nem),
- b) a tanuló egyéni tanrendes tanuló és a szaktanár úgy ítéli meg,
- c) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, előrehozott érettségi vizsga letétele miatt, kérését írásban a főigazgató részére kell benyújtani,
- d) külföldi tartózkodás miatt. Ha a szülő arról nyilatkozik, hogy a távollét nem haladja meg az egy tanévet, a tanuló egyéni tanrend szerinti vagy egyéni munkarend szerinti jogviszonyba tehető. Utóbbi kizárólag az Oktatási Hivatalnál kérelmezhető. Ha nem tesz vizsgát a visszatértét követően évismétlésre utasítható. Ebben az esetben a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- e) összesen 250 óránál többet mulasztott, vagy adott tantárgyból az óraszám 30%-ánál többet hiányzott, ha a nevelőtestület így dönt
- f) témazárók hiánya esetén
- g) ha a tanulónak a második félévi eredménye 1,00 hiszen ekkor a tanuló nem teljesítette a második félév követelményeit, így ebben az esetben a szaktanár osztályozó vizsgára utasíthatja a tanulót (a második féléves tananyagból) (ha az első félév eredménye 1,00,

akkor a második félévben valamelyik első féléves témakört javítania kell, legalább elégséges osztályzatra)

Osztályozó vizsgákat iskolánk jellemzően kétszer tart a tanév során: félévkor és a tanév szorgalmi időszakának végén, de ettől eltérő esetben bármikor szervezhető. Értékelés- lásd a megfelelő tantárgycsoportoknál.

Ha a tanuló a tanév végi osztályozóvizsgán elégtelen osztályzatot kap, vagy a vizsgán igazolatlanul nem jelenik meg, augusztusban javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló igazoltan marad távol a vizsgáról, úgy pótló vizsgát tehet az igazgatóhoz benyújtott kérelem, illetve orvosi igazolás alapján az igazgató által kijelölt időpontban (maximum két igazolt távollét lehetséges). Ha a tanuló az előbbieknél megfelelően nem teszi le a vizsgát, akkor augusztusban javítóvizsgát tehet.

A vizsgák időpontjáról az intézmény írásban (a Kréta rendszeren keresztül) értesíti a tanulót és a szülőt/gondviselőt.

Egyéni munkarendes tanulók (korábbi magántanulók) esetében **törvényileg kötelező a félévi és az év végi** osztályozó vizsga letétele. Indokolt esetben, például, ha egy tanuló, az adott tanévben külföldön tartózkodik, írásbeli kérvény útján kérelmezheti az Igazgatótól, hogy a tanévre vonatkozó osztályozó vizsgáit a tanév végén tehesse le. Ebben az esetben a tanulónak az éves tananyagból kell osztályozó vizsgát tennie.

Az **egyéni tanrendes** tanulók esetében **csak akkor szükséges az osztályozó vizsga** letétele (félévi / év végi), ha a tanulónak nincs érdemjegye, nincs elég (minimum 3) érdemjegye az adott tantárgyból, értékelni, lezárni a féléves/éves teljesítményét nem lehet. Vagyis egy tanuló osztályozó vizsgára utalása egy adott tantárgyból mindig az adott szaktanár kompetenciája, hatásköre.

Amennyiben a **tanulónak vannak érdemjegyei** és a szaktanár értékelni tudja a teljesítményét **nem szükséges a tanulót osztályozó vizsgára kiírni, a magas hiányzás ellenére sem.**

Az **osztályozó vizsga anyagát / tételsorát** az adott szaktanár állítja össze a tanév tantárgyi követelménye alapján. A tételsort a szaktanár köteles az **egyéni munkarendes** tanulók számára a tanév elején kiadni, legkésőbb **szeptember 30-áig. Egyéb esetben november 30-ig.** Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a **Pedagógiai Program 6. sz.** melléklete tartalmazza. Az osztályozó vizsga állhat írásbeli és / vagy szóbeli

vizsgarészből (lásd „A vizsgák leírása és az értékelési rendszer munkaközösségek szerint” című résznél). A tanuló legalább három fős bizottság előtt vizsgázik. Az **osztályozó vizsga nem ismételhető**.

Ha az írásbeli eredménye alapján a szaktanár meg tud ajánlani jegyet, melyet a tanuló elfogad, a vizsgázónak nem kell szóbeli vizsgát tennie.

Abban az esetben, ha egy tanulónak adott tantárgy tanórájáról **20 vagy annál több igazolatlan mulasztása** gyűlt össze, a szaktanár / nevelőtestület **megtagadhatja az osztályozó vizsga letételét / kiírását** akkor, ha az iskola az igazolatlan mulasztások kapcsán (1-10-30-50 óra után) időben eleget tett a jogszabályban meghatározott értesítési kötelezettségének.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad és erről hivatalos (nem szülői) igazolással rendelkezik. [20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

64.§ (6)]

Különbözeti vizsgát abban az esetben szervezzünk, ha a tanuló másik intézményből érkezik iskolánkba (általános iskolába vagy gimnáziumba) és a sportiskolai kerettantervben szereplő tantárgyakat vagy egyéb tantárgyat a tanuló eddig nem tanulta. A vizsgaanyagot / tételsort mindig az adott szaktanár állítja össze a hiányzó tanév(ek) tantárgyi követelménye alapján, azt előzetesen egyeztetni a tanulóval, kiadja a számára. A vizsga letétele a félévi / év végi osztályozó vizsgák hetében kerül kiírásra. A különbözeti vizsga állhat írásbeli és / vagy szóbeli feladatrészből (lásd lentebb „A vizsgák leírása és az értékelési rendszer munkaközösségek szerint” című résznél). A tanuló legalább három fős bizottság előtt vizsgázik. **A különbözeti vizsga nem ismételhető**.

A **különbözeti vizsgá(ka)t** a tanuló **köteles** abban az **adott tanévben teljesíteni**, mely tanévben iskolánkba felvételt nyert, hiszen a különbözeti vizsga letétele számára a **továbbhaladás feltétele, a magasabb évfolyamba lépés kritériuma**. Abban az esetben, ha a különbözeti vizsga teljesítése nem sikerül, akkor igazgatói hatáskörben születik döntés a kialakult helyzetről.

Javítóvizsga

Amennyiben a tanuló nem teljesíti az adott tantárgyból az évfolyamra előírt követelményeket, javítóvizsgát tesz. Ha a tanuló három tantárgynál többől nem teljesítette a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges követelményeket, nem tehet javítóvizsgát, hanem köteles az évfolyamot megismételni.

A javítóvizsga időpontját az augusztus 15-31. közötti időpontra kell kijelölni, arról a vizsgázót írásban értesíteni kell.

A vizsgát úgy kell megszervezni, hogy egy vizsganapon a vizsgázó legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet, illetve a szóbeli vizsgát írásban teheti le, ha erre a szakértői vélemény alapján jogosult.

A javító vizsga állhat írásbeli és / vagy szóbeli feladatrészből (lásd lentebb „A vizsgák leírása és az értékelési rendszer munkaközösségek szerint” című résznél).

A vizsgák megszervezésének és lebonyolításának részletes szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64-73 §-a tartalmazza.

Független vizsgabizottság előtti beszámolás

A tanuló félévi és év végi osztályzatának megállapítása vagy javítóvizsga letétele céljából független vizsgabizottság előtt is számot adhat. A vizsgára a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig, javítóvizsga esetén a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül lehet jelentkezni. A bejelentkezésben, melyet a tanuló a főigazgatónak nyújt be, meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. A bejelentkezést kiskorú tanuló esetén a szülőnek is alá kell írni. A vizsgát a kormányhivatal szervezi a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó hetében, illetve a javítóvizsgát augusztus hónap második felében.

A vizsgák leírása és az értékelési rendszer munkaközösségek szerint

Az alsó tagozat értékelési rendszere témazárók esetén

0 – 34 % - 1 (elégtelen)

35 – 49 % - 2 (elégséges)

50 – 69 % - 3 (közepes)

70 – 84 % - 4 (jó)

85 – 100 % - 5 (jeles)

A humán munkaközösség

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsga részei: írásbeli és/vagy szóbeli

Írásbeli vizsgarész – előzetesen (adott tanév tanévzáró ünnepségén) kiadott témalista alapján összeállított írásbeli feladatsor megoldása.

Az írásbeli vizsgarészen elérendő minimum százalékhatar: 20 %. Ebben az esetben a diák szóbeli vizsgát tesz. Ellenkező esetben a vizsga sikertelen (a tanuló évfolyamot ismételt(het)).

Szóbeli vizsgarész – előzetesen kiadott témalista alapján, melyet a szaktanár állít össze, melyből a vizsgázó egy tételt húz. Ezekből felkészülési idő után szóban felel. **VAGY** Az írásbeli vizsgadolgozat feladatai alapján a hiányos/megoldatlan részekből tesz fel a tanár kérdéseket. A felkészülési idő: 20 perc, a felelet ideje: maximum 15 perc (igazodva az érettségi vizsgák rendjéhez.)

Az írásbeli és (az esetleges szóbeli) vizsgarészen együttesen elérendő minimum százalékhatar 35 %, hogy elégséges osztályzatot szerezzen a tanuló.

Ha az írásbeli eredménye alapján a szaktanár meg tud ajánlani jegyet, melyet a tanuló elfogad, a vizsgázónak nem kell szóbeliznie.

A diák legalább három fős bizottság előtt vizsgázik.

A használható segédeszközökről az adott szaktanár rendelkezik. A vizsgán az iskola biztosítja a nyomtatott segédeszközöket (pl. szöveggyűjtemény, atlasz, függvénytáblázat, szótár), egyéb segédeszközökről (pl. számológép, vonalzó, körző) a diák maga gondoskodik.

A munkaközösség tagjai közösen az alábbi **százalékhatárok** mellett döntöttek **a záróvizsgák, kisvizsgák, a próbaérettségik, osztályozó vizsgák, különbözeti vizsgák, témazáró dolgozatok és a javítóvizsgák** értékelésénél:

0-39% - 1 (elégtelen)

40-59% -2 (elégséges)

60-74% -3 (közepes)

75-89% -4 (jó)

90-100% -5 (jeles)

Súlyozásuk: a témazáró dolgozatok 200%, a záróvizsgák 200%-os, a kisvizsgák és a próbaérettségik lehetnek 100%-os, 200%-os vagy 300%-os jegy értékűek, tantárgytól függően (lásd a belső vizsgáknál).

Az általános iskola - és bizonyos esetekben a gimnáziumi tagozaton pl. a nem témazáró dolgozatok, vagyis az egyéb számonkérési formák (röpdolgozatok, felelés, beadandó munkák, projekt stb.) - esetében ettől eltérő százalékhatárok is lehetségesek, ezekről az adott osztályban tanító szaktanárok döntenek és tájékoztatják a diákokat.

A reál munkaközösség

A munkaközösség tagjai közösen az alábbi százalékhatárok mellett döntöttek a **témazáró dolgozatok és a kisvizsgák értékelésénél:**

0 – 34% = elégtelen

35 – 49% = elégséges

50 – 69% = közepes

70 - 84% = jó

85 – 100% = jeles

A témazáró dolgozatok, a kisvizsgák és a matematika próba érettségi jegyei 200%-os jegyet érnek.

Az általános iskolai és gimnáziumi tagozaton a nem témazáró dolgozatok és egyéb számonkérési formák (röpdolgozatok, felelés, beadandó munkák, projekt stb.) esetében ettől eltérő százalékhatárok is lehetségesek, ezekről az adott osztályban tanító szaktanárok döntenek és tájékoztatják a diákokat.

A matematika próba érettségien írásbeli feladatsor teljesítése kötelező. Szóbeli vizsgarész nincs.

Értékelése:

0 – 24% = elégtelen

25 – 39% = elégséges

40 – 59% = közepes

60 - 79% = jó

80 – 100% = jeles

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsga részei: írásbeli és/vagy szóbeli

Írásbeli vizsgarész – előzetesen (adott tanév tanévzáró ünnepségén) kiadott témalista alapján összeállított írásbeli feladatsor megoldása.

Az írásbeli vizsgarészen elérendő minimum százalékhatár: 20 %. Ebben az esetben a diák szóbeli vizsgát tesz. Ellenkező esetben a vizsga sikertelen, a tanuló javítóvizsgát tehet. Sikertelen javítóvizsga esetén évfolyamot ismétel(het). ismétel.

Szóbeli vizsgarész – előzetesen (adott tanév tanévzáró ünnepségén) kiadott témalista alapján, melyet a szaktanár állít össze, melyből a vizsgázó egy tételt húz. Ezekből felkészülési idő után

szóban felel. **VAGY** Az írásbeli vizsgadolgozat feladatai alapján a hiányos/megoldatlan részekből tesz fel a tanár kérdéseket. A felkészülési idő: 20 perc, a felelet ideje: maximum 15 perc (igazodva az érettségi vizsgák rendjéhez.)

Az írásbeli és (az esetleges szóbeli) vizsgarészen együttesen elérendő minimum százalékhatar 35 %, hogy elégséges osztályzatot szerezzen a tanuló.

Ha az írásbeli eredménye alapján a szaktanár meg tud ajánlani jegyet, melyet a tanuló elfogad, a vizsgázónak nem kell szóbeliznie.

A diák legalább három fős bizottság előtt vizsgázik.

A használható segédeszközökről az adott szaktanár rendelkezik. A vizsgán az iskola biztosítja a nyomtatott segédeszközöket (pl. szöveggyűjtemény, atlasz, függvénytáblázat, szótár), egyéb segédeszközökről (pl. számológép, vonalzó, körző) a diák maga gondoskodik.

Az írásbeli vizsgarész felépítése és időtartama a következő:

Matematikából:

Általános iskolai osztályokban:

- 12 db egyszerű feladat - összesen 30 pont
- 5 db számolási feladat – összesen 70 pont

Időtartama: 90 perc

Gimnáziumi osztályokban:

- az adott témakörökből összeállított feladatsor

Időtartama: 90 perc

Fizikából:

- 20 elméleti kérdés – összesen: 40 pont
- 4 feladat megoldása – összesen: 50 pont

Időtartama: 90 perc

Digitális kultúrából:

- írásban elméleti feladatsor megoldása – 30%
- online gyakorlati feladatok megoldása – 70%

Időtartama: 100 perc

Biológiából:

- az adott témakörökből összeállított feladatsor

Időtartama: 100 perc

Földrajzból:

- az adott témakörökből összeállított feladatsor

Időtartama: 90 perc

Kémiából:

- az adott témakörökből összeállított feladatsor

Időtartama: 90 perc

Az idegen nyelvi munkaközösség

A munkaközösség tagjai közösen az alábbi százalékhatárok mellett döntöttek **a témazáró dolgozatok esetében (200%-os jegy):**

0-49% - elégtelen

50-62% - elégséges

63-75% - közepes

76-88% - jó

89-100% - jeles

A nem témazáró dolgozatok és egyéb számonkérési formák (röpdolgozatok, felelés, beadandó munkák, projekt stb.) esetében ettől eltérő százalékhatárok is lehetségesek, ezekről az adott osztályban tanító szaktanárok döntenek és tájékoztatják a diákokat.

A munkaközösség tagjai közösen az alábbi százalékhatárok mellett döntöttek **a kisvizsga esetében:**

0-39% - elégtelen

40-55% - elégséges

56-70% - közepes

71-85% - jó

86-100% - jeles

A kisvizsga mindkét részét (szituációs feladat, illetve önálló témakifejtés) egy-egy 200%-os kisvizsgajeggyel értékeljük.

A tanuló csak indokolt esetben maradhat távol a kisvizsgától (kórházi betegség, diákolimpia, külföldi versenyen való részvétel). A továbbhaladás feltétele a 11-es kisvizsga megléte. Akinek nincs meg év végén, az nem értékelhető, augusztusban pótolnia kell.

A munkaközösség tagjai közösen az alábbi százalékhatárok mellett döntöttek **a próbaérettségi esetében:**

0-24% - elégtelen

25-39% - elégséges

40-59% - közepes

60-79% - jó

80-100% - jeles

A próbaérettségi esetében az írásbeli és a szóbeli vizsga érdemjegye is egy-egy 300%-os osztályzatként számít az év végi jegybe.

Előrehozott érettségizők:

A 11. évfolyamon előrehozott érettségi vizsgát tevő tanuló 11-es kisvizsgálója osztályozó vizsgának minősül, melynek végleges jegyét a tanulónak az év során szerzett érdemjegyei és a kisvizsgán szerzett jegyek átlaga adja. A 12. évfolyam anyagából külön osztályozó vizsgát kell tennie. Akinek olyan idegennyelvi fakultációja van, amelyből előrehozott érettségi vizsgát szeretne tenni, annak a fakultáció 11. és 12. évfolyamának tananyagából is osztályozó vizsgáznia kell. Az osztályozó vizsgák anyagát a munkacsoport tagjai állítják össze.

Az osztályozó-, javító- és különbözeti vizsga részei: írásbeli és / vagy szóbeli

Ha van írásbeli és szóbeli vizsgarész is, akkor mindkét vizsgarészen (írásbeli és szóbeli) teljesíteni kell a minimum 12%-ot, valamint együtt a 25%-ot az elégségeshez.

Értékelés:

0-24% - elégtelen

25-39% - elégséges

40-59% - közepes

60-79% - jó

80-100% - jeles

A diák legalább három fős bizottság előtt vizsgázik.

Írásbeli vizsga – előzetesen kiadott témalista alapján összeállított írásbeli feladatsor megoldása.

Szóbeli vizsga – előzetesen kiadott témakörök alapján. Szóbeli vizsgán nincs készülési idő és a vizsga időtartama maximum 15 perc.

Az idegen nyelvi szóbeli és írásbeli vizsgán semmilyen segédeszköz nem használható, kivéve, ha a fogalmazás megírásához a tanár engedélyezi a szótár használatát, melyet az iskola biztosít.

A testnevelés munkaközösség

Vizsgarend

Minden vizsgára (különbözeti-, osztályozó- és javítóvizsga) vonatkozik. A gyakorlati vizsgánál a részfeladatokra osztályzatot kapnak a tanulók, a vizsga végső jegyét a részosztályzatok átlaga adja. Az elméleti vizsgáknál az osztályzás fel van az adott tantárgynál tüntetve.

Próbaérettségi

Előre kiadott témakörök alapján, melyet a munkaközösség szaktanárai állítanak össze. A vizsgázónak egy tételt kell húznia, mely A és B részből áll. Értékelése 1 db 200%-os érdemjeggyel. A vizsga az érettségizők számára kötelező.

1-4. osztály

- Az életkornak megfelelő a sportiskolai tantervben meghatározott játékos ügyességi feladatok megoldása.
- Mozgáskoordinációs feladatok labdával és labda nélkül.
- Torna jellegű gurulások járások talajon és az alacsony gerendán

5. osztály

I. atlétika: kislabdahajítás 3 lépésből (technika osztályzása)

II. 4 ütemű fekvőtámasz (szabályosan) 1 perc alatt: 18-20 db (jeles)

III. Kötélmászás 5 méteres kötélén, lábkulcsolással

IV. torna: gurulóátfordulás előre/hátra; terpeszgurulóátfordulás előre; fejenállás;
futólagoskézenállás;

Szekrényugrás: felguggolás 3 részes szekrényre (technika osztályzása)

V. röplabda: csillagalakzat ismerete, szabályismeret.

Kosárárintés kapott labdából hálónál (technika osztályzása)

Alkarérintés kapott labda visszaadása háló nélkül (technika osztályzása)

VI. Kosárlabda: Hosszúindulás, rövidindulás, együtemű, két ütemű megállások. Szlalom labda vezetés.

6. osztály

I. atlétika: kislabdahajítás 3 lépésből (technika osztályzása)

II. 4 ütemű fekvőtámasz (szabályosan) 1 perc alatt: 18-20 db (jeles)

III. Kötélmászás 5 méteres kötélén, lábkulcsolással

IV. torna: gurulóátfordulás előre/hátra; terpeszgurulóátfordulás előre; fejenállás;
futólagoskézenállás;

Szekrényugrás: felguggolás 3 részes szekrényre (technika osztályzása)

V. röplabda: csillagalakzat ismerete, szabályismeret.

Kosárárintés kapott labdából hálónál (technika osztályzása)

Alkarérintés kapott labda visszaadása háló nélkül (technika osztályzása)

VI. Kosárlabda: Hosszúindulás, rövidindulás, együtemű, két ütemű megállások. Szlalom labda vezetés.

7. osztály

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)

- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
 - rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosárárintés
- Nyitás

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ Sportegészségtan

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges

- 20 jó válasz alatt - elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

8. osztály

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
 - rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosarérintés
- Nyitás

Mindhárom gyakorlat technikai osztályzat összetevői (egy osztályzatot ér mindegyik):

- karmunka
- lábmunka

- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

- Durva hiba egy osztályzat levonás
- Közepes hiba fél osztályzat levonás
- Kis hiba negyed osztályzat levonás
- Elem hibás végrehajtása elégtelen osztályzat
-

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Elmélet:

➤ Sportegészségtan

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges
- 20 jó válasz alatt - elégtelen

A teszténél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

9. évfolyam

Gyakorlat:

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- rövid felkészítés
- felugrás után azonos lábra érkezés
- utolsó előtti lépés megnyújtása
- dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka

- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosárárintés
- Ütés

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba
 - Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe

- Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
- Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
- Alaplendület támaszban
- Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
- Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
- Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
- Hintalépés 2x
- Lábemelés mérlegállásba
- Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ **Sporttörténet**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

10. évfolyam

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
 - rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosárárintés
- Nyitás

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba
 - Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba

- Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ **Edzéselmélet**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

➤ **Testnevelés elmélet**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

11. évfolyam

Gyakorlat:

I. Kosárlabda:

- Indulócsel, hosszúindulás labdavezetés fektetett dobás (mindkét kézzel) eredményesség osztályzás

Követelmények:

- Ügyesebb kézzel 5-4 sikeres jeles
 - 3 sikeres jó
 - 2 sikeres közepes
 - 1 sikeres elégséges
 - Ügyetlenebb kézzel 6- 4 sikeres jeles
 - 3 sikeres jó
 - 2 sikeres közepes
 - 1 sikeres elégséges
- Indulócsel egy leütés tempódobás technikai osztályzása

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintéssel fogadja a labdát kosár érintéssel visszajátssza társnak gyakorlat 5x oda-vissza játék jeles
 - 4x jó
 - 3x közepes
 - 2x elégséges
- Kosárérintés fogadja és alkarérintéssel visszajátssza a társnak a követelmény, mint az előző gyakorlatnál

- Ütés technikai osztályzás

Követelmények:

- karmunka
- lábmunka
- ütési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

Elégtelen, ha a labda kívül ér talajt pálya vonala, ha a játékos háléhoz ér és ha labda nem kerül át a másik térfélre.

- Kísérletek száma 2 a jobbik számít mindegyik gyakorlatnál

III. Torna (talaj)

- Terpeszállásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
 - Tarkóbillenés guggolásba Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)
- Fejenátfordulás guggolásba
 - Fej láb híd megléte (csak a kar, fej és a lábak vannak a talajon) – elégséges
 - Csak a láb van a talajon, de visszaesik – közepes
 - Átfordulás terpeszbe, ellépéssel, oldalra támaszkodással – jó
- Kézenátfordulás állásba
 - Követelmények, mint a fejenátfordulásnál

A két elemből egyet kötelező végrehajtani!

- Kötélmászás
- **Értékelés a közép érettségi értékelésének megfelelően!**

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

V. Atlétika

- Súlylökés háttal felállásból becsúszással

Követelmények:

- A dobókézzel ellentétes kar munkája
- Becsúszás kitámasztás
- Ívhelyzet megléte
- Láb segítő munkája

Elégtelen osztályzat, ha dobás a gyakorlat. Kettő kísérletből a jobbik számít.

Elmélet:

➤ **Sportegészségtan**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges
- 20 jó válasz alatt - elégtelen

➤ **Sport és szervezetei**

24 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése

Értékelés:

- 24-22 jó válasz – jeles
- 21-20 jó válasz – jó
- 19-17 jó válasz – közepes
- 16-14 jó válasz – elégséges
- 13 jó válasz alatt - elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

11. évfolyam fakultáció

- I. Állásból indulva mászás az 5 m-es kötél teljes magasságáig (lányok). 1.2 Ülésből indulva függeszkedés az 5 m-es kötél teljes magasságáig (fiúk).
- II. Gimnasztika: 64 ütemű gimnasztikai gyakorlatlánc (segítség youtube videó)
- III. Torna

SZEKRÉNYUGRÁS: terpeszugrás 5 részes hosszában állított ugrószekrényen (fiúk) Guggolóátugrás 4 részes keresztben állított ugrószekrényen (lányok)

TALAJ: talajgyakorlat (opcionálisan kihagyható a fejenátfordulás vagy kézenátfordulás)

GYŰRŰ: (fiúk)

- 1. lendületvétel előre;
- 2. lendület hátra, lendület előre, kétszer;
- 3. fellendülés lefüggésbe (2 mp);
- 4. csípőhajlítás lebegőfüggésbe; ereszkedés hátsó függésbe, emelkedés lebegőfüggésbe

GERENDA: (lányok)

Kh.: Mellső oldalállás a gerenda jobb végétől egy méter távolságra

- 1. felugrás jobb guggolótámaszba bal lábnyújtással balra a gerendára; emelkedés 90°-os fordulattal balra, bal lebegőállásba jobb térdemeléssel előre (min.45°), és karemelés oldalsó középtartásba;
- 2. keringőlépés jobb lábbal kezdve 2x, ellentétes karkörzéssel lefelé;
- 3. jobb kilépéssel előre emelkedés lábujjállásba karemeléssel íves magastartásba, 180°-os fordulat balra;
- 4. felugrás lábtartáscserével (sotte), bal láb-kilépés lebegőállásba, jobb lábemeléssel hátra és karleengedés oldalsó középtartásba. ereszkedés bal mérlegállásba (2 mp); törzsemelés bal lebegőállásba, jobb kilépéssel szökkenő hármaslépés jobb kilépőállásba;

IV. Kosárlabda:

- 1 Fektetett dobás – felpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadása büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a

viisszakapottlabdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulással a labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás. Két kísérlet. Gyakorlat ismétlése bal kézzel

2. Tempódobás – elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: hosszúindulás csel után rövidindulás egy leütés tempódobás. Két kísérlet.

V. Röplabda:

Felső egyenes nyitás: 5-6 érvényes nyitás 8-ból

Alkarérintés falra: 10-12 db folyamatosan

Kosárérintés falra: 12-14 db folyamatosan

VI. Küzdősportok:

1. judo esések ismerete előre/hátra/oldalra.

12. évfolyam

I. Kosárlabda:

- Indulócsel, hosszúindulás labdavezetés fektetett dobás (mindkét kézzel) eredményesség osztályzás

Követelmények:

- Ügyesebb kézzel 5-4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes
- 1 sikeres elégséges
- Ügyetlenebb kézzel 6- 4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes
- 1 sikeres elégséges
- Indulócsel egy leütés tempódobás technikai osztályzása

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintéssel fogadja a labdát kosár érintéssel visszajátssza társnak gyakorlat 5x oda-vissza játék jeles
 - 4x jó
 - 3x közepes
 - 2x elégséges
- Kosárérintés fogadja és alkarérintéssel visszajátssza a társnak a követelmény, mint az előző gyakorlatnál
- Ütés technikai osztályzás

Követelmények:

- karmunka
- lábmunka
- ütési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

Elégtelen, ha a labda kívül ér talajt, mint pálya vonala, ha a játékos háléhoz ér és ha a labda nem kerül át a másik térfélre.

- Kísérletek száma 2 a jobbik számít mindegyik gyakorlatnál

III. Torna (talaj)

- Terpeszállásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
 - Tarkóbillenés guggolásba Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)
- Fejenátfordulás guggolásba
 - Fej láb híd megléte (csak a kar, fej és a lábak vannak a talajon) – elégséges
 - Csak a láb van a talajon, de visszaesik – közepes
 - Átfordulás terpeszbe, ellépéssel, oldalra támaszkodással – jó
- Kézenátfordulás állásba
 - Követelmények, mint a fejenátfordulásnál

A két elemből egyet kötelező végrehajtani!

- Kötélmászás
- **Értékelés a közép érettségi értékelésének megfelelően!**

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

12. évfolyam fakultáció

I. Torna

- Kötélmászás (lányok), függeszkedés fiúk
- Lányok teljes magasságig (emelt szintű érettségizők)
 - 9 sec, vagy belül jeles

- 9-11 sec jó
- 11-14 sec közepes
- $\frac{1}{2}$ magasságig vagy 14 sec kívül elégséges
- ezek alatt elégtelen
- Lányok teljes magasságig (emelt szintű érettségizők)
- Lányok teljes magasságig (közép, vagy nem érettségizők)
 - 2x jeles
 - 1, 5x jó
 - 1x magasságig közepes
 - 16" magasságig elégséges
 - Ez alatt elégtelen
- Fiúk teljes magasságig ülésből (emelt érettségizők)
 - 1x jeles
 - $\frac{3}{4}$ jó
 - $\frac{1}{2}$ közepes
 - állásból teljes magasságig elégséges
 - ez alatt elégtelen
- Fiúk teljes magasságig ülésből (közép érettségizők)
 - A középszintű érettségi követelmények a mérvadók!

II. Emelt érettségizők 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása (érettségi alapján)

- Közép érettségizők 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása (emelt érettségi első 48n üteme alapján)

III. Talajtorna, korlát (fiúk), gerenda (lányok), gyűrű (fiúk)

- Emeltszintű gyakorlat bemutatása
- Közép szinten 5 elemből álló gyakorlat bemutatása

A szerek közül az egyik választása kötelező, értékelés az érettségi követelményrendszere alapján az adott szintnek megfelelően.

4.8. A tanulók fizikai állapotának mérése és értékelése

Országos mérés, értékelés: a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata a fitness vizsgálatára alkalmas módszertani anyagok alapján a hatályos törvényi szabályozók szerint.

1. PRÓBA: 30m-es vágta állórajttal

A vizsgált tényező: futógyorsaság

A próba leírása: A tanulók adott jelre indulnak, s kijelölt pályán futnak. A mérés lehetőség szerint fotocellás mérőkapukkal történik. A két kísérlet eredménye közül a jobbikat vesszük figyelembe.

2. PRÓBA: Helyből távolugrás

A vizsgált tényező: dinamikus láberő

A próba leírása: Csúszásmentes kemény felületen, álló helyzetből, térdhajlítás és erőteljes karlendítés után távolugrás. A távolságot az elugró vonaltól a leérkező sarok pontjáig mért legrövidebb távolság adja. Két kísérlet közül a jobbikat rögzítjük. Az eredményt cm-ben adjuk meg.

3. PRÓBA: Kislabda hajítás

A vizsgált tényező: a vállöv izmainak dinamikus ereje, (koordinációs képesség)

A próba leírása: 90-100 g súlyú labdával, vonal mögül és lendületszerzéssel történik a dobás. Három kísérlet eredményét 0,1 m-es pontossággal határozzuk meg és a legjobb dobást vesszük figyelembe.

4. PRÓBA: 400 m-es síkfutás

A vizsgált tényező: gyorsasági állóképesség

A próba leírása: a tanulók adott jelre csoportosan indulnak, s a 400m-es pályán egy kört futnak. Az időeredményeket 0.1 mp-es pontossággal rögzítjük.

5. PRÓBA: 3000 m-es síkfutás

A vizsgált tényező: állóképesség

A próba leírása: a tanulók adott jelre csoportosan indulnak, s a 400m-es pályán hét és fél kört futnak. Az időeredményeket 1 mp-es pontossággal rögzítjük. A felmérés tervezésekor arra mindig figyelni kell, hogy az állóképességi teszt időben az utolsó legyen.

5. A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT INTÉZMÉNYI SZABÁLYOZÁSA

5.1. Jogsabályi háttér

- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: köznevelési törvény)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet 133.§ (1)-(9).

A fentiek értelmében a középiskola feladata a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat, valamint ennek kapcsán a közösségi szolgálat dokumentálásával összefüggő feladatok megszervezése és ellátása is. Községi szolgálatot a köznevelési törvény **20/2012. EMMI rendelet 133.§ (2)** szakaszában meghatározott területeken lehet végezni.

2016. január 1-jétől az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

A köznevelési törvény **20/2012 EMMI rendelet 133.§ (7) szakasza alapján:** „A közösségi szolgálat helyszínén a tanuló tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezheti a tevékenységet.” Egy óra alatt hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő. Tanítási idő alatt közösségi szolgálat nem végezhető. Az elszámolt időbe az utazási idő nem tartozik bele. A közösségi szolgálatot koordináló pedagógus legfeljebb öt órás felkészítő és legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

5.2. A közösségi szolgálat célja

Magyarország Kormánya a 2011. december 23-án elfogadott Nemzeti köznevelési törvénnyel bevezette az iskolai közösségi szolgálatot, mint az érettségi megkezdésének előfeltételeként teljesítendő tevékenységet. A közösségi szolgálat a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét. Az ily módon szerzett tudásukat életük során hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Fejleszti a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaaorientációban is fontos lehet a tanulónak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségihez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremtsen a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására.

Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

5.3. A közösségi szolgálat tevékenységeinek tervezése

A közösségi szolgálat nevelési folyamatba való hatékony beillesztése érdekében minden tanulótól elvárjuk, hogy a tevékenységet koordináló pedagógus vezetésével felkészítő és záró foglalkozáson vegyen részt az alábbi tematika szerint:

1 órás felkészítő foglalkozás minden évfolyamon

szeptemberben/októberben:

A felkészítő órák témái:

- bevezetés, ráhangolódás, jogszabályok megismerése,
- területek, intézmények megismerése,
- jelentkezési lapok kitöltése,
- megállapodások megkötésével kapcsolatos tudnivalók.

1 órás záró foglalkozás minden évfolyamon

Minden tanév végén.

A záró foglalkozások témái:

- szóbeli beszámolók a tanév során teljesített közösségi szolgálatról.
- élmények, pozitívumok és negatívumok megbeszélése, tapasztalatcsere.

Indokolt esetben (pl. magántanuló esetében), írásos kérelem alapján, az iskola igazgatója engedélyezheti az 50 órás közösségi szolgálat fentiekől eltérő módon való elvégzését.

5.4. A közösségi szolgálatra való jelentkezés

A közösségi szolgálat teljesítésére választható helyek:

Alapértelmezés szerint azokra a helyekre lehet jelentkezni, amelyekkel az iskola együttműködési megállapodást kötött az elmúlt években. Ezen szervezetek listája megtalálható iskolánk honlapján.

A diákok és szülők egyéni elképzelései alapján a közösségi szolgálatot koordináló pedagógus segít új szolgálati helyek felkutatásában, a megállapodások megkötésében.

Kivételes esetben iskolán belül is lehet **maximum 20 órában szolgálatot** teljesíteni olyan, tanítási időn kívül végzett munkával, amelyre a Főigazgató megbízást ad. **Ilyen munkák lehetnek:**

Tevékenység	Igazolható óraszám	Igazoló személye
segítség augusztusban az érkező új tankönyvek szétválogatásában	alkalmanként max.3 óra	könyvtáros
gyűjtés az iskolai alapítvány számára	alkalmanként max.3 óra	főigazgató
nyílt napon az iskola bemutatása	max.3 óra	osztályfőnök
tanulótársak segítése a tanulásban (magán tanulók támogatása rendszeres haladási tájékoztatással)	ha igazolható a rendszeresség, akkor félévente 5 óra	osztályfőnök
„Iskolanépszerűsítési felvételi tájékoztató” Iskolánk tanulója visszamegy volt iskolájába és megosztja nálunk szerzett tapasztalatait.	max.3 óra	volt intézményének a vezetője
alsós évfolyamok kísérése iskolán kívüli helyszínre	max.3 óra	alsós osztályfőnökök
alsóbb évfolyamoknak játékos foglalkozások szervezése, tartása, lebonyolítás segítése	a feladat mértékétől függően 1 - 12 óra	alsós osztályfőnökök
gólyatáborban, gólyaavatáson segítkezés	az elvégzett feladat mértékétől függően 1 – 6 óra	diákönkormányzat vezető tanár
egyéb, fent fel nem sorolt iskolánk tanulóinak életét, iskolánk működését segítő feladatok	az elvégzett feladat mértékétől függően 1 – 10 óra	osztályfőnök, IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat), főigazgató, koordinátor

A szolgálatra történő jelentkezés módjáról:

Közösségi szolgálatra jelentkezni az iskolai jelentkezési lap leadásával lehet. A tevékenységet csak ezután lehet megkezdeni.

Amennyiben egy tanuló jelentkezik egy feladatra, s azon nem jelenik meg, s a feladat elvégzése előtt 48 órával nem mondja le részvételi szándékát, úgy a hiányzását már csak orvosi igazolással igazolhatja.

Ellenkező esetben az iskola a továbbiakban nem vállalja a tanuló feladatvégzésének szervezését.

5.5. A közösségi szolgálat dokumentálása

A tevékenységek dokumentálása a közösségi szolgálati naplóban vagy az iskola honlapjáról letölthető Községi Szolgálati naplóban történik.

A közösségi szolgálatot végző tanuló a naplóban rögzíti a szolgálat helyét, a tevékenység jellegét, az órák számát, és igazolásul a helyi mentor a kézjeggyel és intézményben történő munkavégzés esetén az intézmény pecsétjével ellátja. A tanulónak az önkéntes munka alkalmával magával kell vinnie a helyszínre a naplót. Évközben a napló a diákoknál marad, a tanév során 3 alkalommal kerülnek beszédre a naplók dokumentálás céljából: szeptember elején, januárban és májusban.

A szolgálat végzését a koordináló pedagógus és az osztályfőnök folyamatosan nyomon követi. Az osztályfőnök tanév végén az elektronikus naplón keresztül tájékoztatja a szülőket az addig elvégzett órák számáról. Minden tanévben, a szorgalmi időszak végén a bizonyítványban és a törzslapon is rögzítjük az addig teljesített közösségi szolgálati órák számát. Az 50 óra közösségi szolgálat teljesítettnek minősül, ha

- a közösségi szolgálati naplóban szerepel 50 óra teljesített szolgálat aláírva,
- s leadásra kerül egy záró fogalmazás, melyben tapasztalatait, élményeit osztja meg a tanuló.

5.6. Jelen szabályozás személybeli és időbeli hatálya

A szabályozásban foglaltak minden tanulóra vonatkoznak, kivéve azokat, akiket a szakértői bizottság javaslata és a Főigazgatónak írásban beadott kérvény alapján a közösségi szolgálat alól a Főigazgató határozatban mentesít.

6. Békés Iskola szemlélet

Alapelvek

Mentális egészségvédelem és –fejlesztés, érzelmi intelligencia és szociális készségek, kommunikáció fejlesztése.

Sportolói mentalitás-, személyiségfejlesztés támogatása, szociális készségfejlesztés, adaptív megküzdési és együttműködési technikák elsajátíttatása.

A humánus gondolkodás, a közösség iránti felelősségvállalás, az empátia, a tolerancia fejlesztése, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik.

Eljárások, eszközök

Agressziót, bántalmazást elutasító, biztonságos közösség kialakítása a békítő szemlélet és módszertan segítségével.

A Békés Iskolák programba való bekapcsolódva intézményi Békítő Team működik, melynek feladata a békítő szemléletmód átadás a pedagógusok, diákok és szülők számára, valamint a program működéséről folyamatosan tájékoztatni a közösséget.

Az intézményen belüli, az iskolai közösségben kialakult konfliktusok kezelése resztoratív módszerek, illetve mediációs technikák segítségével történik.

Bántalmazás esetén a Házi rendben rögzített eljárásrend lép hatályba. Az esetkezelés annak megfelelő lépések szerint történik.

A közösség- és személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A magatartásproblémák, kortársbántalmazás nem csak beavatkozást igényelnek, szükséges egy intézményi szintű, kapcsolatfókuszú, mentálhigiénét és munkahelyi-tanulási légkört támogató prevenciós program, konfliktus- és bántalmazás kezelési protokoll. Sportiskolaként abban is felelősséget vállalunk, hogy tanulóink nevelése során mintát nyújtsunk, alternatívát kínáljunk a belső lelkiállapotok adaptív kezeléséhez. A „bajnok” személyiség, mentalitás fontos jellemzői a kiváló problémafelismerés- és megoldás, a magas szintű önszabályozásra való képesség, kiforrott mentalizációs készség, aszertív kommunikáció. Diákjaink ilyen irányú személyiségfejlesztésében nagy támogatást jelent a Békés Iskolák szemléletmódjának rendszerszintű alkalmazása.

Házi rendbe illesztendő eljárásrendek és formanyomtatványok

Eljárásrendek az iskolai bántalmazás esetén

Az intézményi esetkezelés vizsgálati, intervenciós szakaszból és/vagy szankcionálásból, továbbá utánkövetésből áll. Mindhárom szakaszban előre kijelölt személyek felelősek a szükséges eljárásrendi lépések végrehajtásáért, dokumentálásáért. Amennyiben bűncselekmény gyanúja merül fel, az intézmény a hatályban lévő jogszabályoknak megfelelő intézkedéseket hajtja végre, a szankciót büntetőeljárás határozza meg.

Az eljárásrend során nyert adatok kezelése az Adatkezelési szabályzat, valamint a segítő szakmák szakmai etikai kódexeinek iránymutatásai és rendelkezései alapján történik.

Diákok közötti kortársbántalmazás kezelése

Az iskolai kortársbántalmazás nemzetközi definíciója: „a diákot zaklatás vagy elnyomás éri akkor, ha ismétlődően és hosszú időn keresztül negatív cselekedetnek teszi ki egy vagy több más diák” (Olweus, 1999. 717. o.). Tehát három kritérium különbözteti meg a konfliktushelyzettől:

- Egyenlőtlen erőviszonyok: az elkövető nagyobb erővel bír (idősebb, fizikailag erősebb, népszerűbb, többet magával van stb.), mint a bántalmazást elszenvedő, és ezzel visszaél, nem tudja magát jól megvédeni az erősebbel/túlerővel szemben.
- Rendszeresség: a bántalmazás ismétlődik; az elszenvedő fél folyamatosan ki van téve bántalmazás veszélyének.
- Szándékosság: az elszenvedő felet nem konkrét ok miatt bántják (tárgy elvétele, bosszú, konfliktus), vagyis nincs látható előzménye a bántalmazásnak, hanem direkt akarják bántani, lejáratni, megalázní.

A bántalmazás aktív formái:

- Fizikai bántalmazás: erőszakos cselekedet a bántalmazást elszenvedő irányába (megrúgás, megütés, lökdösés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, elvétele.
- Szóbeli bántalmazás: nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció)

- Kapcsolati bántalmazás: kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból stb.), vagy manipulatív akciók
- Internetes zaklatás: ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó/róla készített lejárató posztok, képek, vagy videók terjesztését jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez.

Jelzőrendszer

- Személyek, akinek a bántalmazás jelezhető:
- osztályfőnök,
- iskolapszichológus,
- gyermekvédelmi felelős,
- iskolai szociális segítő,
- diákönkormányzatot vezető tanár
- diákönkormányzat elnöke.

A bántalmazás gyanúját bárki jelezheti a fent említett személyeknek.

Esetkezelés

A kortársbántalmazás vizsgálati és intervenciós szakaszában egy Esetkezelő team és egy Segítő team vesz részt. Az esetkezelés dokumentálásáért az Esetkezelő team tagjai felelősek. A nyomtatványokat az utánkövetést követő legkésőbb 5. munkanapon kötelesek a főigazgató számára megőrzés céljából benyújtani.

- Esetkezelő team = két olyan pedagógus alkotja, akik az ügyben érintett feleket nem tanítják, érzelmileg nem érintettek velük kapcsolatban; feladatuk a bántalmazás leállítása az alábbi ismertetett eljárásrend alapján; az esetről konzultációkkal, megfigyeléssel és osztályfoglalkozással tájékozódnak.

- Segítő team = a segítő szakemberek feladata, hogy a bántalmazás okát, hátterét feltárják, az érintett feleknek támogatást, segítséget, ellátást nyújtsanak, vagy megszervezzék a továbbküldésüket a megfelelő intézmény felé; továbbá támogathatják az Esetkezelő team működését, az esetelemzést, a kezelést, valamint a pedagógusokat a békés és biztonságos iskolai légkör fenntartásában.

Az Esetkezelő team tagja nem lehet a főigazgató, valamint a Segítő team egyik tagja sem.

Az intézmény tanulói és a szülők/gondviselők a Házi rend elfogadásával hozzájárulnak, hogy iskolai kortársbántalmazás esetén az alább ismertetett eljárásrend végrehajtásra kerüljön, így annak alkalmazása előtt engedélykérésre nem kerül sor. Az eljárás eredményéről kap a szülő/gondviselő tájékoztatást.

Esetkezelő eljárásrend lépései

1. Jelzés /formanyomtatvány/
2. Esetkezelő team felállása – felelős: Segítő team
3. Támogató beszélgetés a bántalmazást elszenvedővel (legkésőbb 5 munkanap múlva) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
4. Konfrontatív beszélgetés az elkövetővel – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
5. Védelmezők kijelölése – felelős: a bántalmazást elszenvedő osztályfőnöke
6. Szülők/gondviselők tájékoztatása az eljárás megkezdéséről, a megállapodásról /mellékelt formanyomtatvány/ – felelős: érintett osztályfőnökök/főigazgató
7. Utánkövetés I. – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/ eredmények fényében (1-2 hét):
 - resztoratív szemléletű kapcsolattrendezés
 - vagy szankciók kilátásba helyezése.
8. Utánkövetés II. (3-4 hét) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/ eredmények függvényében:

- resztoratív szemléletű kapcsolatrendezés
- vagy szankciók alkalmazása a szankciólépcsőnek megfelelően (ld. alább).

9. Közösség tájékoztatása – felelős: érintett osztályfőnökök

Szankciólépcső

egyszeri bántalmazást elkövető	jóvátételi, közösségért végzett munka
ismételten bántalmazást elkövető	iskolai kedvezmények megvonása, közösségért végzett munka
súlyos, egyszeri bántalmazást elkövető	osztályfőnöki megrovás, iskolai kedvezmények megvonása, közösségért végzett munka
súlyos, visszatérő fegyelemsértés, bántalmazás	nevelőtestületi megrovás, iskolai kedvezmények megvonása, közösségért végzett munka
súlyos fegyelemsértés, büntetőjogi kategóriába sorolható bántalmazás	fegyelmi tárgyalás, jogviszony azonnali megszüntetése, jogi lépések megtétele

Diák(ok) és a pedagógus(ok), valamint a diák(ok) és az iskolai dolgozó(k) kapcsolatában fellépő iskolai bántalmazás kezelése

Az alábbi eljárásrend alkalmazandó, ha az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásáról értelmében az iskola bármely diákját alapvető jogaiban sérelem érte egy, az intézmény alkalmazásában álló felnőtt részéről.

A bántalmazást három kritérium különbözteti meg a konfliktushelyzettől:

- Egyenlőtlen erőviszonyok: az elkövető nagyobb erővel bír (idősebb, fizikailag erősebb, népszerűbb, többet magával van, stb.), mint a bántalmazást elszenvedő, és ezzel visszaél, nem tudja magát jól megvédeni az erősebbel/túlerővel szemben.
- Rendszeresség: a bántalmazás ismétlődik; az elszenvedő fél folyamatosan ki van téve bántalmazás veszélyének.
- Szándékosság: az elszenvedő felet nem konkrét ok miatt bántják (tárgy elvétele, bosszú, konfliktus), vagyis nincs látható előzménye a bántalmazásnak, hanem direkt akarják bántani, lejáratni, megalázní.

A bántalmazás aktív formái:

- Fizikai bántalmazás: erőszakos cselekedet a bántalmazást elszenvedő irányába (megrúgás, megütés, lökdösés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, elvétele.
- Szóbeli bántalmazás: nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció)
- Kapcsolati bántalmazás: kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból stb.), vagy manipulatív akciók
- Internetes zaklatás: ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó/róla készített lejárató posztok, képek, vagy videók terjesztését jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez

Jelzőrendszer

Személyek, akinek a bántalmazás jelezhető:

- intézményvezető főigazgató,
- osztályfőnök,
- iskolapszichológus,
- gyermekvédelmi felelős,
- iskolai szociális segítő,
- diákönkormányzatot vezető tanár,
- diákönkormányzat elnöke.

A bántalmazás gyanúját bárki jelezheti a fent említett személyeknek.

Esetkezelés

A bántalmazás vizsgálati és intervenciós szakaszában egy Esetkezelő team és egy Segítő team vesz részt. Az esetkezelés dokumentálásáért az Esetkezelő team tagjai felelősek. A nyomtatványokat az utánkövetést követő legkésőbb 5. munkanapon kötelesek a főigazgató számára megőrzés céljából benyújtani.

- Esetkezelő team = két olyan független személy alkotja, akik az ügyben érintett felekkel kapcsolatban érzelmileg nem érintettek; feladatuk a bántalmazás leállítása az alábbi ismertetett eljárásrend alapján; az esetről konzultációkkal, megfigyeléssel tájékoznak.
- Segítő team = a segítő szakemberek feladata, hogy a bántalmazás okát, hátterét feltárják, az érintett feleknek támogatást, segítséget, ellátást nyújtsanak, vagy megszervezzék a továbbküldésüket a megfelelő intézmény felé; továbbá támogathatják az Esetkezelő team működését, az esetelemzést, a kezelést.

Az Esetkezelő team tagja nem lehet a főigazgató főigazgató, valamint a Segítő team egyik tagja sem.

Az intézmény tanulói, a szülők/gondviselők, az intézmény dolgozói a Házirend elfogadásával hozzájárulnak, hogy iskolai bántalmazás esetén az alább ismertetett eljárásrend végrehajtásra kerüljön, így annak alkalmazása előtt engedélykérésre nem kerül sor. Az eljárás eredményéről kap a szülő/gondviselő tájékoztatást.

Esetkezelő eljárásrend lépései

1. Jelzés /mellékelt formanyomtatvány/
2. Esetkezelő team felállása – felelős: Segítő team
3. Támogató beszélgetés a bántalmazást elszenvedővel (legkésőbb 5 munkanap múlva) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
4. Konfrontatív beszélgetés az elkövetővel – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
5. Védelmezők kijelölése – felelős: Esetkezelő team és Segítő team
6. Szülő/gondviselő tájékoztatása az eljárás megkezdéséről, a megállapodásról /mellékelt formanyomtatvány/ – felelős: Esetkezelő team és Segítő team
7. Utánkövetés I. – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/ eredmények fényében (1-2 hét):

- resztoratív szemléletű kapcsolatrendezés
- vagy szankciók kilátásba helyezése.

8. Utánkövetés II. (3-4 hét) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
eredmények függvényében:

- resztoratív szemléletű kapcsolatrendezés
- vagy szankciók alkalmazása a szankciólépcsőnek megfelelően (ld. alább).

9. Közösség tájékoztatása – felelős: Esetkezelő team és Segítő team

Szankciólépcső

egyszeri erőfölénnyel való visszaélés	jóvátételi szemléletű, közösségért végzett munka
ismételt erőfölénnyel való visszaélés	gyermekvédelmi jelzés és vizsgálati eljárás indítása, közösségért végzett munka
súlyos erőfölénnyel való visszaélés, büntetőjogi kategóriába sorolható bántalmazása	fegyelmi tárgyalás, jogi lépések megtétele

Pedagógus, egyéb iskolai dolgozó és szülő/törvényes képviselő sérelmére elkövetett iskolai bántalmazás kezelése

Az alábbi eljárásrend alkalmazandó, ha az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt jogaiban sérelem érte, vagy munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény értelmében komoly pszichoszociális kockázatnak van kitéve. A bántalmazás aktív formái:

- Fizikai bántalmazás: erőszakos cselekedet a bántalmazást elszenvedő irányába (megrúgás, megütés, lökdösés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, elvétele.
- Szóbeli bántalmazás: nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció)
- Kapcsolati bántalmazás: kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból stb.), vagy manipulatív akciók

- Internetes zaklatás: ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz elektronikus úton eljutó/róla készített lejárató posztok, képek, vagy videók terjesztését jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez

Jelzőrendszer

Személyek, akinek a bántalmazás jelezhető:

- intézményvezető főigazgató,
- osztályfőnök,
- iskolapszichológus, - gyermekvédelmi felelős,
- iskolai szociális segítő.

A bántalmazás gyanúját bárki jelezheti a fent említett személyeknek.

Esetkezelés

A bántalmazás vizsgálati és intervenciós szakaszában egy Esetkezelő team és egy Segítő team vesz részt. Az esetkezelés dokumentálásáért az Esetkezelő team tagjai felelősek. A nyomtatványokat az utánkövetést követő legkésőbb 5. munkanapon kötelesek az igazgató számára megőrzés céljából benyújtani.

- Esetkezelő team = két olyan független személy (pl. Regionális Békítő Team tagjai, mediátor) alkotja, akik az ügyben érintett felekkel kapcsolatban érzelmileg nem érintettek; feladatuk a bántalmazás leállítása az alábbi ismertetett eljárásrend alapján; az esetről konzultációkkal, megfigyeléssel tájékozódnak.
- Segítő team = a segítő szakemberek feladata, hogy a bántalmazás okát, hátterét feltárják, az érintett feleknek támogatást, segítséget, ellátást nyújtsanak, vagy megszervezzék a továbbküldésüket a megfelelő intézmény felé; továbbá támogathatják az Esetkezelő team működését, az esetelemzést, a kezelést.

Az Esetkezelő team tagja nem lehet a főigazgató főigazgató, valamint a Segítő team egyik tagja sem.

Az intézmény dolgozói, illetve a szülők/gondviselők a Házirend elfogadásával hozzájárulnak, hogy iskolai bántalmazás esetén az alább ismertetett eljárásrend végrehajtásra kerüljön, így annak alkalmazása előtt engedélykérésre nem kerül sor.

Esetkezelő eljárásrend lépései

1. Jelzés /mellékelt formanyomtatvány/
2. Esetkezelő team felállása – felelős: Segítő team
3. Támogató beszélgetés a bántalmazást elszenvedővel (legkésőbb 5 munkanap múlva) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
4. Konfrontatív beszélgetés az elkövetővel – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/
5. Védelmezők kijelölése – felelős: Esetkezelő team és Segítő team
6. Utánkövetés I. – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/ eredmények fényében (1-2 hét):
 - resztoratív szemléletű kapcsolatrendezés
 - vagy szankciók kilátásba helyezése.
7. Utánkövetés II. (3-4 hét) – felelős: Esetkezelő team /mellékelt formanyomtatvány/ eredmények függvényében:
 - resztoratív szemléletű kapcsolatrendezés
 - vagy szankciók alkalmazása a szankciólépcsőnek megfelelően (ld. alább).
8. Közösség tájékoztatása – felelős: Esetkezelő team és Segítő team

Szankciólépcső

egyszeri erőfölénnyel való visszaélés	jóvátételi szemléletű, közösségért végzett munka
ismételt erőfölénnyel való visszaélés	iskolai kedvezmények, juttatások elvétele, közösségért végzett munka
súlyos erőfölénnyel való visszaélés, büntetőjogi kategóriába sorolható bántalmazása	fegyelmi tárgyalás, jogi lépések megtétele

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni. Az intézménynek a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntését írásban kell közölni a szülővel. A közlés tudomásulvételétől számított 15 napon belül van lehetősége a szülőnek a döntés ellen eljárás indítására. Az intézmény a másodfokú eljárásban

- a kérelmet elutasíthatja,
- a döntést megváltoztathatja, vagy
- megsemmisítheti, és a nevelési-oktatási intézményt új döntés meghozatalára utasíthatja.

7. Boldog Iskola program

Boldogságóra program

Kiemelt módszer, amely iskolánk minden évfolyamán segíti a céljaink megvalósítását. A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatán iskolánk elnyerte a „Boldog Iskola” címet. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolai korosztályok számára.”

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játékai, valamint gyakorlati fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.” (Prof. Dr. Bagdy Emőke, a Boldogságóra program fővédnöke)

A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősítik az önbizalmukat, így a diákok nemcsak kiegyensúlyozottabbak lesznek, hanem az iskolai teljesítményeik is javulnak.

Intézményünkben valamennyi évfolyamon havonta egy alkalommal kerül sor a boldogság óra megtartására. Ez a program az alsó évfolyamokon az etika tantárgy tanórai keretein belül valósul meg. Felső tagozatban és a gimnáziumban, pedig az ének-zene, tanulásmódszertan, életvitel és gyakorlat és az osztályfőnöki órák alkalmával építjük be a tananyaghoz kapcsolódóan.

Céljaink:

- Tolerancia: egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás fejlesztése
- Az önismeret fejlesztése, amely egyben a másik ember tisztelete is hangsúlyt kap
- A nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása
- A problémamegoldás képességének a fejlesztése
- Az egymásiránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés kifejezése a mindennapi gyakorlatban
- A vitakultúra elemeinek alkalmazása (önbírálat, bírálat, ok-okozati összefüggések, mások véleményének meghallgatása, énközlés használata...)
- Minél szélesebb önkifejezési lehetőségek biztosítása
- Az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása
- A környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre, és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása
- Az identitásélmény (önismeret, autonóm világkép) kialakítása, önismeret fejlesztése, célok kitűzése és megvalósítása.

A Boldogságórák tematikája:

A teljes program tíz egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása

4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömek élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A témák feldolgozásánál az iskolára jellemző tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk, szem előtt tartva az adaptív oktatás ismérveit.

8. Ökoiskola Program

"A jelenben cselekedve elősegíteni a jövő harmóniáját"

- Joy Palmer -- Philip Neal: A környezeti nevelés kézikönyve

Környezeti nevelési elvek:

- "A Homo sapiens felismerte, miként állhat az élet piramisának a csúcsára, de ez a csúcs igen bizonytalan állomás. Igen nagy öntudatra van szükségünk, hogy állandóan emlékeztessük magunkat az irányító szerepkörre, amelyet mi csak az egész élővilágot egybefogó hálózat kegyéből élvezünk, mert ez éltet bennünket, ez alkotja teljes környezetünk alapját" Patrick Leahy
- A Csanádi Árpád Sportiskola az elhivatott sportoló diákok tanítása, nevelése és támogatása mellett, szeretné kibővíteni a diákok tudását a fenntarthatósági ismeretekkel, amiket az életük számos területén hasznosítani tudnak. Az iskola számára fontos cél, hogy a diákjai gondolkozzanak globálisan, és cselekedjenek lokálisan!

A környezeti nevelés általános célkitűzései:

Célunk, hogy diákjaink a közismereti és sportspecifikus tantárgyak mellett megismerkedjenek a természet és környezetvédelem alapjaival, a környezettudatos életvitellel, a környezetkímélő és takarékos megoldásokkal, a természetes és mesterséges (épített) környezet hatékony megóvásával, végül, de nem utolsósorban a globális összefüggésekkel. Ki akarjuk alakítani tanulóinkban a környezeti értékek iránti felelős magatartást, valamint az aktív cselekvőképességet.

Feladatok

- A szelektív hulladékgyűjtés, amelyet az osztálytermekben, tanárban és a folyosókon elhelyezett szelektív kukákkal valósítunk meg. A gyűjtőedények kihelyezése előtt és a kukák használata közben is lennének érzékenyítő programok. Az elemgyűjtésre (pontvelem.hu) külön gyűjtőedényeket állítunk ki a portára és a tanári elé.
- Az őszi és tavaszi papírgyűjtés, vagy mobiltelefongyűjtés (pontvelem.hu) bevezetése. Az összegyűjtött pénzt a DÖK javára ajánljuk fel, akik számos program megszervezésében, és lebonyolításában, valamint egyéb iskolai programok támogatásában aktív szerepet vállálnak.
- Havi iskolatakarítási nap lebonyolítása minden hónap második keddjén az osztályfőnöki óra keretében a tantermekben és a tanterem környékén. Ekkor a padokban maradt könyveket, szemetet, rágógumikat, ruhákat összegyűjtik a diákok, és ha szükséges lemosják a padokat. A ruhákat és a könyveket egy erre a célra elkülönített helyen összegyűjtjük, míg a szemetet és a rágót kidobjuk.
- Ökokommandó felállítása, akiknek az a feladatuk, hogy elzárják a csöpögő csapokat, szellőztessenek, lekapcsolják a feleslegesen égő lámpákat, kinyissák, vagy becsukják az ablakokat, összeszedessék a szemetet a folyosókon, és kiürítsék a szelektív kukákat. Heti váltásban látják el az osztályok. Az alsósoknál, a felsősöknél és a gimnáziumban is működik 1-1 alakulat.
- Fenntarthatósági ismeretekkel kapcsolatos általános iskolásoknak (külön az alsó és felső tagozatnak), és gimnazistáknak szóló faliújságok felállítása és frissítése.
- A jeles napokhoz (Állatok-, Víz-, Föld Világnapja) köthető programok szervezése és lebonyolítása az általános iskolában. A gimnáziumban a Világűr hete és a Feltalálók

Világnapja, valamint a Környezetvédelmi-, Egészség Világnapja köré építünk programokat.

- Több kisebb magaságás kiépítése komposztálóval, és esővízgyűjtővel együtt az udvaron. Gondozunk egy gyógynövényes-, egy zöldséges és egy virágos magaságást. Az iskolában összegyűlt komposztálható hulladékot az iskola udvarán elhelyezett komposztálóban gyűjtjük össze, amelyet felhasználunk a magaságások tápanyagutánpótlására.
- Az iskola udvarán megtalálható fákra madáretetőket és költődobozokat telepítünk. A költődoboz mellé webkamerát szerelünk fel, hogy a diákok nyomon tudják követni a költést, a fiókák gondozását és a fiókák kirepülését.
- Ősszel és tavasszal, a szünetek előtti pénteken elmegy az iskola túrázni Budapest, vagy Budapest környéki helyekre. (pl.: Jági- tanösvény, Veresegyházi-tavak tanösvény, Kevélyhegyi- tanösvény) (pl.: Budapesti Szennyvíztisztító Telep, Fővárosi Vízművek, Kelenföldi Erőmű, Paksi Atomerőmű, Fővárosi Hulladékhasznosító Mű, Gyáli Biogázmű, Fűvészkert, Fővárosi Állat-, és Növénykert stb.)
- Télen és kora nyáron budapesti séta szervezése az egész iskolának, ahol Budapest híresebb épületeit, tereit, parkjait közelebbről megismerhetik a diákok.
- Minden évben szervezünk 1 fenntarthatósági neveléssel kapcsolatos témanapot, ahova kutatókat, környezetvédelemmel foglalkozó szakembereket, dietetikusokat, tudatos vásárlással és fogyasztással foglalkozó szakembereket hívunk meg.

A környezeti nevelés színterei

- Tanórák
 - Kiemelt tantárgyak: természettudományos tantárgyak, sportegészségtan, testnevelés, életvitel és gyakorlat, történelem, informatika
 - A tantárgyak közötti integráció segíti a diákok rendszerszemléletének kialakulását, hatékonyabban keresik meg és szűrik meg a világból érkező információkat, könnyebben felismerik és megértik lokális és globális problémákat, jobban megértik az adott ország/közösség gondolkodásmódját, nemcsak megfigyelik, de próbálnak cselekedni is azért, hogy megóvják a környezeti és természeti értékeket, valamint saját mentális és testi egészségüket.

- Szünetek
 - A szabadidő kulturált eltöltésének ideje, amely történhet az udvaron és a folyosókon. Cél, hogy a diákok megőrizték az iskola tisztaságát, az iskola berendezéseinek és egymás épségének a megőrzését, képesek legyenek rövid idő alatt kicsit feltöltődni egymás társaságában, és fejlesszék szociális készségeiket.
 - Megszokottá váljon az ablakok kinyitása és becsukása, a csöpögő csapok elzárása, a szemét szelektív kezelése.
- Kiállítások
 - A diákok által készített fenntarthatósági neveléssel kapcsolatos munkák megtekintése, és a diákok általi véleményezése.
- Téma napok
 - Minél több hasznos, és használható információ összegyűjtése a diákok és tanáraik számára, amelyeket tudnak majd használni a későbbiekben.
 - Az előadások és kirándulások mellett fontos a kétoldalú kommunikáció létrejötte és az információk gyakorlatba ültetése. Tapasztalás útján sok tanuló sokkal több ismeretet és készséget sajátít el.
- Projektek
 - A magasságyások gondozása, a madarak és a környezet megfigyelése, az iskola takarítása, a kiállítások sokat segítenek a diákok környezettudatos nevelésében.
- Kirándulások
 - Szélesítik a diákok látókörét, jó csapatépítő tréning, és közben sok ismeretet is összegyűjthetnek.
- Tanulmányi versenyek
 - Ha van idő és lehetőség, érdemes részt venni versenyeken.
 - Szélesítik a diákok látókörét, jó csapatépítő tréning, és közben sok ismeretet is összegyűjthetnek a tanulók.
 - Számos szervezet indít ingyenes versenyeket. (pl.: OMSZ elsősegélynyújtó versenyei, Fazekas biológia verseny, Ady Gimnázium természettudományos

versenye, Kaán Károly természettudományos verseny, Bólyai természettudományos csapatverseny, FÖCIK Kárpát-medencei természettudományi verseny, Teleki természettudományi vetélkedő, Herman Ottó verseny, Hungarikum verseny, Öveges József fizikaverseny, Hevesy György kémia verseny stb.)

9. Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program határozatlan időre érvényes.

A pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület tagjainak bevonásával készíti el.

Az intézmény pedagógiai programja megismerhető az iskolai könyvtárban és elérhető a honlapon is.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos tájékoztatást az intézmény mindenkori vezetője adja.

Módosítása a tantestület többségi döntése alapján, a jogszabályok változása miatt történik, a hatályos 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról, a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, a 20/2021 (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló jogszabály alapján.

Budapest, 2024. június 10.

Rúzs Sándor
főigazgató

A dokumentum a Közép-Pesti Tankerületi Központ által 2024. július 10-én került elfogadásra.
Hatályba lép: 2024. szeptember 01.

Mellékletek

1. számú melléklet

Az érettségi tantárgyak követelményei

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/bio_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/dig_kult_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/elo_id_nyelv_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/ember_es_tarsadalomismeret_etika_vk_2017.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/emberismeret_es_etika_vk_2017.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/enek_zene_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/fizika_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/foldrajz_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/kemia_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/magy_nyelv_es_irod_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/matematika_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/mozg_mediaism_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/tarsadalomismeret_vk_2017.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/testneveles_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/tortenelem_2024_e.pdf

http://www.csanadiiskola.hu/docs/erettsegi/vizu_kult_2024_e.pdf

2. számú melléklet

Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez, az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok

Iskolánkban minden diák számára kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon két, heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése.

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- az adott tantárgy (pl. a magyar nyelv és irodalom, történelem) emelt szintű fakultációs tanterve

Fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű oktatásban

Iskolánkban először a 11. évfolyamon van lehetőség a fakultáció választására. A fakultációs oktatás során szervezésekor tudatosan készítjük fel diákjainkat a pályaorientációs tevékenységgel erre a választásra, hogy a leghatékosabb fakultáció vagy fakultációk választására kerülhessen sor a sikeres emelt szintű érettségi letétele és a sikeres továbbtanulás érdekében. A 9-10. évfolyamon végzett pályaorientációs tevékenység eredményeként, a 10. évfolyam végén a diákok a szülők bevonásával, az általuk aláírt nyilatkozattal, a szaktanárral konzultálva döntenek a közép- és emelt szintű fakultációk választása mellett. Kötelező jelleggel két fakultációt választanak a diákok, illetve ajánljuk számukra az emelt szintű fakultációk lehetőségét is, hiszen a felsőoktatásba való bejutáshoz egyre inkább szükséges az emelt szintű érettségi, s nem csak egy tárgyból. Az emelt szintű többletórák tananyagának meghatározásakor a Nemzeti alaptanterv követelményeit vettük figyelembe.

Célul tűzzük ki, hogy az emelt szintű érettségire történő jelentkezés esetében a jelentkező tanuló az emelt szintű eredményével meg tudja szerezni az emelt szintű érettségiért járó többletpontokat, tehát legalább a közepes emelt szintű eredményt elérje. A felkészítés során azonban arra törekszünk, hogy diákjainkból a lehető legjobbat kihozva, ne csak a plusz pontokat, de a lehető legmagasabb százalékos eredményt célazzák meg a felsőoktatásba való bejutás zálogaként. Nem csak szaktárgyi ismereteket, de minden olyan tanulói kompetenciát fejlesztünk, melyek a sikeres emelt szintű érettségi vizsga letételéhez és a felsőfokú tanulmányok sikeres folytatásához szükségesek. Mivel a kívánt továbbtanulási cél elérése érdekében diákjaink több tárgyból is jelentkezhetnek emelt szintű oktatásra, minden esetben

különös figyelmet fordítunk arra, hogy minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége, aminek majd a felsőoktatásban is hasznát veszi.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az emelt szintű oktatásban minden tantárgyból fejlődjen a tanulók feladat-megértési szintje, szintetizáló képessége, problémamegoldó képessége, az eredmények interpretálásának képessége.

3. számú melléklet

Az iskolai könyvtár pedagógiai programja

A könyvtár adatai

Az intézmény neve:	Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium (1-12. évfolyamos tanintézmény)
Címe:	1143 Budapest, Őrnagy utca 5-7.
Fenntartó és működtető:	Közép-Pesti Tankerületi Központ

Az iskolai könyvtárra vonatkozó jogszabályok *

2011.évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről

46.§ (6) c) A tanuló joga, hogy igénybe vegye az iskolai könyvtár szolgáltatásait.

63. § (1) A pedagógus jogai „az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket.”

20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

163.§ (1) „Az iskolai könyvtár az iskola működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység”.

Helyzetelemzés

1. A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

Az iskola pedagógiai programjának egyik fontos alapelve: az **önálló ismeretszerzés és önművelésre**. Ennek megfelelően az iskolai könyvtárnak segítenie kell a tanulást, a tanulók információs és kommunikációs kultúrájának fejlődését, az **információkban való eligazodást**. Iskolai könyvtárunk a tanulás fontos színtere és eszköze. Arra kell törekednünk, hogy sajátítsák el az eredményes tanulás módszereit, technikáját és gyakorolják azokat. **Szolgáltatásaival az iskolai oktató-nevelő munka meghatározó színtere legyen!**

Az iskolai könyvtár pedagógiai programja szerves része az intézmény pedagógiai programjának. Tevékenységét a vonatkozó jogszabályok alapján végzi.

2. A könyvtár-pedagógia helyzete és szerepe az intézményben

A könyvtár pedagógiai jellemzői, feladatai:

- Támogatja és erősíti az iskola pedagógiai programjában és helyi tantervében megfogalmazott célok megvalósítását.
- Együttműködik a nevelőtestülettel.
- Gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, őrzi, gondozza, rendelkezésre bocsátja. - Az egyéni és hatékony tanulási, önművelési szokások kialakítását, a kommunikációs képességek fejlesztését segíti. Megismerteti az információval való munka technikáit, ezeket gyakoroltatja. Biztosítja a tanulás feltételeit.
- Biztosítja a könyv- és könyvtárhasználati órák, könyvtári szakórák megtartását.
- Az egész iskolai közösség számára biztosítja az olvasás lehetőségét, az információforrásokat és az iskolai könyvtári szolgáltatásokat.
- Biztosítja más könyvtárak elérését.
- Kapcsolatot tart a tankerület iskolai könyvtáraival, a Szak- illetve közművelődési (városi) könyvtárakkal.

3. A könyvtár technikai jellemzői

Iskolai könyvtárunk az épület földszintjén, jól megközelíthető helyen található. Alapterülete: kb. 60 nm. Egy kevésbé világos helyiségből áll. Maximum 12 fő befogadására elegendő ülőhellyel rendelkezik. A dokumentumok szakszerű elhelyezésére törekszünk, amit nagyban befolyásol a könyvtári tér szűkösége. A feltárt gyűjtemény közel 17 000 dokumentumot tartalmaz. Szabadpolcon elhelyezett állományának nyilvántartása és kezelése a **SZIKLA integrált könyvtári rendszer** segítségével történik.

4. Technikai felszereltség

1 könyvtárostánári számítógép, 1 nyomtató - fénymásoló

5. Személyi feltétel

A Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium főállású könyvtárostánárt alkalmaz.

6. Nevelési program

6.1. Fejlesztési területek, módszertani alapelvek, kulcskompetenciák (NAT)

A személyiség fejlesztése:

- önművelésre nevelés
- olvasóvá nevelés
- önálló ismeretszerzésre nevelés
- könyvtárhasználóvá nevelés

Információs műveltség kialakítása:

- a könyvtári dokumentumok használatának elsajátítása - az információ megszerzésének, értékelésének, szelektálásának és felhasználásának készségének fejlesztése

- a szolgáltatások megismertetése
- problémamegoldás

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

- Ismerjék meg és használják a tanulók az iskolai könyvtár állományát, szolgáltatásait!
- Gyakorolják a könyvtári eszköztárra épített önálló ismertszerzést!
- Igazodjanak el a médiatárak, információs központok gyűjteményében!
- Fejlesszék műveltségüket, tanulási-önművelési szokásaikat rendszeres olvasással, könyvtárhasználattal!

Dokumentumismeret- és használat

- Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület nélkülözhetetlen alapidokumentumait (lexikonokat, enciklopédiákat, szótárakat, adattárakat) illetve a modern ismerethordozókat (AV-dokumentumokat, internetet) - Tudja használni a megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát!
- (tartalom, előszó, mutatók)
- Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat! (internet)

A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata -

Ismerje meg és rendszeresen használja a különböző szaktárgyakhoz nélkülözhetetlen kézikönyvtári dokumentumokat! (lexikon, enciklopédia, szótár, összefoglalók)

- Gyakorolja a kézikönyvek használatát! (szócikk, élőfej, mutatók) - Készségszinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján!
- Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített irodalomkutató, anyaggyűjtést (jegyzetelés, lényegkiemelés), forráselemzést, önálló ismeretszerzést.

Irodalomkutatáshoz, anyaggyűjtéshez, kiselőadáshoz használja a könyvtár nyújtotta lehetőségeket!

- Legyen képes többlépcsős referenskérdések megoldására a teljes könyvtári eszköztár felhasználásával!

Önművelés, a szellemi munka technikája

- Iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit!
- Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és forrásokat megjelölni! - Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztárigénybevételével kiselőadást, tanulmányt, irodalomajánlást, bibliográfiát összeállítani.
- A megszerzett információkat legyen képes elemezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni.
- Ismerje a szellemi munka technikájának normáit (idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés)!
- Iskolában szerzett ismereteit, tanulási-önművelési kultúráját rendszeresen bővítse iskolán kívüli információszerzési csatornák útján!
- Gyűjtse össze könyvtári dokumentumok felhasználásával alkotói életutak legjellemzőbb állomásait!
- Tudja használni különböző dokumentumok tájékoztató apparátusait! (mutatók, tartalomjegyzék, képek, fejezetcímek)

6.2. A kerettantervek bevezetői

A kerettanterv két tantárgyba integrálja a könyvtárhasználati ismeretek oktatását: a magyar nyelv és irodalomba, valamint az informatikába.

A **magyar nyelv és irodalom tantárgyban** elsősorban a könyvtárhasználat során fellelt információ feldolgozása zajlik.

A **digitális kultúra (informatika) tárgyba** integrálódott könyvtárhasználat az ismeretek a könyvtárra, mint információtároló és szolgáltató egységre, a dokumentumokra, mint forrásokra és elérhetőségüket biztosító tájékoztató eszközökre vonatkoznak.

A **könyvtárhasználat** természetéből fakadóan **tantárgyközi**, s ezt igazolja az is, hogy a kerettantervben szereplő tantárgyak szinte valamennyi évfolyamán találhatunk

könyvtárhasználatra vonatkozó tananyagot, ill. a tanulók önálló ismeretszerzésre, kutatómunkájára alapozó feladatokat, ajánlásokat vagy éppen elvárásokat.

A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanítása könyvtárostanári feladat.

Általános fejlesztési követelmények

- A diák igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, tudja igénybe venni szolgáltatásait. Használja rendszeresen az iskolai könyvtárat. Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait és kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit!
- A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyen képes önálló használatukra. Lássa, hogy a technika fejlődésével az információk folyamatosan változó ismerethordozókon jelennek meg, és szerezzen tapasztalatokat ezek használatában.
- Ismerje a kézikönyvtár szerepét a tájékozódásban. Iskolai feladatai megoldásához és mindennapi tájékozódásához tudja önállóan kiválasztani és használni a megfelelő segédkönyveket. Tudjon különböző szempontok szerint dokumentumokat keresni a különböző könyvtárak digitális katalógusaiban (OPAC).
- Tudjon feladataihoz forrásokat választani, megadott szempontok alapján, belőlük információkat szerezni, és elvégzett munkájáról beszámolni. Tudjon a dokumentumokból szabályosan idézni és a forrásokra hivatkozni.
- Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében betöltött szerepét. Az iskolai könyvtár rendszeres igénybevételén túl ismerje meg és használja a lakóhelyi közkönyvtárat is. Szerezzen tapasztalatokat arról, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit!

6.3. Fejlesztési program, IFLA-UNESCO közös nyilatkozat

„Az iskolai könyvtár a feladatok sikeres ellátásához, napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában való eligazodáshoz szükséges alapvető információt és elképzeléseket, gondolatokat biztosít. Az iskolai könyvtár a tanulókat permanens tanulási készségekkel fegyverzi fel és fejleszti képzelőerejüket, lehetővé téve azt, hogy felelős állampolgárokként éljenek.” (Az IFLA és az UNESCO közös nyilatkozata)*

* Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata.

2014.<http://www.18pedagogia.hu/szakmaiszolgalatasok/pedagogiaitajekoztatas/konyvtarpedagogia/konyvtarpedagogiai-muhely/szakma-32>

6.3.1. Az információs műveltség elsajátítása

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása tantárgyközi feladat, az egész tantestület közös ügye. Akkor tudjuk a könyvtár használatára, önművelésre nevelni diákjainkat, ha ezt a feladatot minden nevelő sajátjának érzi.

Az iskola tevékenységében hasznosítja mindazokat az információhordozókat, melyeket az iskolai könyvtár gyűjtőköre tartalmaz. A tanulókkal való differenciált foglalkozás szolgálja az ismeretek elsajátítását, a tanulást, az önművelést, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a magatartási problémákkal küszködő tanulók beilleszkedését, a szociális, kulturális hátrányok leküzdését.

6.3.2. Az olvasóvá, könyvtárhasználóvá nevelés

Az olvasóvá nevelés az iskolai könyvtárban végig kíséri a tanulókat az itt töltött tizenkét év során. Ez tantárgyközi feladat, minden nevelő felelőssége.

Célunk: értő, igényes olvasók nevelése.

Az olvasóvá válás alapja, hogy szeressen olvasni a tanuló. Ezért kiemelt feladat megszerettetni az olvasást. **Ennek érdekében fontos, hogy a mai gyermek- és ifjúsági irodalmi művek megtalálhatók legyenek az állományban.** Olyan könyveink legyenek, amelyeket szívesen vesznek kézbe a gyerekek, megfelelnek életkori sajátosságaiknak, érdeklődésüknek.

6.3.3. Tanórai célkitűzések

Az önálló ismeretszerzés elsajátítása érdekében az iskola tantervi programja szerint szervezi és a nevelőtestülettel együttműködve valósítja meg a tanulók könyvtárhasználati felkészítését,

segíti informatikai szemléletük, információkezelési szokásaik kialakítását. Segíti a tanulási képesség fejlesztését és a tanulók könyvtárhasználati műveltségének megalapozását.

A könyvtárhasználati órák a digitális kultúra (informatika) és a magyar nyelv és irodalom tantárgyakban, vagy osztályfőnöki órákba vannak integrálva.

Formái:

- könyv- és könyvtárhasználati órák,
- könyvtárhasználati ismeretek alkalmazása szakórákon.

A könyvtárhasználati tudás megszerzéséhez az alapokat a könyvtárostánár irányításával szerezheti meg a diák, de annak továbbépítéséért minden pedagógusnak tenni kell az iskolában.

Ezért hatékonyan kell a figyelmet a könyvtárra irányítani, határozottan javasolni a szaktanároknak a könyvtárral támogatott szakóra lehetőségét.

A tanórák szervezésénél a következő didaktikai alapelvek követendők:

- motiváció, tervszerűség, a tananyag elrendezése, a téma választása, aktivitás, szemléletesség,
- differenciálás, ellenőrzés, mérés, értékelés.

A könyvtárhasználati órán használt módszerek és munkaformák: csoportos és egyéni munka.

Frontális osztálymunka, egyéni munka, tanári közlés, előadás, tanulói kiselőadás, magyarázat, megbeszélés, szemléltetés, játék.

6.4 Sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás (tehetséggondozás, felzárkóztatás)

Az iskola pedagógiai tevékenységének szerves része a tehetséggondozás és a lemaradók felzárkóztatása. E tevékenységek egyik sarkalatos követelménye a tartós, személyes kapcsolat, amelynek kialakításában fontos szerepet tölt be a könyvtár és a könyvtárostánár. Elfogadó, bátorító, mindenkit egyénhez igazodó módon megszólító, nem minősítő, nem büntető hozzáállással, egyénre szabott feladatokkal. A könyvtár nem csupán eszközöket szolgáltat a gyerekeknek, hanem természetes színtere a tartós, bizalmas emberi kapcsolatok megteremtésének is.

Az iskolai könyvtárba érkező tanulók összetétele merőben eltérő, és nagyfokú differenciáltság jellemzi az egyes tanulók viszonyulását könyvhöz, olvasáshoz, könyvtárhoz.

Ezt a tényezőt maximálisan figyelembe kell vennie a könyvtárostanárnak. Nagyon fontos, hogy legyen előzetes ismeretünk a tanulók könyvhöz, olvasáshoz való viszonyulásáról.

A tervezéskor vegyük figyelembe a szülői ház, a tanulók otthonról hozott könyvkultúráját. Alapvető pedagógiai cél, hogy minden tanulóban alakuljon ki az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd. Váljon számukra mindennapi szükségletté, igénnyé az olvasás örömet, feloldódást hozó gyönyörűsége. Érezzék a személyre szóló törődést és a segítő szándékot.

7. Oktatási program

7.1 Könyvtár-pedagógiai helyi tanterv

A könyvtárhasználatra nevelés alapvetően tantárgyközi feladat. A különböző tantárgyi alkalmazásokhoz szükséges könyvtárhasználati alapozó ismeretek elkülönített tananyaggal és órakerettel a magyar nyelv és irodalom, valamint az informatika tantárgyak részeként szerepelnek. Ha ez nem lehetséges, akkor az osztályfőnöki óra keretében. A könyv – és könyvtárhasználati órák színhelye az iskolai könyvtár.

A szaktanárok a könyvtári alapozó órákra építve saját műveltségterületük legalapvetőbb dokumentumait maguk ismertetik meg a diákokkal saját óráikon, és azok használatának begyakoroltatását is ők végzik a könyvtár eszközszerését igénybe véve.

A könyvtárhasználati órák javasolt éves megoszlása:

Évfolyam	Magyar v. Osztályf.	Informatika v. Osztályf.
5.	2	
6.	2	
7.	2	
8.	2	
9.		2
10.		2
Összesen:	8	4

7.2. Taneszközök

- A könyvtár teljes eszköztára, szolgáltatásai.
- Könyvtári eligazító és információs táblák, demonstrációs eszközök.
- Audiovizuális anyag, számítógépes infrastruktúra (adatbázis, internet, SZIKLA).
- A pedagógusok és a tanulók által felhasznált taneszközök.

7.3. Tanórai tevékenységek

Könyvtárhasználati óra témája:

- A hagyományos, illetve nem hagyományos, direkt és indirekt információkereső eszközök ismerete és használata.
- Írás – könyv – könyvtártörténet (kultúrtörténet, tudomány-, technikatörténet)
- Dokumentumfajták, a különböző könyvtártípusok ismerete.
- Online Public Acces Catalog ismerete és használata.
- Információelemzés, szelektálás.
- Etikus könyvhasználat (hivatkozás, idézet) fontosságának felismerése, alkalmazása.

Az órák megtartása a könyvtárostánár feladata.

Könyvtárhasználati szakóra

A szaktárgyi óra keretein belül kiemelt szerepük van a könyvtárhasználati ismereteknek és módszereknek. Ezeken az órákon a könyvtárhasználati tudás nem célként, hanem eszközként jelenik meg, és komplex módon támaszkodik az addigi ismeretekre és jártasságokra.

Célja kettős:

- A szaktárgyhoz kapcsolódó szakirodalom ismertetése, rendszeres használatára történő ösztönzés.
- A könyvtárhasználati tudás mélyítése.

A szakórák tervezése és megtartása a szaktanárok kérésére, a könyvtárossal való egyeztetés és megbeszélés alapján történik. Az órákat a szaktanár, vagy közösen a szaktanár és könyvtárostánár tartja.

7.4. Tanórán kívüli tevékenységrendszer

- Olvasókör - beszélgető kör
- Különböző versenyekre való felkészülés helyszíne
- Korrepetálások, szakkörök, fejlesztő foglalkozások

4. számú melléklet

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

1. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

Az integrált oktatás törvényi szabályozása:

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

100/1997. Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

A NAT alkalmazása az SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vettük:

- a nemzeti köznevelési törvényt (2011. évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről), a NAT és az Oktatási Hivatal - *Irányelvek a sajátos nevelésű igényű tanulók oktatásához* vonatkozó előírásait, - a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv” biztosítja:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az Irányelv meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

Az intézmény szakmai alapdokumentuma alapján köznevelési alapfeladatunk az általános iskolai nevelés-oktatás során:

- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 24 fő)

- Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása keretében a sportban kiemelkedő képességeket mutató sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása,

gimnáziumi nevelés-oktatás keretében:

- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 11 fő)

- Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása keretében a sportban kiemelkedő képességeket mutató sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása.

A SNI tanulók pedagógiai célú habilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi pedagógiai program kialakításakor vesszük figyelembe.

Az SNI diákok esetében szükség esetén együttműködünk a Zuglói Benedek Elek Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény integrált oktatásban résztvevő utazó gyógypedagógiai intézményegységével. Célunk, hogy az arra rászoruló diákjainknak hatékony segítséget nyújthassunk problémáik leküzdésében és minden tanítványunk számára megkönnyítsük a társadalomba való beilleszkedést. A sajátos nevelési igényű tanulók gondjainak megoldására az osztályfőnökök a tanár kollégákkal, a szülőkkel és diákokkal együttműködve teszik meg a szükséges lépéseket. Tanórai kereteken belül törekszünk az egyéni sajátosságokhoz igazodó tanórai tanulás megszervezésére. A gyógypedagógus dolgozza ki az SNI diákok számára a fejlesztő programot egyéni sajátosságaiknak és igényeiknek megfelelően.

Az ellátás közös elvei:

- a) A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszú távúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét átfogják.
- b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási - tanulási folyamat, s a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- a minőségirányítási programban tervezési és ellenőrzési szinten,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban.
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

A pedagógiai feltételeket a nemzeti köznevelési törvény határozza meg.
Többlétszolgáltatásokat biztosít a SNI tanuló számára.

3. AZ EGYÜTTNEVELÉS

Az együttnevelés tényezői:

Napjainkban az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek, fiatalok közé.

Az együttnevelés sikeres megvalósítása érdekében a befogadó iskoláknak rendelkezniük kell azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket jogszabály ír elő.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

- **Alapító okiratában** szerepeltetni kell a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát és azt, hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- Átdolgozott **pedagógiai programja** és a helyi tanterve tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- **Szakemberek** biztosítása: szükségleteknek megfelelően gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor.
- **Fejlesztő eszközök**, tanórai segédletek biztosítása:
- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az **értékelés és a minősítés** alól mentesíti az intézmény igazgatója a szakértői vélemény alapján.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára **egyéni továbbhaladást** engedélyezhet az igazgató, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői:

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a SNI **tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval**, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása,
- a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az **egyéni fejlesztési tervekbe**,

- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítését, sérülés specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

4. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

4.1. A HALLÁSI FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM utazó gyógypedagógusok segítségével

A hallássérült tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése.

Átalakul a külvilágról való információ felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Anyanyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak egész éven át tartó folyamatos feladatai:

- a tudatos anyanyelvtanulás,
- az olvasás technikájának kialakítása és eszközszintű használata,
- az írás technikájának kialakítása és ennek eszközszintű használata,
- a szókincs bővítése, fejlesztése,
- beszédérthetőség fejlesztése,
- nyelvi kombinációs készség, vizuális emlékezet fejlesztése,
- a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása.

4.2. A MOZGÁSSZERVI FOGYATÉKOS GYERMEKEK FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM utazó gyógypedagógusok segítségével

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A fejlesztés alapelve: a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni és/vagy ellensúlyozni.

A tanuló speciális nevelési szükségleteit meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe.

Nevelhetőségüket befolyásolja, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket az „épek” között, tehát a többségi iskolában is.

Kiemelt célok, feladatok

Az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, a komplex rehabilitációs hatásrendszer, melyhez utazó gyógypedagógus segítségét is igénybe vesszük.

4.3. AZ EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ, NEVELÉSI TANULÁSI FOLYAMATBAN TARTÓSAN ÉS SÚLYOSAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK (RÉSZKÉPESSÉGZAVAR) FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM

A részképességzavarok körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét sorolják. E fogyatékoság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

Kudarctűrő képesség növelése.

- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.

- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és / vagy gyógyúszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

A megvalósítási színterei

- matematika óra,
- napközi, tanulószoba,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

4.4 A LÁTÁSI FOGYATÉKOS TANULÓK FEJLESZTÉSÉT SEGÍTŐ PROGRAM utazó gyógypedagógusok segítségével

A látássérülés a látószerv (a szem, a látóideg és/vagy a látásért felelős agykérgi/kéreg alatti területek) sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodóképességét, kihat személyiségének alakulására.

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie:

- a látássérülés kórokáról, kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról;
- a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről;
- a gyermek intellektuális képességeiről;
- a látássérülés személyiségre gyakorolt hatásairól.

Kiemelt célok, feladatok

- az önállóság fejlesztése a tanulási és a mindennapi élet tevékenységeiben;
- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával;
- az érzékszervek használatának tudatosítása;
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása, a látássérülés megértése és elfogadása;

- kapcsolatépítés az ép látásúakkal, felkészítés az inkluzív közösségbe való beilleszkedésre;
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása; a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme.
- a látásteljesítménnyel rendelkező tanulók esetében a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása;
- az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé;
- a céltudatosság, kitartás kialakítása az önálló tanulás és a pályaorientáció céljából;
- az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában;
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása;
- az egyéni igényeknek megfelelő közvetlen környezet tudatos át-, illetve kialakításának ismerete.

5. számú melléklet

A HELYI TANTERVBE BEÉPÜLŐ ELEMÉK

Tantárgyi fejlesztési feladat	Mozgásszervi fogyatékos tanuló	Hallási fogyatékos tanuló	Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló	Látási fogyatékos tanuló
Magyar nyelv és irodalom	Az egyénnek megfelelő tempó és segédeszköz kiválasztása történjen az olvasás és írás tanításakor. A beszéd formája a sérülés függvénye, ezért annak a tartalmi részére kerüljön nagyobb hangsúly. Speciális gépírás, ha a tanuló nem tud kézírással írni. Író és eszközhasználó mozgás. Kommunikációs zavarokat feloldó feladatok.	Az írás, olvasás elsajátítása hosszabb időszámban. (2 év). A nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése. Szókincsbővítés, beszéd érthetőség fejlesztése. Nyelvi-szociális érintkezési formák kialakítása. Egyéni beszédállapot figyelem bevétele, további finomítása. Beszédhallás folyamatos fejlesztése. Komplex nyelvi fejlesztés speciális feladatokkal.	Látás, hallás, mozgás koordinált működése. Beszédfejlesztés és, aktív szókincs erősítése, helyes ejtése. Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése. Hang – betű kapcsolat kialakítása, fonémaalkalmazás fejlesztése. Betűtípusok kiküszöbölése. Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között. Olvasás, írás tanítása hangoztató elemző v. dislexia prevenció módszerrel.	Elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Törekedni kell arra, hogy a bő szókincs mögött tényleges tartalom legyen. A fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet és kell kialakítani. A metakommunikáció megfelelő használatának kialakítása. Legyen képes a kommunikációs helyzetek értelmezésére, Tudjon szóban és írásban a helyzetnek megfelelően kommunikálni. A tanuló törekedjen a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra.

Idegen nyelv	Az írásnehézséggel küzdő tanulók esetében az auditív tanulási módszer nagyobb eredményességgel jár. Önbizalom	A nyelvhasználat nehezítettségeit figyelembe véve a vizuális technikák előtérbe helyezése. Megfelelő audiológiai ellátás utazó szurdopedagógus segítségével.	Speciális módszerek használata, auditív segédeszközökkel Egyszerű élethelyzetek játékos modellezése.	Verbális, árnyaltabb kommunikáció előtérbe helyezése, bő szókincs kialakítása, a metakommunikáció megfelelő használata Tudjon szóban és írásban a helyzetnek megfelelően kommunikálni.
Digitális kultúra (Informatika)	Egyénre szabott, adaptált eszközök. Információs – kommunikációs technológiák a tanulókhöz igazított egyéni használat megtanításával.	A számítógép működési elvének megismerése, a technika felhasználás a mindennapi élethelyzetben.	A számítógép működési elvének megismerése, a folyamatok megértése. A számítógép felhasználható a mindennapokban.	IKT-eszközök használata A speciális képernyőolvasó programok, az internet ismerete és használata, amelyek segítik az információs társadalomba való aktív bekapcsolódásban. A tanuló tudjon információt szerezni virtuális csatornákon keresztül: használja a látássérült személyek számára kifejlesztett speciális szoftvereket, online felületeket.
Matematika	Sokoldalú érzékleti megerősítés.	A számok világán leképezése	Számok világának	Törekedni kell arra, hogy a

	A geometriai anyag tanítása mozgásállapottól függően – egyénre adaptált eszközök használatával.	tárgyakkal, rajzokkal. Fogalmi gondolkodás megalapozása. Szövegértés fejlesztés. Logikai gondolkodás fejlesztése.	leképezése tárgyakkal, rajzokkal, majd a számok szimbolikus szintjén. A mennyiség-állandóság fogalmának kialakítása. Szövegértés, lényegkiemelés, adatok csoportosítása, elvonatkoztatása nyitott mondatokban. A matematikai nyelvi relációk tudatosítása. Az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítés, sokoldalú gyakorlás. Problémamegoldó képességfejlesztés.	verbális tudás valós tartalmat takarjon. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők, sokkal több magyarázat, szemléltetés, más érzékszervekkel történő megtapasztaltatás szükséges. Az analízis-szintézis technikáira nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
Történelem, Állampolgári ismeretek, Etika/Hit és erkölcstan, Hon- és népismeret	Társadalmi tapasztalatszerzés. Mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályok és érdekvédelmi szerveződések megismerése.	Térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismerése. Társadalmi kapcsolatépítés, kapcsolattartás formáinak	Önismeret, reális önértékelés, kommunikáció fejlesztése minden műveltségi területen. Korszerű, rugalmas szervezeti keretek	Önismeret, reális önértékelés, kommunikáció fejlesztése minden műveltségi területen. Korszerű, rugalmas szervezeti keretek

		elsajátítása, gyakorlása. Közvetlen élménnyel hazánkon kívüli kultúrkincsek megismerése.	és módszerek előtérbe helyezése mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A feladatok, a fejlesztendő képességek megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, a fejlődés útjai, módjai és kialakításuk időtartama módosulhat.	és módszerek előtérbe helyezése mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A feladatok, a fejlesztendő képességek megegyeznek a NAT-ban leírtakkal, a fejlődés útjai, módjai és kialakításuk időtartama módosulhat.
Biológia, Fizika, Kémia, Földrajz	A tanuló ismerje meg diagnózisát, s tanulja meg a vele kapcsolatos egészségügyi feladatok és problémák kezelését. Segédeszközök igénybevétele a meg tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.	Az ismeretek elsajátításához sok vizuálisan érzékelhető élmény adása, képek, ábrák. Megfigyelés, tevékenység részvétel biztosítása. Ültetésnél fontos: jól lássa a tanár és az osztálytársak szájmozgását, táblák, írásvetítők stb. Padtárs „tolmácsként”	Rajzos vázlatok készítése. Kész vázlatok biztosítása a lényegkiemelés és megkönnyítése. Számonkérésnél az időtényező növelése, lehetőség a kiválasztásra (írásbeli felelet helyett, szóbeli, szóbeli helyett írásbeli). Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése. Számítógép	Verbális, árnyaltabb kommunikáció előtérbe helyezése. Számonkérésnél az időtényező növelése, lehetőség a kiválasztásra (írásbeli felelet helyett, szóbeli). Számítógép használat.

		működhessen. Előre elkészített vázlat. Számonkéréskor kedvezmények biztosítása.	használat.	
Természettudomány Környezetismeret	Segédeszközök igénybe vétele a megtapasztalás lehetőségeinek biztosítása.	Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása. Életszerű helyzetek megtapasztalása. Megfelelő audiológiai ellátás.	Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása. Életszerű helyzetek megtapasztalása.	Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása. Életszerű helyzetek megtapasztalása.
Ének-zene	A harmonikus fejlődés alapja az alkotás, olyan módszer keresése, amellyel ki tudja magát fejezni. A hallási figyelem fejlesztése. Az észlelés finomságának fokozása.	Speciális fejlesztési feladatok, melynek célja a hallóképesség fejlesztése a természeti – társadalmi környezet hangjainak megismertetése, az emberi beszéd akusztikus felfogásának a segítése. Hangátviteli technikák.	Ritmusérzék, a hallási figyelem fejlesztése. A kommunikációs és metakommunikációs képesség fejlesztése. Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása. Személyiségfejlesztés improvizációs játékokkal.	Ritmusérzék, a hallási figyelem fejlesztése. A kommunikációs és metakommunikációs képesség fejlesztése. Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása. Személyiségfejlesztés improvizációs játékokkal.
Vizuális kultúra	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése: módszer, testhelyzet, eszköz.	Önkifejezés, információszerezés megalapozása. A megfigyelés, a tájékozódás, a	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése. Nagy- és finommozgások	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése. Nagy- és finommozgások

	Író, rajzoló és eszközhasználó mozgás. A tárgyhasználó mozgás alakítása A mozgásélmény megfogalmazása az időbeli folyamatok, változások megfigyelése.	rendszerzés, a kommunikációs és együttműködési, a problémamegoldó és készség, képesség fejlesztése.	fejlesztése. A fegyelem szükségszerűségének felismerése. Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.	fejlesztése. A fegyelem szükségszerűségének felismerése. Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
Technika és tervezés	Olyan tevékenységformák megtanítása, amit hasznosítani tud szabadidejében, beilleszkedése, pályaválasztása során.	Önkifejezés, információszerezés megalapozása. A megfigyelés, a tájékozódás, a rendszerzés, a kommunikációs és együttműködési, a problémamegoldó és készség, képesség fejlesztése.	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése. Nagy- és finommozgások fejlesztése. A fegyelem szükségszerűségének felismerése. Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése. Nagy- és finommozgások fejlesztése. A fegyelem szükségszerűségének felismerése. Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
Önismeret/Drámajáték, Dráma és színház, Mozgóképkultúra és médiaismeret	Alkotóképesség, szituációk megjelenítése-, különböző formában (báb, szerepjáték). Zenei elemek, mozgás, ritmus felhasználásával.	Sokoldalú személyiségfejlesztés Kommunikáció fejlesztése. Szókincs, fogalmak bővítése nonverbális úton szerzett ismeretek.	Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése. Komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésében fontos feladata van.	Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése. Komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésében fontos feladata van.
Testnevelés	A gyógytorna, fizioterápia	A mozgás koordinációjának	Szenzoros, integrációs	Testséma biztonságának

	módszerei, eljárásai. Korrekción és gyógyászati segédeszközök alkalmazása. Adaptált sportfoglalkozások. Motoros képességek fejlesztése. A reális mozgásos éntudat kialakítása, önálló életvitelre való felkészítés. Károsodott mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja. A mozgásszervek általános képzése. A gyógytorna aktív és passzív eljárásai. A testnevelés mozgástananyagának sérülés specifikus adaptált formái. A mozgásszervrendszer optimális működőképességének biztosítása.	fejlesztése. A szükséges segédeszköz figyelembevétele a feladatok megvalósításakor. Harmonikus mozgásfejlesztés. Mozgásritmika fejlesztés.	programmal fejlesztés vagy gyógyúszás. Testséma biztonságának kialakítása. Látás, hallás, mozgás koordinált működése. A fegyelem szükségyszerűségének felismerése. Helyes magatartási szokások kialakítása. Jellemtulajdonságok fejlesztése. Személyiség formálása csoport ill. csapatjátékokon keresztül. Kudarctűrő képesség növelése. Logopédiai ritmika.	kialakítása. Látás, hallás, mozgás koordinált működése. A fegyelem szükségyszerűségének felismerése. Helyes magatartási szokások kialakítása. Jellemtulajdonságok fejlesztése. Személyiség formálása csoport ill. csapatjátékokon keresztül. Kudarctűrő képesség növelése.
--	--	--	---	---

A helyi tantervi elemeknél a *NAT-ban* foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek mindenkor a tanulók fejlődésének a függvénye.

6. számú melléklet

Az osztályozó és különbözeti vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti minimum követelményei

Magyar nyelv és irodalom

5. osztály

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Szótagolás szerinti elválasztás.

A hangtörvények felismerése: részleges hasonulás, teljes hasonulás, összeolvadás, mássalhangzó rövidülés és mássalhangzó kiesés.

Helyesírás: a szóelemző írásmód, a kiejtés szerinti írásmód, a hagyományos írásmód, az egyszerűsítő írásmód.

Hangalak és jelentés viszonyának felismerése és ábrázolása: hangutánzó és hangulatfestő szavak, hasonló alakú szavak, ellentétes jelentésű szavak, egyjelentésű szavak, többjelentésű szavak, azonos alakú szavak és rokon értelmű szavak.

Szavak szóelemekre bontása: toldalékos szavak, összetett szavak.

A beszédhangok képzése.

A magánhangzók és a magánhangzótörvények.

A mássalhangzótörvények felsorolása és rövid bemutatásuk példákkal.

A magyar helyesírás alapelveinek felsorolása és rövid bemutatása példákkal.

Hangalak és jelentés viszonya a szavakban.

Az emberi kommunikáció: a kommunikációs tényezők, a testbeszéd.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

A mese fogalma, a mese típusainak bemutatása példákkal. A tündérmese jellemzői.

Eredetmonda, rege; Arany: Rege a csodaszarvasról – (memoriter). Petőfi Sándor életrajza. A János vitéz: témája és műfaja. Költői képek, nyelvi alakzatok, mesei motívumok a János vitézben.

A görög mítoszok. A Biblia.

Petőfi Sándor: Az Alföld (memoriter és a vers bemutatása).

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk. Cselekmény, szerkezet, műfaj.

Arany János: Családi kör (memoriter és a vers bemutatása).

6. osztály

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

A szófajok rendszere (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, igenevek, határozószók, viszonyoszó, mondatok) – felismerés, tulajdonságok és jellemzők, Kommunikációs alapismeretek, Helyesírás.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

A mondák fajtái, egy monda bemutatása, A ballada meghatározása, egy ballada elemzése, Arany János: Toldi bemutatása és elemzése, Gárdonyi Géza: Egri csillagok bemutatása és elemzése, Fazekas Mihály: Lúdas Matyi bemutatása és elemzése, XX. századi és kortárs gyermekirodalmi alkotás olvasása, bemutatása és elemzése; verstani alapismeretek.

7. osztály

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Az egyszerű mondat komplex elemzése, mondatrészei, A hozzárendelő, alárendelő és a mellérendelő szintagmák fajtái, Az egyszerű mondat szerkezeti rajza (ágrajz készítése), Helyesírás.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

Janus Pannonius költészete.

Balassi Bálint munkássága.

Csokonai Vitéz Mihály élete és versei.

Kölcsey Ferenc: Himnusz - memoriter és elemzés.

Vörösmarty Mihály: Szózat - memoriter és elemzés.

Mikszáth Kálmán novelláinak v. regényének elemzése.

Egy Jókai regény ismeret.

Kortárs gyermekirodalmi alkotás olvasása és elemzése.

8. osztály

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Az összetett mondat.

Az alárendelés és a mellérendelés: a tagmondatok közötti viszony fajtái.

Helyesírás: a szóösszetételek írásának szabályai (különírás – egybeírás).

A központosítás szabályai.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

A Nyugat meghatározó költői (Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Tóth Árpád).

Móricz Zsigmond Légy jó mindhalálig c. regényének elemzése.

Tamási Áron Ábel a rengetegben c. regényének elemzése.

Karinthy Frigyes Tanár úr kérem – az irodalom határterületei: képregény készítése.

József Attila, Radnóti Miklós, Shakespeare munkássága.

Újabb irodalmunk: Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László egy-egy műve.

9. évfolyam

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Kommunikáció: fogalma, személyközi kommunikáció, tömegkommunikáció

Médiaműfajok és sajtóműfajok (hír, cikk, riport, interjú, tudósítás)

Leíró nyelvtani ismeretek: hangtan, alaktan, szófajtan, mondattan – szószerkezetek, mondatelemzés

Helyesírás, önálló jegyzetkészítés, szövegértés

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

Műnemek (epika, líra, dráma) és műfajok (eposz, elégia, óda, epigramma)

Ókori eposzok: Homérosz: Íliász, Odüsszeia

Ókori tragédia: Szophoklész: Antigoné

A Biblia

Dante: Isteni színjáték

A reneszánsz irodalom: Janus Pannonius költészete, Petrarca, Boccaccio egy-egy műve

10. évfolyam

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Szövegtan – szövegtípusok a szöveg szerkezeti egységei, stilisztikai ismeretek – stílusrétegek – a munka világában szükséges szövegtípusok, hangalak és jelentés kapcsolata, szóképek és alakzatok.

Helyesírás, önálló jegyzetkészítés. szövegértés.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

Balassi Bálint költészete, főbb témái.

Shakespeare és Molière egy-egy műve.

Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem – a barokk eposz.

A szintézisteremtő Csokonai Vitéz Mihály.

Kazinczy Ferenc, a nyelvújító.

Berzsenyi Dániel ódái és elégiái.

Katona József: Bánk bán

Az orosz romantika – Puskin: Anyegin

A reformkor óriásai: Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi művészete.

Jókai Mór: Az arany ember – kötelező olvasmány elemzése.

11. évfolyam

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

Ember és nyelv, nyelv és gondolkodás, nyelvtípusok, nyelvcsaládok, a magyar nyelv eredete, nyelvmélektípusok, nyelv és társadalom – köznyelv, csoportnyelv, rétegnyelv, nyelvjárások, nyelvpolitika, nyelvi tervezés, nyelvművelés, a határon túli nyelvhasználat.

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

A realizmus: Gogol, Tolsztoj, Csehov egy-egy műve.

A francia szimbolista költészet: Baudelaire, Verlaine, Rimbaud egy-egy műve.

Arany János költészete és balladái.

Madách Imre: Az ember tragédiája komplex elemzés.

Mikszáth Kálmán novellái.

Herczeg Ferenc: Az élet kapuja – elemzés.

A Nyugat nemzedéke: Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Juhász Gyula, Tóth Árpád munkássága.

12. évfolyam

Magyar nyelv (írásbeli, szóbeli):

A nyelv és az ember, a társalgás, a reklám, a magyar nyelv története, nyelvtörténeti korszakaink, nyelvmélekeink, a nyelvek típusai - agglutináló, izoláló, flektáló, a nyelvtani rendszerünk változásai, nyelvújítás, nyelvpolitika, jelentésváltozások, az irodalmi nyelv kialakulása, (retorikai ismeretek-2023-tól!).

Irodalom (írásbeli, szóbeli):

Modernség a XX. század első évtizedeiben (világirodalom) – az avantgárd irányzatok és szerzők (Kassák Lajos, Apollinaire).

Franz Kafka munkássága.

József Attila költészete.

Radnóti Miklós költészete.

Szabó Lőrinc költészete.

Örkény István a komikus irodalom mestere.

Egy szabadon választott kortárs író művészetéről.

Történelem (írásbeli, szóbeli)

Az osztályozó vizsgán cél annak a mérése, hogy a jelölt hogyan, mennyire van birtokában az ismeretszerzési és feldolgozási képességeknek, a szóbeli és írásbeli kifejezőképességeknek, hogyan tud tájékozódni térben és időben. Ezen képességeket az adott évfolyam tananyagának ismerten keresztül mérjük és értékeljük.

5. osztály

Személyes történelem, fejezetek az ókor történetéből, a kereszténység, a középkor világi, képek és portrék az Árpád-kor történetéből

6. osztály

Európa a középkorban, Magyarország a középkorban, A világ és Európa a kora újkorban, Magyarország a kora újkorban, Forradalmak és polgárosodás Európában, Polgárosodás és forradalom Magyarországon.

7. osztály

Forradalmak és polgárosodás Európában, Polgárosodás és forradalom Magyarországon, A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei, Önkényuralom, kiegyezés és dualizmus kora Magyarországon, Az imperializmus kora és az első világháború, A két világháború közötti időszak története, Magyarország a két világháború között, A második világháború. Magyarország szovjetizálása.

8. osztály

A két világháború közötti időszak története, Magyarország a két világháború között, A második világháború, A hidegháború időszaka, Magyarország a világháború után, az ötvenes évek, 1956, A két világrendszer versengése és a szovjet tömb felbomlása, A Kádár-rendszer, Magyarország története a rendszerváltástól az uniós csatlakozásig, Az Európai Unió, a globalizáció, Társadalmi, állampolgári és gazdasági alapismeretek.

9. évfolyam

Ókori Kelet, Ókori Görögország, Ókori Róma, Korai feudalizmus Európában, A magyar nép története az államalapításig, a középkori Magyarország története.

10. évfolyam

A felfedezések kora, a reformáció, Anglia és Franciaország története a kora-újkorban, Az ország három részre szakadásának folyamata, Az Erdélyi Fejedelemség népei és vallásai, Magyarország felszabadítása a török iga alól, A felvilágosodás, az angol alkotmányos monarchia, a francia abszolutizmus, A Rákóczi-szabadságharc, Mária Terézia és II. József uralkodása, nemzetiségi változások a 18. századi Magyarországon.

11. évfolyam

Polgári átalakulás kora (1789-1848),

Polgári átalakulás kezdetei Magyarországon (1790-1847),

Forradalom és szabadságharc Magyarországon (1848-49),

Nemzetállamok és nagyhatalmi politika (1849-1914),

Magyarország 1849-1914,

A dualizmus kora (1867), az olasz és a német egység, a második ipari forradalom, a 19. század nagy eszméi, szövetségi rendszerek az első háború előtt, az első világháború, Európa a két háború között, a második világháború, a forradalmak kora Magyarországon, a trianoni békediktátum, a Horthy-rendszer, Magyarország a második világháborúban.

12. évfolyam

A hidegháború szakaszai, forró pontok a hidegháborúban, a két világrendszer felépítése, jellemzőik, a kétpólusú világrend megszűnése, Magyarország a népi demokrácia korában, a Rákosi-rendszer, 1956, a Kádár-rendszer, a rendszerváltoztatás, a 3. Magyar Köztársaság története, jogi alapismeretek, állampolgári ismeretek, gazdasági ismeretek.

Magyar nyelv és irodalom, történelem tantárgyakból mindennemű vizsga írásbeli és esetenként szóbeli részből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga a gimnáziumi tagozaton az érettségi közép szintű vizsgaszabályzatának, magyar és történelem tantárgyak vizsgáztatására vonatkozó utasításainak szellemében kéri számon a tanuló ismereteit, az adott tanév tananyagát figyelembe véve. Előre kiadott tételekből kell felkészülni. Írásban feladatlap kitöltése 45 vagy

60 perc, szóban előre kiadott tételekből maximum 15 perces szóbeli felelet meghallgatása. Ha az írásbeli eredménye alapján a szaktanár meg tud ajánlani jegyet, melyet a tanuló elfogad, a vizsgázónak nem kell szóbeliznie. A szóbeli vizsga felkészülési ideje 20 perc. Értékelés érdemjeggyel 5 fokú skálán.

Értékelés:

0 – 34% = elégtelen

35 – 49% = elégséges

50 – 69% = közepes

70 – 84% = jó

85 – 100% = jeles

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

Állampolgári ismeretek 8. osztály (a 2023-24. tanévtől)

Főbb témakörök:

- Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmmodell
- A család gazdálkodása és pénzügyei
- Településünk, lakóhelyünk megismerése
- Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink
- A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban
- Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra
- A fogyasztóvédelem alapjai
- A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (a 2023-24. tanévtől)

Főbb témakörök:

- A család, a családi szocializáció
- A család gazdálkodása és pénzügyei
- Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a

társadalmi felelősségvállalás

- Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
- A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása
- A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
- Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
- Bankrendszer, hitelfelvétel
- Vállalkozás és vállalat

Hon- és népismeret 6. osztály

Főbb témakörök:

Az én világom

Találkozás a múlttal

Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

A tantárgy értékelése szövegesen, 4 fokú skálán történik.

Vizsgakövetelmény:

Írásbeli: Egy családi vagy iskolai ünnep bemutatása 10-12 mondatos fogalmazásban

Szóbeli: Önálló felelet az alábbi témakörök valamelyikéből:

Rokonság, szomszédság

Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban

Településünk, nevezetességeink

A sport közösségteremtő ereje

Természeti értékeink

A múlt sporteseményei

Hagyományaink

Régi és napjaink sporteszközei

A népi építészet táji jellegzetességei

A múlt és jelen sportlétesítményei

Az ember életének meghatározó eseményei

Olimpiaismeret 5-6. osztály

Főbb témakörök:

- KI? MIT? TUD? - az olimpiáról, bevezetés az olimpiai ismeretekbe
- Az újkori olimpiai mozgalom megalakulása, fejlődéstörténete
- Az olimpiai játékok életre hívása
- Az olimpiai mozgalom hazai és nemzetközi szervei
- Az olimpiai mozgalom szimbólumai
- Olimpiai sportágak
- Eredményességi mutatók, hazai és nemzetközi kitekintés
- Olimpiai játékok a gyakorlatban

A tantárgy értékelése szövegesen, 4 fokú skálán történik.

Művészetek (írásbeli)

11. évfolyam

A tanuló tudatosan elemezze a média szerepét. Tudja a médiumokat kifejező eszközeik alapján csoportosítani. Ismerje a filmes formanyelvet, és alkalmazza elemzéskor. Legyen képes a televízió működését, műsortípusait, a hír, a reklám szerepét értelmezni. Tudja a csatornákat összehasonlítani. Ismerje a médiatörvény lényegesebb pontjait. Képes legyen kreatív (képről

történet, forgatókönyv, tanulmányrajz, illusztráció, újságcikk) alkotómunkára. Az ókori kultúrák (Egyiptom, Mezopotámia, Görögország, Róma) jellemzése, művészetük bemutatása. Kiemelkedő műalkotásaik felismerése.

A román, gótikus, reneszánsz, és barokk a legfontosabb stílust meghatározó jegyek felismerése. Kiemelkedő műalkotások megnevezése.

A XVIII-XIX. és a XX. század irányzatainak (klasszicizmus, romantika, **szecesszió**) ismerte, legkiemelkedőbb műalkotások megnevezése.

A XX. század művészeti irányzatainak az ismerete, jellemző kifejezőeszközeik tudása.

A vizsgázó az évfolyamra vonatkozó, előre kiosztott tananyagból, témákból választva házi dolgozatot ad le megadott határidőre. Értékelés normál 5 fokú skálán, érdemjeggyel.

Az osztályozó vizsgát tevő tanuló, valamint az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges.

Időtartama: 45 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Mozgókép-kultúra és médiaismeret 12. évfolyam

Főbb témakörök:

1. A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.
2. A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.

3. Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.
4. A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.
5. A mozgóképi közlés mód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.
6. Kultúra és tömegkultúra: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.
7. A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.

A tantárgy értékelése normál 5 fokú skálán történik, érdemjeggyel.

Dráma és színház 8. osztály

Főbb témakörök

Szabályjátékok, népi játékok

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, táncsal)

Rögtönzés

Saját történetek feldolgozása

Műalkotások feldolgozása

Dramaturgiai alapfogalmak

A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

Színházi műfajok, stílusok

Színházi előadás megtekintése

Értékelés írásbeli feladatlap megírásával, a fenti témakörökből, normál 5 fokú skálán történik, érdemjeggyel.

Önismeret/drámajáték 7. osztály

Főbb témakörök:

Érzékelés – megjelenítés

Társas kapcsolatok – tevékenységek

Önkifejezés

Megismerés – feldolgozás – befogadás

Írásbeli feladat: Bemutató levél írása egy új közösség számára

Szóbeli: Az alábbi téma egyikének feldolgozása:

Szituációs feladat végzése

Megadott téma megjelenítése nonverbális kommunikációval (Testbeszéd)

Egy memoriter előadása megadott szempontok szerint (Pl.: énekeelve, ritmizálva, hangerőváltással, vidáman, szomorúan stb.)

A tantárgy értékelése szövegesen, 4 fokú skálán történik.

Matematika

5. osztály

Taneszközök:

- Tankönyv: OH-MAT05TB NAT 2020
- Munkafüzet: OH-MAT05MB NAT 2020

Témakörök:

- Természetes számok
- Alakzatok
- Egész számok
- Helymeghatározás
- Mennyiségek
- Törtek
- Kerület, terület, felszín, térfogat
- Tizedes törtek

Minimum követelmény:

A továbbhaladáshoz szükséges ismeretanyagot az ikonok jelzik:

- amit a tanuló korábban tanult és tudnia kell
- az új ismeretek elsajátítását, megértését igénylő alapeladatokat – ezeket a továbbhaladáshoz a tanulónak meg kell tudnia oldania

6. osztály**Taneszközök:**

- Tankönyv: OH-MAT06TB NAT 2020
- Munkafüzet: OH-MAT06MB NAT 2020

Témakörök:

- Hány eset van?
- Műveletek egész számokkal
- Alakzatok távolsága, tengelyes tükrözés
- Számelmélet
- Háromszögek, szabályos sokszögek
- Műveletek törtekkel
- Négyyszögek, téglalapok
- Nyitott mondatok
- Arányosság, százalék, statisztika

Minimum követelmény:

A továbbhaladáshoz szükséges ismeretanyagot az ikonok jelzik:

- amit a tanuló korábban tanult és tudnia kell
- az új ismeretek elsajátítását, megértését igénylő alapeladatokat – ezeket a továbbhaladáshoz a tanulónak meg kell tudnia oldania

7. osztály**Taneszközök:**

- Tankönyv: OH-MAT07TB NAT 2020
- Munkafüzet: OH-MAT07MB NAT 2020

Témakörök:

- Törd a fejed!
- Számok és műveletek

- Betűs kifejezések
- Geometriai transzformációk
- Arány, százalék
- Sokszögek
- Számelmélet
- Sokszögek területe
- Hozzárendelések, összefüggések
- Hasábok

Minimum követelmény:

A továbbhaladáshoz szükséges ismeretanyagot az ikonok jelzik:

- amit a tanuló korábban tanult és tudnia kell
- az új ismeretek elsajátítását, megértését igénylő alapeladatokat – ezeket a továbbhaladáshoz a tanulónak meg kell tudnia oldania

8. osztály

Taneszközök:

- Tankönyv: OH-MAT08TB NAT 2020
- Munkafüzet: OH-MAT08MB NAT 2020

Témakörök:

- Számok és betűk
- Geometriai transzformációk
- A Pitagorasz-tétel
- Egyenletek, egyenlőtlenségek
- Függvények, valószínűségek, sorozatok
- Felszín, térfogat

Minimum követelmény:

A továbbhaladáshoz szükséges ismeretanyagot az ikonok jelzik:

- amit a tanuló korábban tanult és tudnia kell
- az új ismeretek elsajátítását, megértését igénylő alapeladatokat – ezeket a továbbhaladáshoz a tanulónak meg kell tudnia oldania

Az osztályozó vizsgázó, illetve az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges.

Ennek részei:

- 12 db egyszerű feladat - összesen 30 pont
- 5 db számolási feladat – összesen 70 pont

Időtartama: 90 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 - 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

9. évfolyam

1. Kombinatorika, halmazok
2. Számhalmazok, műveletek
3. Arányosság, százalékszámítás
4. Hatványozás, egész kitevőjű hatványok, négyzetgyök, normálalak
5. Egyenletek, nevezetes szorzatok, szorzattá alakítás, grafikus megoldás
6. A sík geometriája
 - a. Pitagorasz-tétel,
 - b. kör,
 - c. háromszögek,
 - d. négyszögek,
 - e. egybevágóság, egybevágósági transzformációk
7. Statisztika
8. Függvények
 - a. lineáris függvény,
 - b. abszolútérték függvény,
 - c. másodfokú függvény,
 - d. törtfüggvény,

e. négyzetgyökfüggvény

10. évfolyam

1. Matematikai logika
2. Egyenletrendszerek
3. Hatványozás és négyzetgyök
4. Függvénytranszformációk
5. Másodfokú függvények
6. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek
7. A sík geometriája
 - a. egybevágóság,
 - b. kör,
 - c. hasonlóság,
 - d. háromszögek hasonlósága

11. évfolyam

1. Trigonometria: hegyesszögek szögfüggvényei; szinusztétel, koszinusztétel; új területképlet, kör és szabályos sokszögek
2. Kombinatorika, gráfok: jelszavak; sorba rendezés; binomiális együtthatók; esetszétválasztás; gráfok és jellemzői
3. Hatvány, gyök, logaritmus: törtkitevőjű hatványok, számok n-edik gyöke, exponenciális függvények; a logaritmus fogalma; exponenciális és logaritmusos egyenletek, egyenlőtlenségek
4. Számelmélet: számhalmazok; osztó, többszörös; legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös; oszthatósági szabályok; oszthatóság és logika; számrendszerek
5. Statisztika és valószínűségszámítás: statisztikai jellemzők, diagramok; szórás; várható érték; mintavételek

6. Koordinátageometria: vektorok, vektorműveletek, vektorok a koordináta-rendszerben, felezőpont; távolság, kerület, terület; a kör egyenlete, az egyenes egyenlete, az egyenes meredeksége, egyenesek metszéspontja, merőlegesség és párhuzamosság feltétele

12. évfolyam

1. Térgeometria: gömb, kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, csonkagúla és csonkakúp felszíne és térfogata
2. Számtani és mértani sorozat
3. Statisztika, diagramok, osztályközepek
4. Ismétlés:
 - a. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika
 - b. Statisztika, valószínűségszámítás
 - c. Számtan, algebra
 - d. Függvények, sorozatok
 - e. Geometria

Matematika fakultáció

11. évfolyam (emelt)

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika
2. Trigonometria
3. Kombinatorika, gráfok
4. Statisztika, valószínűségszámítás
5. Számelmélet; oszthatóság; algebrai kifejezések, polinomok, algebrai törtek, azonosságok
6. Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek, paraméteres egyenletek
7. Függvények, függvénytranszformációk, függvények jellemzése

11. évfolyam (közép)

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika
2. Trigonometria
3. Kombinatorika, gráfok
4. Statisztika, valószínűségszámítás

5. Számelmélet; oszthatóság; algebrai kifejezések, polinomok, algebrai törtek, azonosságok
6. Koordináta-geometria
7. Hatvány, gyök, logaritmus

12. évfolyam (emelt)

1. Geometria
2. Trigonometria
3. Koordináta-geometria
4. Sorozatok: számtani, mértani sorozatok; kamatos kamat; rekurzív sorozatok
5. Nevezetes egyenlőtlenségek, szélsőérték-feladatok elemi megoldása
6. Folytonosság; differenciálszámítás
7. Integrálszámítás, térgeometria

12. évfolyam (közép)

1. Térgeometria
2. Számtani sorozatok, mértani sorozatok, kamatos kamat
3. Statisztika, diagramok, osztályközépek
4. Ismételtes: geometria, halmazok, függvények, algebra, oszthatóság

Az osztályozó vizsgázó- illetve az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges. Időtartama: 90 perc.

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

Kémia

7. osztály

1. Bevezetés a kémiába
2. Kémiai alapismeretek
3. Az atomok felépítése
4. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai
5. A kémiai átalakulások

8. osztály

1. Kémiai reakciók
2. Kémia a természetben
3. Az anyag átalakításra kerül
4. Kémia a mindennapokban
5. Kémia és környezetvédelem

9. osztály

1. Milyen részecskékből állnak az atomok?
2. Mi okozza a fizikai tulajdonságokat?
3. Az elektron egy másik atommag vonzásába kerül
4. Csoportosítsuk a kémiai reakciókat
5. Kémiai folyamatok a környezetünkben

10. osztály

1. Miért más egy kicsit a szerves kémia
2. Szénhidrogének
3. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
4. Egyéb heteroatomot tartalmazó szerves vegyületek

5. Biológiai jelentőségű anyagok

6. A környezeti rendszerek kémiai vonatkozásai

Az osztályozó vizsgázó- illetve az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges.

Időtartama: 90 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

Kémia modul - 11. évfolyam

OH-KEM11TA

I. Kémia mindenhol

- Tisztítószer a fürdőszobában és a konyhában
- Élelemiszerek főbb összetevői
- Gyógyszer fogalma, gyógyszerek gyárak története, fejlődése, hazai gyógyszeripar vívmányai

II. Különleges és veszélyes anyagok

- Méreg fogalma, akut vegyi fegyverek hatásának mechanizmusa, botulizmuss, LD50, mérgező gombák mérgei, állati mérgek és ellenszerei

III. Kémiai mítoszok nyomában

- Bioüzemanyagok képviselői, előállításuk
- Szappan tisztító hatásának mechanizmusa

IV. Utazás a Nobel-díj körül

- Marie Curie, Szent-Györgyi Albert munkássága
- Ammónia szintézis – Fritz-Haber szintézis ismertetése

V. Az egyetlen járható út: a fenntarthatóság

- Tiszta víz problémája
- Hogyan bánjunk a hulladékkal?
- Alternatív energiák a jövőben

A kémia modul értékelése:

- A projekt értékelése egyéni és csoport munka esetén, a tanár értékeli a munkát, illetve a fakultáción résztvevő tanulók is mondhatnak véleményt. Fontos milyen hatékonyan vesznek részt a csapatmunkában, illetve az előadás során mennyire aktívak.
- Az értékelésnek mindenképpen része kell legyen a különböző résztémával foglalkozó egyének és csapatok véleménye egymás munkájáról.
- Az értékelés természetes része az önértékelés. Ennek jelentőségét az mutatja, hogy legtöbbet az önmagunkról alkotott kép és a mások által rólunk alkotott kép egyezéseiből és különbségeiből tanulhatunk.

Értékelés normál 5 fokú skálán érdemjeggyel történik

Az év során összesen 6 prezentáció kerül sor.

FIZIKA

7. osztály

1. Anyag tulajdonságai kölcsönhatások
2. Testek mozgása
3. Dinamika alapjai
4. Nyomás
5. Energia, energiaváltozások

8. osztály

ELEKTROMOS ÉS MÁGNESES JELENSÉGEK

1. ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és magyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;

2. szemléletes képpel rendelkezik az elektromos áramról, ismeri az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
3. használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
4. tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátosságait, az iránytűt;
5. tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz;

OPTIKA

1. Optikai eszközök képalkotásai
2. gyakorlati példákon keresztül ismeri a fény és anyag legelemibb kölcsönhatásait (fénytörés, fényvisszaverődés, elnyelés, sugárzás), az árnyékjelenségeket, mint a fény egyenes vonalú terjedésének következményeit, a fehér fény felbonthatóságát.

A VILÁGEGYETEM

1. érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét, látja a Nap szerepét a Naprendszerben, mint gravitációs centrum és mint energiaforrás;
2. ismeri a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét, ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;
3. tisztában van a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismeri a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit.

9. osztály

1. Testek mozgása
2. Tömeg és azt erő
3. Hidrosztatika
4. Merev test egyensúlya

10. osztály

1. Körmozgás kinematikai és dinamikai leírása

2. Bolygó mozgás gravitáció
3. Elektromosság
4. Hőtan
5. geometriai és hullám optika
6. Atomfizika
7. Csillagászat

Fizika természettudományos modul 11. évfolyam

A 11. évfolyamon belépő természettudományos tárgy célja hangsúlyozottan nem a lexikális ismeretek további gyarapítása vagy a szaktudomány mélyebb megértésére való törekvés.

Ezért a minimálisan elvárható követelmény: a konstruktív együttműködés és aktív részvétel, az órákon, illetve félévenként egy projekt feladat végrehajtása.

11. évfolyam közép szintű fakultáció

- Kinematika
- Dinamika
- Elektromosság
- Mágnesesség

12. évfolyam közép szintű fakultáció

- Hőtan
- Atomfizika
- optika
- Csillagászat
- Űrkutatás

Az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges.

Ennek részei:

- 20 elméleti kérdés – összesen: 40 pont
- 2 feladat megoldása – összesen: 30 pont
- 3. feladat: grafikon- vagy kísérlet elemzés: 20 pont

Időtartama: 90 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

Földrajz

7. osztály

Tájékozódás földrajzi térben

- Gyakorlati feladatok megoldása: távolság- és helymeghatározás, utazástervezés
- A térkép fogalma és jelrendszere
- A hagyományos és digitális térképek fajtái
- Speciális, földrajzi tartalmú ábrák és képek elemzése
- Tematikus térképek megadott szempontok szerinti elemzése
- Éghajlati diagramok és szöveges leírások, képek összekapcsolása

A földrajzi övezetesség

- A földrajzi övezetesség (vízszintes, függőleges) elrendeződése
- A forró övezet törvényszerűségei és jellemzői
- A mérséklet övezet törvényszerűségei és jellemzői
- A hideg övezet törvényszerűségei és jellemzői
- A függőleges övezetesség

Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

- A munka világának résztvevői és jellemzői
- A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepe, a valutaváltás
- A globalizáció és a mindennapi élet kapcsolata
- A piacgazdaság működésének alapvető földrajzi vonatkozásai

Távoli tájakon

Afrika

- tájainak, vízrajzának térképi ismerete
- Afrika társadalmi és gazdasági fejlődésének problémái

- Élet és gazdálkodás a tipikus tájakon

Ausztrália és Óceánia természeti, társadalmi és gazdasági jellemzői

A sarkvidékek és a világtenger jellemzői

- a sarkvidékeket és a világtengert veszélyeztető folyamatok

Amerika

- tájainak, vízrajzának térképi ismerete
- Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének természeti és társadalmi-gazdasági tényezői
- Az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése és világgazdasági szerepe
- Latin-Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái

Ázsia

- tájainak, vízrajzának térképi ismerete
- Ázsia társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái
- Japán és a kelet- és délkelet-ázsiai országok társadalmi és gazdasági fejlődése
- Kína társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái
- India társadalmi és gazdasági fejlődésének folyamatai és problémái

Európa

- Európa jellemző tájainak és vízrajzának a térképi ismerete
- Európa főbb országainak, országcsoportjainak, meghatározó jelentőségű társadalmi-gazdasági folyamatainak megnevezése

8. osztály

Lakóhelyünk a Kárpát-medencében

- A Kárpát-medence nagytájainak térképi ismerete
- A medencejelleg hatása az éghajlatra és a vízrajzra
- Hazánk nagytájainak (Alföld, Kisalföld, Alpokalja, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli- és Északi-középhegység) természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzői

Életünk Magyarországon

- Hazánk népességének és a népesedési folyamatoknak a jellemzése
- Települések Magyarországon
- Magyarország élelmiszer-gazdasága

- A hazai ipar jelene és jövője
- Hazánk idegenforgalma
- Értékvédelem Magyarországon (világörökségi helyek, hungarikumok)

9.osztály

TÁJÉKOZÓDÁS A KOZMIKUS TÉRBEN ÉS IDŐBEN

- Térképészeti alapismeretek
- Tájékozódás a földgömbön és a térképen
- Modern technika a térképészetben

TÁJÉKOZÓDÁS A KOZMIKUS TÉRBEN ÉS IDŐBEN

- A Naprendszer
- A Föld alakja és mozgásai
- A Hold
- Tájékozódás az időben: a helyi idő és a zónaidő számítása

A FÖLD, MINT KÖZETBOLYGÓ

- A Föld belső szerkezete
- A lemeztektonika alapjai
- A hegységképződés folyamatai
- A magmás tevékenység
- A földrengések
- Ásványok és kőzetek
- Földünk nagyszerkezeti egységei

A LÉGKÖR

- A légkör alkotói és szerkezete
- A levegő felmelegedése
- A légnyomás és a szél
- A csapadékképződés
- A nagy földi légkörzés
- Ciklonok, anticiklonok, trópusi ciklonok
- Időjárási frontok

A VÍZBUROK FÖLDRAJZA

- A vízburok tagolódása
- A tengervíz mozgásai
- A felszín alatti vizek
- A folyóvizek
- A tavak
- Az édesvizek jelentősége

A GEOSZFÉRÁK KÖLCSÖNHATÁSAI

- A külső erők
- A talaj
- A geoszférák fejlődése a múltban
- Éghajlati és földrajzi övezetesség

ÁTALAKULÓ TELEPÜLÉSEK, ELTÉRŐ DEMOGRÁFIAI PROBLÉMÁK A 21. SZÁZADBAN

- Földünk népessége
- A népesség összetétele
- Átalakuló tanyák, fejlődő falvak
- A városfejlődés folyamata
- A városok típusai

10. osztály

A NEMZETGAZDASÁGTÓL A GLOBÁLIS VILÁGGAZDASÁGIG

- A gazdaság fogalma és felosztása
- A gazdaság színvonalának jellemzése
- A piacgazdaság és a globalizáció
- Centrumok és perifériák
- A transznacionális vállalatok
- Az állam szerepe a gazdaságban
- Gazdasági integrációk, nemzetközi szervezetek

A PÉNZ ÉS A TŐKE MOZGÁSAI A VILÁG-GAZDASÁGBAN

- Pénzügyek a háztartásban
- Az állam pénzügyei
- Pénzügyek és globalizáció

MAGYARORSZÁG A 21. SZÁZADBAN

- A rendszerváltoztató Magyarország
- Magyarország régiói

A VILÁGGAZDASÁG ERŐTEREI

- Az európai gazdasági erőter
- Az ázsiai gazdasági erőter
- Az új világgaazdasági hatalom: Kína
- Az amerikai gazdasági erőter
- Az amerikai gazdasági erőter
- Afrikai nehézségek és lehetőségek

FENNTARTHATÓSÁG

11. évfolyam természettudomány földrajz modul

- A gazdaság meghatározó elemei
- Az élelmiszer-termelés és fogyasztás környezeti vonatkozásai
- Demográfiai válsághelyzetek és következmények
- Szolgáltatások a 21. században
- Az éghajlatváltozás kérdései
- A víz, mint erőforrás
- Hulladéktermelés és felhasználás
- Természeti katasztrófák és a globális kihívások kapcsolata

Közép szintű fakultáció 11. évfolyam

Az adott évben a fakultációs tanórákon átvett témakörök közép szintű érettségi követelményei

Közép szintű fakultáció 12. évfolyam

Az adott évben a fakultációs tanórákon átvett témakörök közép-szintű érettségi követelményei

Az egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor teljesítése szükséges.

Időtartama: 90 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes

- 70 - 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Természettudomány

5. osztály

I. A NÖVÉNYEK TESTFELÉPÍTÉSE

- A virágos növények testfelépítése
- Ismert kerti növények jellemzése és összehasonlítása adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás, anyagcsere) alapján: a paprika, a paradicsom, burgonya, fejes káposzta, a vöröshagyma, a fokhagyma, a sárgarépa és a petrezselyem
- A gyümölcsöskert: az almafa, az őszibarack- és a szilvafa és a szőlő
- A kertek kártevői

II. AZ ÁLLATOK TESTFELÉPÍTÉSE

- Különös élőlények a talajban, vizekben
- A mézelő méh
- A baromfiudvar lakói
- Haszonállatok: a szarvasmarha, a juh, a kecske és a házi sertés
- Ragadozók otthonainkban
- Állatok a városban
- Felelős állattartás, gondoskodás az állatokról

III. ANYAGOK ÉS TULAJDONSÁGAIK

- Az anyagok jellemzése
- Az anyagok halmazállapota
- Az anyagok összetétele
- Környezetünk anyagai: a talaj, a víz és a levegő
- Az égés
- Tűzvédelem és tűzoltás

IV. MÉRÉSEK, MÉRTÉKEGYSÉGEK, MÉRŐESZKÖZÖK

- Mérések a mindennapi életben
- Mennyiségek, mértékegységek
- A hőmérséklet mérése

V. TÁJÉKOZÓDÁS AZ IDŐBEN

- Az idő mérése és az időszámítás

- Az idő jelentése a csillagászatban
- Az idő mérése a mindennapokban

VI. TÁJÉKOZÓDÁS A TÉRBEN

- A térkép
- A térkép jelrendszere
- Mérések a térképen
- Tájékozódás az iránytű és a térkép segítségével

VII. ALAPVETŐ LÉGKÖRI JELENSÉGEK ÉS FOLYAMATOK

- A levegő felmelegedése
- Víz a légkörben
- A szél
- Az éghajlat

VIII. AZ EMBERI SZERVEZET MŰKÖDÉSE, A TESTI-LELKI EGÉSZSÉG

- Mozogj az egészségedért!
- A táplálkozás hatása a szervezetre
- Betegség, fertőzés, járvány

6. osztály

I. A FÖLD BELSŐ ÉS KÜLSŐ FELÉPÍTÉSE

- A Föld belső felépítése
- Hegységképződés
- Kőzetek és ásványok
- A földfelszín és változásai
- A mészkőhegységek formakincse
- Távoli vidékek jellemző formakincse

II. AZ ENERGIA

- Az energia a mindennapokban
- Energiaforrások
- Az energiafogyasztás környezeti hatásai
- Környezetvédelem és energiatakarékosság

III. KÖRNYEZETÜNK VIZSGÁLATA

- Az élettelen környezeti tényezők vizsgálata a természetben
- Az élőlények vizsgálata a természetben

IV. A TÉRKÉPTŐL A MODERN NAVIGÁCIÓS TECHNIKÁKIG

- A földrajzi atlasz
- A földrajzi fókhalózat
- Megadott adatok segítségével földrajzi helyek megkeresése az atlaszban
- Modern technikák a térképészetben

V. HAZAI TÁJAKON

- Hazánk nagytájai
- Hazánk nagytájainak bejelölése a térképen és résztájainak a megnevezése
- A nagytájak kialakulása és felszínük és gazdaságuk jellegzetességeinek megnevezése

VI. AZ ERDŐK ÉLETE

- A hazai lombhullató erdők élővilága
- Más éghajlati övek jellemző erdői
- Az erdő, mint életközösség
- Az erdők globális környezeti problémái

VII. A RÉTEK ÉS MEZŐK ÉLŐVILÁGA

- A rétek növényei
- A rétek állatvilága
- Távoli tájak fátlan életközösségei
- Az Alföld nemzeti parkjai

VIII. A VIZEK, VÍZPARTOK ÉLŐVILÁGA

- A felszíni és felszín alatti vizek
- A folyók
- A tavak
- Vízi és vízparti növények
- Vízben élő állatok
- Vízparton élő állatok
- A vizek természeti-környezeti problémái

Biológia

Minimum követelmények biológia tantárgyból (írásbeli, szóbeli)

7. osztály:

A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világképén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megtévesztés, az áltudományosság leleplezésére.

Az élet kialakulása és szerveződése:

- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;
- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.

Az élővilág fejlődése:

- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;

- értelmezi a rátermettségi és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyraszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.

Az élővilág országai:

- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.

Bolygónk élővilága:

- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biotopjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.

Életközösségek vizsgálata:

- rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;
- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapotát és életminőséget javító hatását.

Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság:

- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

A természeti értékek védelme:

- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségek alapvető jellemzőit;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.

8. osztály:

Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, bőr, mozgás szervrendszere:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;

- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.

Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás:

- ábrák, makettek alapján felismeri az ember ideg- és hormonrendszerének fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.

Szaporodás, öröklődés, életmód:

- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét.

Egészségmegőrzés, elsősegély:

- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;
- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszulletet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

9. évfolyam

A biológia tudománya:

- ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét;
- példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét;
- ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.

Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei:

- felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni;

- tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

Élet és energia:

- ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget;
- vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit;
- a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat.

Az élet eredete és feltételei:

- a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is;
- megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét;
- biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.

A sejt és a genom szerveződése és működése:

- ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak;
- a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtés szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét;
- tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést;
- felismeri az összetett sejtípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe;
- ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait;

- tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is;
- összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki;
- ismeri az összejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz összejt és daganatsejt között;
- felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.

Sejtek és szövetek:

- fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.

A változékonyság molekuláris alapjai:

- ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit;
- az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait;
- felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.

Egyedszintű öröklődés:

- érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza;
- megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit (Mendel-szabályok, öröklésmenetek), ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.

A biológiai evolúció:

- megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket;
- példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat;
- morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít;
- ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.

10. évfolyam

Az emberi szervezet felépítése és működése I. – Testkép, testalkat,

mozgásképeség:

- kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét;
- az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképeségének biológiai alapjait;
- elemzi az ember mozgásképeségének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.

Emberi szervezet felépítése és működése II. – Anyagforgalom:

- a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.

Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai:

- ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával;
- biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét;
- megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött fogamzásgátlás fontosságát;

- ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét;
- felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.

Emberi szervezet felépítése és működése III. – Érzékelés, szabályozás:

- az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.

Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás:

- ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban;
- megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel;
- ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait;
- ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit;
- korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani;
- az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza;
- szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat;
- szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.

A viselkedés biológiai alapjai, a lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése:

- a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni;
- ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatát;
- ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket;
- megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával;
- az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából;
- biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.

Az élőhelyek jellemzői, alkalmazkodás, az életközösségek biológiai sokfélesége:

- példákkal mutatja be a fontosabb hazai szárazföldi és vizes életközösségek típusait, azok jellemzőit és előfordulásait;
- megtervezi és kivitelezzi lakóhelye környezeti állapotának eseti vagy hosszabb idejű vizsgálatát, értékeli a kapott eredményeket;
- megfigyelések, leírások és videók alapján azonosítja a populációk közötti kölcsönhatások típusait, az ezzel összefüggő etológiai jellemzőket, bemutatja ezek jellegét, jelentőségét;
- érti az ökológiai mutatókkal, bioindikációs vizsgálatokkal megvalósuló környezeti állapotelemzések céljait, adott esetben alkalmazza azok módszereit;
- ismeri a levegő-, a víz- és a talajszennyezés forrásait, a szennyező anyagok típusait és példáit, konkrét esetek alapján elemzi az életközösségekre gyakorolt hatásukat;
- felismeri és példákkal igazolja az állatok viselkedésének a környezethez való alkalmazkodásban játszott szerepét;
- érti a biológiai sokféleség fogalmát, értékeli a bioszféra stabilitásának megőrzésében játszott szerepét, érti az ökológiai rendszerek működése és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez;

- érti az ökológiai egyensúly fogalmát, értékeli a jelentőségét, példákkal igazolja az egyensúly felborulásának lehetséges következményeit.

Ember és bioszféra – fenntarthatóság:

- konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket;
- történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit;
- példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét;
- érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges;
- a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit;
- értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.

11-12. biológia fakultáció

Az adott évben a fakultációs tanórákon átvett témakörök közép-, illetve emelt szintű érettségi követelményének (fogalmak, sejtek / szövetek / szervek felépítése és működése, folyamatok, összefüggések, számításos feladatok, kísérletek stb.) 25%-a.

Minimum követelmények a természettudomány tantárgy biológia moduljából

(írásbeli, szóbeli)

11. évfolyam:

Az élet története

A biomok

Alkalmazkodás a környezethez

Velünk élő élővilág

Az egyedfejlődés

Egészségünk megőrzése, a betegellátás

Szenvedélybetegségeink

Ételek, élelmiszerek, táplálkozás

Az egészséges környezet

Genetikai örökségünk

Biológia és jövő

Az **egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanulónak írásbeli feladatsor** teljesítése szükséges.

Időtartama: 100 perc

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Digitális kultúra

5. osztály

Hardver ismeret:

- tudja megnevezni a számítógép főbb hardver elemeit, tudja csoportosítani azokat

Szoftverismeret:

- (operációs rendszer szinten) képes legyen a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveletek (létrehozás, másolás, mozgatás, átnevezés, törlés) elvégzésére

- (alkalmazói programok közül) képes legyen pixelgrafikus ábrát létrehozni, ismerje az alapvető rajzeszközöket, az elkészült képet megadott mappába le tudja menteni
- (alkalmazói programok közül) tudjon egy-egy diából álló prezentációt létrehozni, azon háttérrel módosítani, szöveget elhelyezni, annak legalább 2 tulajdonságát beállítani, az elkészült prezentációt lementeni megadott mappába.

Robotika, algoritmizálás:

- ismerje a robot fogalmát, felhasználási területeit
- képes legyen egy egyszerű probléma (pl. italautomata, teafőzés, fogmosás...) algoritmusának megadására mondatszerű leírással
- ismerje az ImagineLogo alap utasításait, tudjon ismétlő utasítást használni
- képes legyen egy egyszerű problémát blokkprogramozással megoldani, az elkészült kódot futtatni

6. osztály

Szövegszerkesztés:

- a tanuló képes legyen szövegszerkesztő programmal már létező dokumentum megnyitására, egyszerű szöveges dokumentum létrehozására, mentésére megadott néven, megadott mappába
- tudjon szövegrészeket másolni, mozgatni, törölni
- tudjon a szövegben alapvető karakter (betűtípus, betűméret, betűszín) és bekezdésformázást (igazítás, sortávolság, behúzás) végrehajtani

Online kommunikáció, e-világ

- képes legyen adott témában az interneten információt keresni
- etikus és egészséges számítógéphasználat használat, függőség fogalmával tisztában legyen

7. osztály

Elmélet

- alapfogalmak (számítógép, szoftver, hardver fogalma, adat, információ, adatmennyiség, neumann-elvek)
- Neumann János élete, munkássága
- számítógépgenerációk
- ergonómia fogalma (szoftverergonómia, hardverergonómia)

Szövegszerkesztés:

- a tanuló képes legyen már létező dokumentumba táblázat beszúrására, szöveges adatokkal való feltöltésére, s a táblázaton alapvető beállítások elvégzésére (sor/oszlop beszúrása, törlése, a teljes táblázat igazítása, szegélyezés)
- tudjon pixelgrafikus képet módosítani (méret, képrészletet kivágni)
- tudjon képet beszúrni létező szövegbe, azt körbefuttatni

Online kommunikáció, e-világ:

- megadott címre tudjon e-mailt küldeni
- ismerje az általa használt levelező rendszer alapvető szolgáltatásait
- közösségi oldalak használatának előnye, hátránya
- internetes zaklatás fogalma
- NETIKETT
- tisztában legyen a személyes adat fogalmával, azok védelmének szükségességével

Robotika, algoritmizálás:

- ismerje a ciklus fogalmát, blokkprogramozással tudjon számlálós ciklust létrehozni
- ismerje az elágazás fogalmát, blokkprogramozással tudjon elágazást létrehozni

Prezentáció készítés elmélet, gyakorlat

- ismerje a prezentáció készítés lépéseit
- több diából álló prezentáció készítése, áttűnés beállítása
- a diákon tudjon szöveget, képet, alakzatot elhelyezni, azokat animálni

8. osztály

Elmélet

- ismerje a főbb hardver eszközök feladatát (monitor, billentyűzet, egér, processzor, memória, winchester, nyomtató), jellemző tulajdonságait (felbontás, kapacitás, képátmérő, sebesség...)

Online kommunikáció, e-világ:

- a tanuló képes legyen az egyszerű keresések mellett az összetett keresések végzésére is
- képes legyen egyszerű, statikus weblap készítésére (szöveg, kép elhelyezés, táblázat, felsorolás, sorszámozás)

Szövegszerkesztés:

- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni.
- Leírás alapján egyszerű szöveges dokumentumot létrehozni.

Prezentáció készítés elmélet, gyakorlat

- Megadott témában önállóan prezentációt készíteni
- több diából álló prezentáció készítése, áttűnés beállítása
- a diákon tudjon szöveget, képet, alakzatot elhelyezni, azokat animálni

Táblázatkezelés

- ismerje az alapfogalmakat (táblázat, sor, oszlop, cella)
- tudjon egyszerű táblázatot létrehozni, meglévőt megnyitni, módosítani, megadott mappába menteni
- tudjon képleteket használni
- ismerje a legalapvetőbb függvényeket (=SZUM(), =ÁTLAG(), =MIN(), =MAX())
- adatok grafikus ábrázolása, következtetések levonása

9. évfolyam

1. Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztés alapfogalmai, a felhasználói felület
- Karakterformázás
- Bekezdésformázás
- Táblázatok létrehozása, formázása
- Képek, ábrák beszúrása, formázása
- Körlevélkészítés
- Stílusok, tartalomjegyzék
- Nagy dokumentumok formázása

2. Számítógépes grafika

a. Pixelgrafikus ábrázolás

- Alapfogalmak
- Alakzatok, kijelölések, pozicionálás
- Rétegek, átlátszóság, átlátszatlanság
- Szöveg a képen

b. Vektorgrafika

- Alapfogalmak

- Alakzatok
 - Igazítás
 - Elrendezés
 - Színek, kitöltés, szegélyek
 - Unió, metszet, különbség
 - Útvonal
 - Szövegek
 - Geogebra
3. Multimédiás dokumentumok készítése
 - a. Elméleti fogalmak, adatvédelem
 - b. Videók készítése és szerkesztése
 4. Algoritmizálás és programozás
 - a. Alapfogalmak
 - b. Változók, kiíratás, adatbekérés
 - c. Adattípusok
 - d. Elágazások
 - e. Ciklusok
 - f. Listák
 5. Mobiltechnológiai ismeretek
 - a. Mobil informatikai eszközök
 - b. Az okostelefonok biztonságos használata
 - c. Mobiltanulás
 - d. Oktatóprogramok
 6. Publikálás a világhálón
 - a. Alapfogalmak
 - b. Weblapkészítés és publikálás
 7. Táblázatkezelés
 - a. Alapfogalmak
 - b. Adattípusok
 - c. Diagramok
 - d. Problémamegoldás táblázatkezelővel
 8. Információs társadalom
 9. Online kommunikáció

- a. Online kommunikációs eszközök
 - b. Elektronikus levelezés
10. Digitális eszközök használata
- a. A számítógépek története
 - b. A számítógépek felépítése
 - c. Szoftverek

10. évfolyam

1. Táblázatkezelés
 - a. Problémamegoldás
 - b. Képletek és alapfüggvények használata
 - c. Cellahivatkozások
 - d. Magasabb-rendű függvények használata (INDEX, HOL.VAN)
2. Online kommunikáció
 - a. Digitális lábnyom
 - b. Netikett
3. Publikálás a világhálón
4. Információs társadalom
5. Algoritmizálás és programozás
 - a. Adattípusok
 - b. Elágazások
 - c. Ciklusok
 - d. Listák
 - e. Eljárások, függvények
 - f. Típusalgoritmusok
6. Adatbázis-kezelés
 - a. Alapfogalmak
 - b. Szűrés, rendezés
 - c. Logikai műveletek
7. Digitális eszközök használata
 - a. Alapfogalmak
 - b. Digitális eszközök működése
 - c. Szoftverek

11. évfolyam

1. Szövegszerkesztés
 - a. Nagy dokumentumok
 - b. Korrektúra
 - c. Dokumentumok összehasonlítása
 - d. Online szövegszerkesztés
2. Táblázatkezelés
 - a. Alapismeretek
 - b. Adattípusok
 - c. Diagramok
 - d. Matematikai és pénzügyi számítások
 - e. Nagy adathalmazok kezelése
 - f. Szűrés
 - g. Feltételes formázás
 - h. Részösszegképzés és kimutatás
 - i. Feltételtől függő számítások
3. Adatbáziskezelés
 - a. Alapfogalmak
 - b. Adatok importálása
 - c. Adattípusok
 - d. Szűrés, rendezés
 - e. Lekérdezés (választó, frissítő, törlő)
 - f. Logikai műveletek
 - g. Többtáblás lekérdezések
 - h. Számított értékek
 - i. Segédlekérdezések
 - j. Jelentések
 - k. Űrlapok
4. Információs társadalom
 - a. Mesterséges intelligencia
 - b. Kriptográfiai alapfogalmak
 - c. Aszimmetrikus kulcsú titkosítás
 - d. Adatvédelem böngészés közben

5. Online kommunikáció
6. Algoritmizálás és programozás
 - a. Adattípusok
 - b. Szekvencia
 - c. Elágazás
 - d. Ciklus
 - e. Fájlkézelés
 - f. Típusalgoritmusok
7. Digitális eszközök használata
 - a. Hálózatok és felhőszolgáltatások

11. évfolyam fakultáció

Elmélet

- szoftverek generációi
- számítógéphálózat elmélet, ISO-OSI modell

Online kommunikáció, e-világ:

- Weblap készítés HTML nyelven
- CSS használata

Programozás:

- alapalgoritmusok ismerete
- Python fejlesztői környezet készségszintű használata
- problémamegoldás a probléma pontos megfogalmazásától a kész programig

Grafika

- pixelgrafikus program magabiztos használata
- rétegek alkalmazása
- vektorgrafikus program magabiztos használata

12. évfolyam fakultáció

Online kommunikáció, e-világ:

- az e-szolgáltatások szerepe és használata
- többrésztvevős beszélgetős, kommunikációs program használata, csoportmunka az interneten

Médiainformatika

- Az új elektronikus és internetes médiumok készség szintű használata.
- Információszerzés internetes portálokról, médiatárakból, elektronikus könyvtárakból.

Folyamatok modellezése

- tantárgyi szimulációs programok használata. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel
 - Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása
 - Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése.
- A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata.
- Hangszerkesztő program használata.
 - Utómunka egy videoszerkesztő programmal.

Az egyéni tanrendes és egyéni munkarendes tanuló vizsgája két részből áll:

- írásban elméleti feladatsor megoldása – 30%
- gyakorlati feladatok megoldása – 70%

Értékelés:

- 0 – 34% = elégtelen
- 35 – 49% = elégséges
- 50 – 69% = közepes
- 70 – 84% = jó
- 85 – 100% = jeles

Időtartama: 90 perc

Ha a tanuló az írásbeli vizsgarészen eléri a 20 %-ot, de nem éri el a 35%-ot, akkor szóbeli vizsgát tehet.

Technika és tervezés 5.-6.-7. osztály

1. Épített környezet

- makett készítés
- madáretető készítés

2. Háztartás, ökonómia

- gofri sütés

3. Ünnepek

- családi kép készítése kavicsból
- karácsonyi figurák készítése filcből bölcső varrással (karácsonyfa, mézi)

4. Modellelés, tárgyépítés, kézimunka

- gyöngyfűzés
- horgolás

Az értékelés normál 5 fokú skálán érdemjeggyel történik.

Testnevelés **Elméletei és gyakorlati vizsgakövetelmények**

1-4. osztály

- Az életkornak megfelelő a sportiskolai tantervben meghatározott játékos ügyességi feladatok megoldása.
- Mozgáskoordinációs feladatok labdával és labda nélkül.
- Torna jellegű gurulások járások talajon és az alacsony gerendán

5. osztály

I. atlétika: kislabdahajítás 3 lépésből (technika osztályozása)

II. 4 ütemű fekvőtámasz (szabályosan) 1 perc alatt: 18-20 db (jeles)

III. Kötélmászás 5 méteres kötél, lábkulcsolással

IV. torna: gurulóátfordulás előre/hátra; terpeszgurulóátfordulás előre; fejenállás;
futólagoskézenállás;

Szekrényugrás: felguggolás 3 részes szekrényre (technika osztályozása)

V. röplabda: csillagalakzat ismerete, szabályismeret.

Kosárárintés kapott labdából hálónál (technika osztályozása)

Alkárárintés kapott labda visszaadása háló nélkül (technika osztályozása)

VI. Kosárlabda: Hosszúindulás, rövidindulás, együtemű, két ütemű megállások. Szlalom labda vezetés.

6. osztály

I. atlétika: kislabdahajítás 3 lépésből (technika osztályozása)

II. 4 ütemű fekvőtámasz (szabályosan) 1 perc alatt: 18-20 db (jeles)

III. Kötélmászás 5 méteres kötélén, lábkulcsolással

IV. torna: gurulóátfordulás előre/hátra; terpeszgurulóátfordulás előre; fejenállás;
futólagoskézenállás;
Szekrényugrás: felguggolás 3 részes szekrényre (technika osztályozása)

V. röplabda: csillagalakzat ismerete, szabályismeret.

Kosárérintés kapott labdából hálónál (technika osztályozása)

Alkarérintés kapott labda visszaadása háló nélkül (technika osztályozása)

VI. Kosárlabda: Hosszúindulás, rövidindulás, együtemű, két ütemű megállások. Szlalom labda vezetés.

7. osztály

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályozás

Követelmények:

- labda fogása

- rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
 - Büntetődobás technikai osztályzás
- Követelmények:
- labda fogása
 - karmunka
 - lábmunka
 - kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosárérintés
- Nyitás

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe

- Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
- Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
- Alaplendület támaszban
- Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
- Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
- Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
- Hintalépés 2x
- Lábemelés mérlegállásba
- Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ Sportegészségtan-Sportetika

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges
- 20 jó válasz alatt - elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

8. osztály

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
 - rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás
- #### Követelmények:
- labda fogása
 - karmunka
 - lábmunka
 - kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosarérintés
- Nyitás

Mindhárom gyakorlat technikai osztályzat összetevői (egy osztályzatot ér mindegyik):

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba

- Guggolásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

- Durva hiba egy osztályzat levonás
- Közepes hiba fél osztályzat levonás
- Kis hiba negyed osztályzat levonás
- Elem hibás végrehajtása elégtelen osztályzat
-

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Elmélet:

➤ Sportegészségtan-Sportetika

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges
- 20 jó válasz alatt - elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

9. évfolyam

Gyakorlat:

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- rövid felkészítés
- felugrás után azonos lábra érkezés
- utolsó előtti lépés megnyújtása
- dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés

- Kosárárintés
- Ütés

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba
 - Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ **Sporttörténet**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

10. évfolyam

I. Kosárlabda:

- Kapott labdával megállás, sarkazás hosszú indulás, labdavezetés, megállás sarkazás, átadás a társnak (mindkét kézzel)
- Indulócsel, hosszúindulás egy leütés fektetett dobás (mindkét kézzel) technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
 - rövid felkészítés
 - felugrás után azonos lábra érkezés
 - utolsó előtti lépés megnyújtása
 - dobás külső kézzel
- Büntetődobás technikai osztályzás

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintés
- Kosarérintés
- Nyitás

Mindhárom technikai osztályzat:

- karmunka
- lábmunka
- érintési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

III. Torna (talaj)

- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolás mellső középtartásból, gurulóátfordulás előre guggolás mellső középtartásba
- Guggolásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
- Tarkóbillenés guggolásba
 - Tarkállás híd csípőnyitás – elégséges

- Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
- Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
- Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

Elmélet:

➤ Edzéselmélet

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

➤ Testnevelés elmélet

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz jó
- 28-25 jó válasz közepes
- 24-21 elégséges
- 20 jó válasz alatt elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

11. évfolyam

Gyakorlat:

I. Kosárlabda:

- Indulócsel, hosszúindulás labdavezetés fektetett dobás (mindkét kézzel) eredményesség osztályzás

Követelmények:

- Ügyesebb kézzel 5-4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes
- 1 sikeres elégséges
- Ügyetlenebb kézzel 6- 4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes
- 1 sikeres elégséges
- Indulócsel egy leütés tempódobás technikai osztályzása

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintéssel fogadja a labdát kosár érintéssel visszajátssza társnak gyakorlat 5x oda-vissza játék jeles
 - 4x jó
 - 3x közepes
 - 2x elégséges
- Kosárérintés fogadja és alkarérintéssel visszajátssza a társnak a követelmény, mint az előző gyakorlatnál
- Ütés technikai osztályzás

Követelmények:

- karmunka
- lábmunka

- ütési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

Elégtelen, ha a labda kívül ér talajt pálya vonala, ha a játékos háléhoz ér és ha labda nem kerül át a másik térfélre.

- Kísérletek száma 2 a jobbik számít mindegyik gyakorlatnál

III. Torna (talaj)

- Terpeszállásból emelés fejállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
 - Tarkóbillenés guggolásba Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)
- Fejen átfordulás guggolásba
 - Fej láb híd megléte (csak a kar, fej és a lábak vannak a talajon) – elégséges
 - Csak a láb van a talajon, de visszaesik – közepes
 - Átfordulás terpeszbe, ellépéssel, oldalra támaszkodással – jó
- Kézen átfordulás állásba
 - Követelmények, mint a fejen átfordulásnál

A két elemből egyet kötelező végrehajtani!

- Kötélmászás
- **Értékelés a közép érettségi értékelésének megfelelően!**

IV. Torna (gyűrű, korlát, gerenda- lányok)

- Gyűrű:
 - Alaplendület függésben
 - Lábemelés lebegőfüggésbe
 - Csípőnyújtás lefüggésbe (3 sec.)
 - Alaplendület homorított leugrás hajlított állásba
- Korlát:
 - Alaplendület támaszban
 - Terpeszgurulás előre terpeszülésbe
 - Alaplendület kanyarlat bal, vagy jobb oldalállásba

A kettő szerből egy választása kötelező – fiúk!

- Gerenda:
 - Felguggolás a gerendára emelkedés, lépőállásba
 - Hintalépés 2x
 - Lábemelés mérlegállásba
 - Homorított leugrás, hajlított állásba

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók! Minden elem bemutatására egy kísérlet lehetséges

V. Atlétika

- Súlylökés háttal felállásból becsúszással

Követelmények:

- A dobókézzel ellentétes kar munkája
- Becsúszás kitámasztás
- Ívhelyzet megléte
- Láb segítő munkája

Elégtelen osztályzat, ha dobás a gyakorlat. Kettő kísérletből a jobbik számít.

Elmélet:

➤ **Sportegészségtan**

36 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése.

Értékelés:

- 36-33 jó válasz – jeles
- 32-29 jó válasz - jó
- 28-25 jó válasz - közepes
- 24-21 jó válasz - elégséges
- 20 jó válasz alatt - elégtelen

➤ **Sport és szervezetei**

24 kérdésből álló vizsgateszt kitöltése

Értékelés:

- 24-22 jó válasz – jeles
- 21-20 jó válasz – jó
- 19-17 jó válasz – közepes
- 16-14 jó válasz – elégséges
- 13 jó válasz alatt - elégtelen

A tesztnél rossz válasz esetén nincs pontlevonás.

11. évfolyam fakultáció

I. Állásból indulva mászás az 5 m-es kötél teljes magasságáig (lányok). 1.2 Ülésből indulva függeszkedés az 5 m-es kötél teljes magasságáig (fiúk).

II. Gimnasztika: 64 ütemű gimnasztikai gyakorlatlánc (segítség youtube videó)

III. Torna

SZEKRÉNYUGRÁS: terpeszugrás 5 részes hosszában állított ugrószekrényen (fiúk)

Guggoló áтуgrás 4 részes keresztben állított ugrószekrényen (lányok)

TALAJ: talajgyakorlat (opcionálisan kihagyható a fejen átfordulás vagy kézen átfordulás)

GYŰRŰ: (fiúk)

1. lendületvétel előre;

- 2. lendület hátra, lendület előre, kétszer;
- 3. fellendülés lefüggésbe (2 mp);
- 4. csípőhajlítás lebegőfüggésbe; ereszkedés hátsó függésbe, emelkedés
- lebegőfüggésbe

GERENDA: (lányok)

- Kh.: Mellső oldalállás a gerenda jobb végétől egy méter távolságra
- 1. felugrás jobb guggolótámaszba bal lábnyújtással balra a gerendára; emelkedés
- 90°-os fordulattal balra, bal lebegőállásba jobb térdemeléssel előre (min.45°), és
- karemelés oldalsó középtartásba;
- 2. keringőlépés jobb lábbal kezdve 2x, ellentétes karkörzéssel lefelé;
- 3. jobb kilépéssel előre emelkedés lábujjállásba karemeléssel íves magastartásba.
- 180°-os fordulat balra;
- 4. felugrás lábtartáscserével (sotte), bal láb-kilépés lebegőállásba, jobb
- lábemeléssel hátra és karleengedés oldalsó középtartásba. ereszkedés bal
- mérlegállásba (2 mp); törzsemelés bal lebegőállásba, jobb kilépéssel szökkenő
- hármaslépés jobb kilépőállásba;

IV. Kosárlabda:

2. Fektetett dobás – felpályáról a középkörből indulva kétkezes mellső átadása büntetővonal előtt álló társnak, rövid csel után futás balra és a visszakapottlabdával megállás, bal láb elől. Hosszú indulással a labdavezetés az adogató előtt, jobbkezes fektetett dobás. Két kísérlet. Gyakorlat ismétlése bal kézzel
3. Tempódobás – elhelyezkedés a büntetővonal sarkánál kosárlabda alapállásban: hosszúindulás csel után rövidindulás egy leütés tempódobás. Két kísérlet.

V. Röplabda:

Felső egyenes nyitás: 5-6 érvényes nyitás 8-ból

Alkarérintés falra: 10-12 db folyamatosan

Kosárérintés falra: 12-14 db folyamatosan

VI. Küzdősportok:

2. judo esések ismerete előre/hátra/oldalra.

12. évfolyam

I. Kosárlabda:

- Indulócsel, hosszúindulás labdavezetés fektetett dobás (mindkét kézzel) eredményesség osztályzás

Követelmények:

- Ügyesebb kézzel 5-4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes
- 1 sikeres elégséges
- Ügyetlenebb kézzel 6- 4 sikeres jeles
- 3 sikeres jó
- 2 sikeres közepes

- 1 sikeres elégséges

- Indulócsel egy leütés tempódobás technikai osztályzása

Követelmények:

- labda fogása
- karmunka
- lábmunka
- kar-, lábmunka összhangja

II. Röplabda:

- Alkarérintéssel fogadja a labdát kosár érintéssel visszajátssza társnak gyakorlat 5x oda-vissza játék jeles
 - 4x jó
 - 3x közepes
 - 2x elégséges
- Kosárérintés fogadja és alkarérintéssel visszajátssza a társnak a követelmény, mint az előző gyakorlatnál
- Ütés technikai osztályzás

Követelmények:

- karmunka
- lábmunka
- ütési felület
- kar-, lábmunka összhangja
- helyezkedés a labdához

Elégtelen, ha a labda kívül ér talajt, mint pálya vonala, ha a játékos háléhoz ér és ha a labda nem kerül át a másik térfélre.

- Kísérletek száma 2 a jobbik számít mindegyik gyakorlatnál

III. Torna (talaj)

- Terpeszállásból emelés fejjállásba (3 sec.) gurulás guggolás mellső középtartásba
 - Tarkóbillenés guggolásba Tarkállás hídba csípőnyitás – elégséges
 - Csípőnyitás, elemelkedik a váll és a kar a talajról – közepes
 - Érkezés guggolásba ellépés, terpesztett láb – jó
 - Érkezés hajlítottállásba, guggolásba zárt lábak - jeles
- Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás guggolásba, térdnyújtás állásba
 - Test függőleges helyzet megléte – elégséges
 - Durva hiba (hajlított térd, terpesztett láb, gurulás hiánya) – egy osztályzat levonás
 - Közepes hiba (enyhén hajlított láb, tartáshiba kis ellépés)
- Fejen átfordulás guggolásba
 - Fej láb híd megléte (csak a kar, fej és a lábak vannak a talajon) – elégséges
 - Csak a láb van a talajon, de visszaesik – közepes
 - Átfordulás terpeszbe, ellépéssel, oldalra támaszkodással – jó
- Kézen átfordulás állásba
 - Követelmények, mint a fejen átfordulásnál

A két elemből egyet kötelező végrehajtani!

- Kötélmászás
- **Értékelés a középszintű érettségi értékelésének megfelelően!**

Mindegyik elemnél a torna követelményei az irányadók!

12. évfolyam fakultáció

I. Torna

- Kötélmászás (lányok), függeszkedés fiúk
- Lányok teljes magasságig (emelt szintű érettségizők)
 - 9 sec, vagy belül jeles
 - 9-11 sec jó

- 11-14 sec közepes
- $\frac{1}{2}$ magasságig vagy 14 sec kívül elégséges
- ezek alatt elégtelen
- Lányok teljes magasságig (emelt szintű érettségizők)
- Lányok teljes magasságig (közép, vagy nem érettségizők)
 - 2x jeles
 - 1, 5x jó
 - 1x magasságig közepes
 - 16" magasságig elégséges
 - Ez alatt elégtelen
- Fiúk teljes magasságig ülésből (emelt érettségizők)
 - 1x jeles
 - $\frac{3}{4}$ jó
 - $\frac{1}{2}$ közepes
 - állásból teljes magasságig elégséges
 - ez alatt elégtelen
- Fiúk teljes magasságig ülésből (közép érettségizők)
 - A középszintű érettségi követelmények a mérvadók!

II. Emelt érettségizők 64 ütemű szabadgyakorlat bemutatása (érettségi alapján)

- Közép érettségizők 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása (emelt érettségi első 48n üteme alapján)

III. Talajtorna, korlát (fiúk), gerenda (lányok), gyűrű (fiúk)

- Emeltszintű gyakorlat bemutatása
- Közép szinten 5 elemből álló gyakorlat bemutatása

A szerek közül az egyik választása kötelező, értékelés az érettségi követelményrendszere alapján az adott szintnek megfelelően.

Sportpszichológia (12. évfolyam)

Az alábbi alapfogalmak ismerete:

- I. Bevezetés a sportpszichológiába: sportpszichológia tárgya, bio-pszicho-szocio-spirituális modell
- II. Megismerés és tevékenység: érzékelési területek, érzékenység, emlékezet, képzelet, érzelemfókuszú megküzdés, problémafókuszú megküzdés, tanulás típusai (klasszikus kondicionálás, instrumentális kondicionálás, egyéb tanulási formák), mozgástanulás fázisai, figyelem vs. koncentráció, holtpont, intrinzik motiváció, extrinzik motiváció
- III. Edzés és versenyzés pszichológiája: pszichoszociális személyiségmodell, arousal szint, stressz válasz diagram, stresszkezelő módszerek, dopping, étkezési zavarok (anorexia, bulímia, ortorexia)
- IV. Társas jelenségek a sportban: csoport vs. csapat, csoportszerepek, edzői stílusok

Vizuális kultúra (írásbeli)

5. osztály:

Ismerje az ősember művészetétől az ókor nagy birodalmi művészetéig a jellemző stílusjegyeket, néhány nevezetes, kiemelkedő alkotását, tárgyi emlékét. Ismerje a Honfoglalás korának néhány alkotását. Legyen képes a kocka és a forgástestek látszati ábrázolására. Ismerje a színkeverés alapjait, a szivárvány színeit és létrejöttének elméletét. Tudja mi az illusztráció. A román és gótikus stílusjegyek megismerése az építészetben és a szobrászatban.

6. osztály:

Ismerje a Bizánci művészettől a Reneszánsz korig a jellemző stílus és műfaji elemeket. Tudjon megnevezni jellemző példákat. Ismerje és alkalmazza az illusztráció jellemző stílusjegyeit.

Ismerje a vonal és tónus szerepét a rajzon. Ismerje a színkeverési technikákat, összeadó és kivonó technika.

7. osztály:

Ismerje a Barokk művészettől az Impresszionista művészetig a jellemző stílusjegyeket, tudjon megnevezni egy-egy jellemző alkotót vagy alkotást a korszakokból. Alapszinten legyen képes használni, természet utáni tanulmányokon a tónust, fényt, árnyékot a plasztikusság érzékeltetéséhez. Ismerje az emberi fej arányait. Ismerjen néhány szíkontrasztot, komplementer, hideg-meleg kontraszt.

8. osztály:

Ismerje az Impresszionizmustól az absztrakt művészetig a jellemző stílusjegyeket és műfajokat. Alapfokon legyen képes perspektivikus szerkesztésre. Ismerje az alkalmazott grafika főbb irányait, legyen képes önállóan plakátot és betűt tervezni. Rendelkezzen alapszintű fotó és filmtörténeti ismeretekkel. Legyenek meg a szintani alapismeretei, alapfokú anatómiai ismeretei.

9. évfolyam:

Ismerje a Honfoglalás-kori művészet alapjait, az őskortól a középkorig a jelentős művészeti stílusokat és tipikus stílusjegyeit. Legyenek ismeretei kiemelkedő, jelentős alkotásokról, alkotókról. Ismerje és tudja alkalmazni az ábrázoló geometria alapelemeit. Axonometria, Monge, Perspektíva. Ismerje a plakát műfaját és legyen képes önállóan plakát és betűtervezésre. Tudatosan használjon színeket. Rendelkezzen szintani alapismeretekkel.

10. évfolyam:

Ismerje a Barokk művészettől, napjaink jellemző művészeti irányzatainak jellemző stílusjegyeit. Konkrét ismeretei legyenek a művészeti izmusokról, tudjon megnevezni alkotókat, alkotásokat. Legyen kialakult képe a média világról, a fotó és filmtörténet nagy vonulatairól. Rendelkezzen ismeretekkel a magyar filmgyártás történetéből. Ismerje az alkalmazott grafika főbb területeit. Legyenek meg a szintani alapismeretei.

A vizuális kultúra írásbeli vizsga két részből áll. Írásban az adott évfolyam művészettörténeti korszakából az alapfogalmak ismeretéhez öt kérdést kell megválaszolni, valamint egy átfogó, összművészeti kérdés kidolgozása is feladat. Az írásbeli feladatlapra 35 perc áll a rendelkezésre, az elérhető pontszám 30 pont. A vizsga második részében a vizsgázó egy a

tananyagra vonatkozó feladatot, beállítást kap, melyet 45 perc alatt kell A/4 méretű rajzlapra kidolgoznia. Az elérhető pontszám 30 pont.

Ének-zene (írásbeli, gyakorlati)

1.osztály

Éneklés:

A gyerekeknek tudniuk kell énekelni gyermekdalokat, népdalokat, szokásdalokat az évszaknak megfelelően, illetve ismerniük kell a hozzájuk tartozó játékok szabályait.

pl: lipem-lopom a szőlőt, Bújj bújj zöldág, Kék selyemkendő, Kis kacska fürdik, Én kis kertet kerteltem...

Készségfejlesztés:

Szolmizációs hangok felismerése és kottaképben való alkalmazása

Negyed, nyolcad ritmusok és a hozzájuk tartozó szünetek ismerete

Hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben, ritmussal együtt

Zenehallgatás:

Állathangok, zajok felismerése zenéről

Gyerekdalok felismerése

Évszaknak megfelelő komolyzenei művek hallgatása

2. osztály

Éneklés

A gyerekeknek tudniuk kell énekelni gyermekdalokat, népdalokat, szokásdalokat az évszaknak megfelelően, illetve ismerniük kell a hozzájuk tartozó játékok szabályait. pl: Kis kece lányom, Tüzet viszek az úrnak, A part alatt, Így kell járni,

Mély kútba tekintek, Aki nem lép egyszerre... *Készségfejlesztés:*

Szolmizációs hangok felismerése és kottaképben való alkalmazása, fél kotta, negyed, nyolcad ritmusok és a hozzájuk tartozó szünetek ismerete

Hangjegyek elhelyezése az ötvonalas rendszerben,

ritmussal együtt Betűkotta ismerete, átalakítása

hangjegyre

Zenehallgatás:

Vonós hangszerek hangjai

Gyerekdalok felismerése

Évszaknak megfelelő komolyzenei művek hallgatása

3. osztály

Éneklés

A gyerekeknek tudniuk kell énekelni gyermekdalokat, népdalokat, szokásdalokat az évszaknak megfelelően, illetve ismerniük kell a hozzájuk tartozó játékok szabályait.

pl: Járok egyedül, Én az éjjel álmomban, Cickom cickom, A tokaji szőlőhegyen, Eresz alól fecskefia...

Készségfejlesztés

Szinkópa, félhang, negyed-, nyolcad ritmus ismerete szünetjelekkel együtt

Szolmizációs hangok: alsó szó, alsó lá, dó-tól a felső dó-ig felismerése, alkalmazása, éneklése kottáról

Kétszólamú ritmusgyakorlatok olvasása, bemutatása

Dallaméneklés betűkottáról, betűkotta átalakítása dallamkottára

Zenehallgatás

Vonós-fúvós hangszerek hangjának felismerése

Prokofjev: Péter és a farkas zenéjének felismerése

4. osztály

Éneklés

A gyerekeknek tudniuk kell énekelni gyermekdalokat, népdalokat, szokásdalokat az évszaknak megfelelően, illetve ismerniük kell a hozzájuk tartozó játékok szabályait. pl.: Szegény legény vagyok én, Jer aranyszörű barikám, Szent Gergely doktornak... *Készségfejlesztés:*

Nyújtott, éles ritmus, egész hang, ismerete, alkalmazása

Hangközök T8, T1, k2, N2 ismerete, alkalmazása, felismerése

Versritmizálás

Zenehallgatás:

Kodály Zoltán Hány János művének felismerése, dalok éneklése.

Hangszerek hangjának felismerése.

5. osztály

Régi stílusú népdalok, Őskor, Ókor zenéje, Középkor zenéje, Reneszánsz zenéje, Barokk zenéje.

Korszakokhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

6. osztály

Népdalok, Középkor zenéje, Reneszánsz zenéje, Barokk zenéje, Klasszika zenéje.

Korszakokhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

7. osztály

Népdalok, Reneszánsz világi zene, Barokk zeneszerzők, Klasszikus stílus, Romantika zenéje.

Korszakokhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

8. osztály

Népdalgyűjtés története, Zenetörténeti korszakok ismételése, XX. század zenéje, Könnyűzenei ismeretek.

Korszakhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

9. évfolyam

Népdalok stílusai, elemzése, Őskor, Ókor, Középkor, Reneszánsz, Barokk zenéje, ehhez tartozó zeneelméleti ismeretek.

Korszakhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

10. évfolyam

Népdalok feldolgozása a zenetörténetben, Klasszika, Romantika, XX. század zenéje, Könnyűzenei ismeretek, ehhez tartozó zeneelmélet elsajátítása.

Korszakhoz tartozó dalok éneklése, zeneművek felismerése.

A vizsgázó 5-10. évfolyamon az évfolyamra vonatkozó, előre kiosztott tananyagból, témákból választva házi dolgozatot ad le megadott határidőre. 1-4. osztályban gyakorlati vizsga van.

Értékelés érdemjeggyel, 5 fokú skálán történik.

Etika/Hit- és erkölcstan (írásbeli, szóbeli)

5.osztály:

Ismerje az etika tantárgy célját, értelmét, jelentését. Legyen tisztában az egészség

megőrzésének jelentőségével. Legyen tudatában az emberek sokféleségének, lelki sokszínűségének. Gondolkodjon saját személyiségéről. Tudjon véleményt alkotni. Ismerje mik az értékek etikai szerepe. Tudjon választani közöttük. Tudja mi a norma, szokás, szabály.

6.osztály:

Legyen képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására, ápolására. Ismerje saját kapcsolati hálóját. Tudja mi a közösség szerepe és a közösségi normák. Legyen nyitott az eltérő vélemények, szokások megismerésére. Legyen tisztában vele, hogy a társadalom tagjai különböző körülmények között élnek. Legyen képes az együttérzésre. Értse meg, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezetre. Értse meg, hogy a világ megismerésének többféle útja van, világképek, világnézetek.

7.osztály:

Értse meg, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény. Tudja, mi az etika szerepe a társadalmi együttélésben. Értse, hogy a viselkedést sok dolog, érzelmek, tudás, döntés, gondolat befolyásolja. Életkorának megfelelően ismerje önmagát. Legyenek hosszabb távú elképzelései és realitásérzéke. Legyen képes erkölcsi szempontból értékelni, döntéseket hozni. Ismerje a tabuk, tiltások, normák, szokások, szabályok és a törvény összefüggéseit.

8.osztály:

Értse az etika szerepét az egyén és a társadalom bonyolult rendszerében. Életkorának megfelelő szinten lássa, hogy a döntés szabadsága felelősséggel jár. Tudja megfogalmazni érzéseit, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést. Tudja, hogy egy dolgot különböző emberek eltérő módon ítélnék meg. Ismerje a média pozitív és negatív hatásait. Legyen valóságképe, tudja helyén a virtuális valóságot. Legyen tudatos és felelős felhasználó az információs társadalomban.

Sportegészségtan-Sportetika

7.osztály és 8.osztály:

- etika a sportban
- a sportember, mint társas élőlény
- a sportolói identitás és a jellem fejlődése
- erények és ellenpólusok a sportban

- sportági- és sportközösségi etika normák
 - az egyéni sportágválasztás erkölcsi vonatkozásai
 - sportkapcsolatok, életkori sajátosságok
 - az utánpótlás-nevelés erkölcsi alapjai
 - az utánpótlás-nevelés szintjei
 - egészség a sportban
 - egészség a sportéletben
 - az egészség hiánya
 - korlátozott egészség és a parasport
 - esélyegyenlőség
 - az együttműködések erkölcsi alapjai
 - amatőr és profi sportolói szerződések
 - az egyesületi élet erkölcsi útmutatásai
 - idegen ország sportolói a sportegyesületekben, sportszövetségekben
 - a sportági közösségek és a sporttársadalmi együttélés normái
 - nemzetközi szint és a világversenyek rangja
 - a nemzetközi versenyek előzményei
 - a tudomány és a technikai haladás etikai kérdései
 - kísértések a sportéletben
 - a sportolói világkép, világnézet, jövőkép

Sportetika

12. évfolyam

- A tanulók ismerjék az erkölcsi értékrend elemeit.
- Ismerjék azokat az értékelveket, magatartási szabályokat és beállítódásokat, amelyeknek a közmegegyezés kitüntetett erkölcsi jelentőséget tulajdonít.
- A helyi tantervben előírt fogalmak és egyéb tartalmak a következő témakörökben: A sportetika alapjai, Egyén és sport, Egyén és közösség, Korunk kihívásai.

A vizsgázó az évfolyamra vonatkozó, előre kiosztott tananyagból, témákból választva házi dolgozatot ad le megadott határidőre. Értékelése érdemjeggyel, 5 fokú skálán történik.

Tanulásmódszertan (írásbeli)

5. osztály

Tanulás fogalma és fajtái, a tanulás belső-, és külső feltételei, Önismeret, Szokásrendszer kialakítása.

Gyakorlati feladatok: figyelem, emlékezet, memorizálás, kreativitás, gondolkodás fejlesztése.

Az értékelés 4 fokú skálán szöveges értékeléssel történik.

9. évfolyam

Tanulási stílusok, önismeret, tanulási szokások, napirend, motiváció, célok.

Gyakorlati feladatok: szövegértés, jegyzetelés, memorizálás, prezentáció, stressz kezelés, vizualizáció.

Az értékelés normál 5 fokú skálán érdemjeggyel történik.

Osztályozó vagy különbözeti vizsga esetén a vizsgázó az évfolyamra vonatkozó, előre kiosztott tananyagból, témákból választva házi dolgozatot ad le megadott határidőre.

Élő idegen nyelv (első és második nyelv-angol, német, olasz) 4-12. évfolyam

Élő idegen nyelvből a minimum követelmény a NAT-ban, a helyi tantervben meghatározott tanulási eredmények 25% -os teljesítése javító-, és osztályozó vizsgán. A tanév folyamán alkalmazott értékelési skála és százalékhatar kihirdetésre kerül a tanórákon; ideértve a számonkérés formáit is. A NAT- és a helyi tantervben megjelölt témakörök évfolyamonkénti bontását az aktuális tanítási év tanmenete tartalmazza. A tanmenet témaköreit a tanár a tanulókkal ismerteti. Az osztályozó vizsga részletes követelményét a Pedagógiai program helyi tanterv része tartalmazza.